

THE GOVERNMENT OF INDIA

๑๖ ๗/๑๑

เพลงยาวตก

75

ข้าพเจ้านางสาว พุทธิศรียา ใจดี ได้ถวายสัตย์ปฏิญาณตนว่าจะตั้งใจเรียน

๑. จิน ทัตถาณัฏฐะ เทศาปน อธิปัตถาภังคกิจ

618.2.1M
 11027-10777
 11027-10777

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

7-187 500-9

100

18 71 117 31

ไทยให้... ..

ענין ענין

100-1000

[illegible]

4. 3. 2

Handwritten musical notation on two staves, likely a vocal or instrumental part.

...
...
...

๗.

๒๖
 ๒๗
 ๒๘

ชื่อนนภภา

เหมือนต้องหมัดถึงมีลมก็จำผอง ใคร

จะเมตตาตามเคียงประคอง

ไม่ทำนึ่งรักหน้าสงวนหวล

เหล่าประยูรวงษ์ญาติก็ขาดรัก

ใครจะตามบริรักษ์บำรุงสงวน

คิดเลื่องม.เจียมรักถนอมแตกคอร

อย่าสรวนญ่เล่นจิตเป็นคน

พาล รักตัวสงวนตัวกลัวความผิด

จะคบมิตรก็ให้คิดที่ควร

สमान อย่างสงวนรักทำทางเป็นชายชาญ

เหมือนธนาการ

โง่งมิง อนุภา

จะรักก็ใคร่โดยสุจริต

หวังร่วมชีวิตกัน

จนวัยวัยาสัญ

ร่วมสุขร่วมทุกข์สิ่งอัน เอยเช่นนี้ถึงจะรัก

มีสิ่งแรง

เห็นแก่รักตรัสว่าเพื่อนก็ผูก

สमानสมัค

มีท้าวไร้คน่ายแทน

ทุกสิ่งสรรพลาจะพันจะเลื้อยแทง

เป็นเส้นแสงแตรจิกรให้จับ

ด้อยคำก็ไม่อาจจะเคียงกัน

จะตัวแสนอประมาณหมองไหม้

ก็มีชนเห็นกระหนกประจักษ์ใจ

จงรักภักดีให้สรวนหัว

เหมือนเณรเหล่าประยูรวงษา

จะกลอยกาอประม. นในการชั่ว

ถ้ามีหมองหน้าคล้ายกับจำ

เขาจะรักม. ล. ไร่ปศุภรา

อกเอี่ยมแฉ่งประแปดเหมือนเช่นนั้น

ชาวสวนเสียทีจะดีกว่า
จะดีกว่านี้ เราย้ำทำอย่าง
ถึงแบบแชนมิให้ใครละของถือ
ให้ลมแตกท่อน้ำใจ ดีแล้ว
ยี่สิบเก้าก็ระหอบให้เขาเรียบ
จะมีที่เก็บให้ ยี่สิบเก้าวัน

ก็ไม่เห็นเท่า ปะจางดีแล้ว
จะช่วยกันเขาขึ้นวันขึ้นแปด
มันจนโงะระยทำให้คนมัน
มันยังทนงอโยเล่นนิลดาจำ
การยังให้กระหวดด้วยไม้ยาว
มันมีฟ้าจะเข้าไฟให้

จะรวมให้หน้าซัดไม่มีวิญ
กั้นจะให้วังว่ากลัว
จะประจักษ์ให้รู้รักที่ชั่ว
กั้นไว้กับ ระกานเขาเป็นตาม
กลัวว่า นี่แล้วเราจะ จึงทำใจตาม
ขึ้นตาม เจ้าก็ขามรู้ใจ ว่าเขาจน
สู้ว่าขีวาค เหม็นละ ซะชาติรามว่า วิชาน
ระกายสกล สู้สับสนมรกับซื่อนี้เหล้าวงม
ยี่ปะมานในการสวาท

จะกลัวไม่ให้อาใจกัน จะรวม
ให้สับสนที่ยามนนั้นรักพา
สู้ให้สู้สั่นกั้ว เหม็น
จึงฟังส จนระสุมร่าหมอง
มีใจสับสนจ. ได้แล้ว
ลงวนกับ ตอวิคาย
ขึ้นว่าคัมที่ขึง
หนึ่งเย่ม
จึงสมเชื่อกันเป็นชาติประยูรทรง

จึงสมพระคุณที่ประยูรณอมอิงศ
 สรวภาวยักกายเลี้ยทาทักกร
 สรวทวิยาให้กลั้วเป็นวาคี
 รบร่น้ำลาพิภักให้สุจิต
 มีสทวิวิคกรกลัวยโอย
 จะเป็นเจ้าอุลลของทวักน
 กะทักกักกักกัก
 จะเมกษากะสรวน
 ทำกสิกรจะมีฤา
 หลักรักกักกักกัก
 รักทักแล้ชททาสว ท
 ถักวิวิได้คักประพุกกัก
 ทัพรพระจันทวันเพชอุโอยพะโยม
 อันสามารถกักสุจิต
 ทารกักกักค่างพณมาขอพร

จึงสมพวงที่เปนวงมผู้คัก
 จึงสมคักกักกักกักกัก
 จะเปนนั่นชวนปากทั้งปวงไป
 ที่ในกิจจาวาการเขาใจได้
 เข่าอาไลยเข่าทวนเล้นไม่เปนนัน
 จงรักสรวจิตเข่าบิณฑ
 สรวนพระคุณนั้นให้คักมีอ ถึงวงษา
 จะเข่านวอแม่ถนเมทวิธฤา แม้น
 จะทวักกักกักกักกักกัก แต่ปาง
 จอเลี้ยกักกักกักกักกักกัก
 แม้นวิคกรจะกักทวองโทรม
 จะงามช้องงามเข่าเล้นมโณม
 ละเขบระโณมช้องทวากกร
 ท่างสุภาสิจิเป็นคักสอ
 ให้ถวักคักคักคักคักคัก

สนองขรรค์ท่างโอบจูมาอวยสวัสดิ์ อยาเจมิทรวงระมิตไ้ ร่มนี้
 จงมีเพียรเว็บพิศเรืองนิพนธ์ จะเป็นเกียรติชั่วฟ้าดินสย

นายมหานภาพ

๕๓

คำ

๑ แสนอาลัยให้ระฤกษ์นี้ ความจริง ให้ระฤกษ์นี้ให้ระฤกษ์
 จากวัง เป็นที่สถิตเห็นตัววังเวดใจ นี้จาเชื้อ...
 เกยทุกจากตามประสาเคยรักใคร่ เคยรัก...
 พิศโฉมกันมีไ้มีมอญกระมล ทั้ง...
 ไม่วายเว้น จะใคร่ยกเหนือกักตัก...
 เข้าทาจน เฝ้าแต่ทัก...
 ภาศไปสักคน ถึงจักคนด้วยไมมีใครใช้สอย...
 เปี่ยมเปี่ยมกลิ่นกลิ่นลอย เหมือนกลิ่น...
 จนภาชั่วฉาวมาว่าราชหงษ์ ย่อมเล่ห์...
 บ้างติดบ่วงห้วงแรวีรังรัก บ้างตกปลัก...
 ...
 ...

จมปนโอบกวนนิรวิจิตร ย่ำสงไสยว่าจะไม่มี ใครนิยมน
 ถึงปนทรวงคอกฟ้าสุมาโลย ย่ำสงไสยว่าจะไร้ ผู้ปองสม
 เหมือนเชื้อไฟอโยธยไฟทั้งไกลล้น คิดปรวามเลืยตาภัก ทร
 ทัราศ เฝ้าวิตกแต่ถึงกันวันหนึ่งไม่เว้น กลัวจะเป็นเช่น
 จาว่าหน้าบัส จะรักบึงจะไม่รักโอบกวนนิ ก็เสียทีที่เป็น
 ราชหงษ์ทอง เป็นสัตว์ถึงจะมีผู้บริรักษ์ สงวนภักทร
 ให้ดินมนหินทอง ย่อมมีคู่ร่วมสมภวะนครทอง จึงจะ
 ย่งกันไต่ดี โภยพาด ชันนพระโยเทียวเปลี่ยวเปล่าข้าง
 ย่างงามของศเพนสงสาร มักได้ความเคืองแค้นแดนขั้ระนาถ
 เหลืองขวานพื้นขึงจะบ้องกัน ไม่มีคู่ถ้าจะอยู่แต่ลำพัง
 จมกนถถึงยังนิเวศเป็นเขตรขันธ ชันจะทำนิเวศอยู่เช่น
 มีหนึ่งกับหนึ่งอย่าทิ้งคิด แม้หมั้นเพชรรถจะรักแต่
 อยู่นไว้ ถ้าไม่มีเรือนเหมือนคิดคิด แต่พอชยทงไม่รุ่ง
 ใจชาวจิต เขายังทิดวือนทองของศรัวิ ทิดจะหาเรือน
 ภาชาวก็ ส้มมณีรายวันกับริมประตัย ให้นสงสาข รอย

แพ้วคั่วแวววิบ	จึงสมกับเพชรเม็ดนี้เร่รัง	มิใช่เช่น
พลอยชายทวยท่า	ถึงเห็นน้ำจะหยดยหยกพลเหตุ	แม้ยัง
ก้ากทั้งงามทราวมง	คิดหามาจะใคร่สิ่งเร่รัง	แถม
ถ้ามีรักก็อย่ารังเกียจ	อย่าคุมเคียดไว้	ในหน้าว่า-กระเด็น
ประสารก็อย่าไม่สุขให้ทุกแทน	อย่าเฝ้าแต่คน	จะ
ให้อะไย	เออ	จะ

พระบาทสมเด็จพระ

๓๐

คำ

๑ ไช้สุกจิตรสุใจอาลัยสม	สุทธะพริ้งสุทธะพริ้งที่คำว
สุทธะค่อนสุทธะค่อนให้หายแคลง	สุทธะยกสุทธะยักที่จริงไค
สุทธะให้ โฉมฉายแม่หายแทน	สุทธะแหวะเอาชั่วเยือกแวง
สุทธะแฉ่งให้กระจางในทางความ	สุทธะทนสุทธะทนในการรัก
สุทธะหาสุทธะหัดให้จิตรห้าม	สุทธะภาสุทธะเพี้ยนพยายาม
เพราะโฉมงามแม่ไม่เข้าในวารี	ออกเอ๋ยออกเอ๋ยมือนางพาส
ชาบุญสม	จะวิ่งรกว่าจะสมอารมณ์หวัง
	ทั้งสิบโษษุระสุ

ฟูบ่ง ก็ตั้งขึ้นเขียนคงเห็นจริง โขษฐหนึ่งว่าแม่ขวัญ
 ของฉันเสีย อย่าแกล้งเล่นอะไรแม่ยกประยูรหญิง ที่ตรงรัก
 นั้นฉันรักหนึ่จริง ๆ จึงสู้วิ่งรอมแม่ให้เสนา โขษฐของ
 ว่าแม่ทองสมบุญช แม่อย่าวิมุตรังเถิดทั้งชา เฝ้าแทน
 ไปเปล่า ๆ ไม่เข้ายา ที่ว่านั้นไม่ฟังมัว แะ โขษฐ
 สามว่าแม่ทรมสวาดีฉัน อย่าไต่กัลยณิกเตยณะน้องเสีย
 ถักทรนวลแม่ไม่ควรกล่าวสกาใจ เชิญเสวยให้สบายเกิดสางใจ
 โขษฐรู้ว่าแม่ส่วสรวินแฉ่น อย่าคุมแค้นเคืองจ้องให้หมองไหม
 พี่แสนรักนี้มนุชนี่สุกใจ ขอเสียภิตระยาไ้ไว้ดูเ้เง โขษฐ
 ก็ว่าแม่หงษอินทวงดิษณ เพราะแสนรักกรมทรมานหมอม
 เหลือง ยิ่งนึกรักไต่กณิกอยู่เนือง ๆ สุกประเคื่องเหลือ
 ประทังกำลังทน โขษฐหกว่าแม่หงษเหมราช ไฉะชาต
 อภิฉะพินทณ โอ้อ้ออกษาทวาเข้าทาพน เพราะทวงอุบล
 แม่มาขึ้นทำขึ้นแซ โขษฐเจตว่าแม่นุชแจ้งกระจ่าง
 ทาบาบารกทาพนมีระแม่ ดิฉันนวลนุชไม่เอาไต่แฉ

จะตามแม่ลามวิธจงชั่วชีวิต โดยรู้ประว่าแม่บ่เยุ่พันสมา
 ไม่เห็นวันที่วิตกในอีกหนัก ภักตมเท่านั้นพี่ขอสาธุมาลาพิภัก ติ
 ไปกว่ายอกเขาวลัทยจะปวณ โดยรู้เก้ว่าแม่เยกถว้เคย
 ไม่สังเวศศกฏาใดในกระไรนี้ ทุกวันเรียนเกี่ยมกรมระทมทวิ
 ไม่ก้อที่ตจทรวงนควนระแวง โดยรู้ลึบว่าแม่บ่ศศุคนอศวาที
 งามสอาดเมื่อย่าอาารขนางແທນ ปะทานไทยไปรคทาย
 ที่ราชแกลด ให้แจ่มแจ้งจเมอนงคงคั่นตี ตั้งนางทงษ
 ขอให้จงแต่สละสวน นุชาวนวลาขอให้จงแต่ตรงพี่ ตั้งภุมราช
 มาศทองสุมาลี พี่ผู้มีเมื่อนี้แม่แต่นางเคย ถนอมบ
 กว่าจะสศสั่นอวระสาน ไม่แกล้งกล่าวพพมานเป็นกระ ๑
 ชันรฤทธิพระระหงเพวระองเที้ยว เติบแม่เตียววรกลลับ
 ประทับเกย แม่ก็เฮโลกายอยู่เฮกา เหมื่อนพาวาไม่มี
 การบ่ควแล้ว ชันบุขชาติก็สวาทีแต่แม่เคย ว่าพยกลัน
 นมศสุมาลี สุตสิ่งยมแสดนรามทรามสวาที อันโยภาษ
 ลงพระอนันต์ชัยฉวี จงมาเป็นทิพทววิ ภาสวะสละ

ทรวงฟ้า โคกโครม มาเถิดมาลึ่งมิตรชนิรัฐมว ลำลึ
 ช่อนฟ้าระลาทชดโถม ถนเม้น้องมีให้มเงะโม่โม่
 ะแล่นโสรหมันนางไม่ว่างไกล ถ้วนนั้นมิตรแม่จะเอ็ดเส่นทว
 ขอประทานลาทวาชอมาให้ มาคักเชกักสวาทิให้ยากไป
 ติกว่าไ้ความเทศกวัน แยะ ะ

รัตนมุนีขุนทอง

๔๐

คำ

๑ . เวลาหัวราชกุมขระโสรบ เลียงทู่เหววังรับกันจับใจ
 เริงอุโยแสง ของโสรวัน แซ่เอ๋ยเอตพณทู่ ถิ่นสถาน
 ขอลมานทรวเทวียนพลซันชี่ จอวังจวนถอยจวจรัส
 ฟ้าเนบภักตรับขวัญ ฟ้าว วังจะต้องแวมั้งท่าเงภักต
 ช้วนันนัยทู่ ยันระทวสม ะต้องแล่นกัถวนเทวในตงต
 ขย้าฮาวโศกน้ำเจ้าปนลา เทจะลัษยลัษยทวทั้งสอง
 ะกันเทวนัน นัช้อยาหมของหมาง ถึงพลางพลางชม
 ภักทวพลาง ภอกลางสงแสงทองส่องฮาตรี ติงฉนัจทร

จำใจจำจากหทัย	เคียวระทดมาตามทิวแถววิถิ	จนถึงโง่ง
เวีรวิมท่าวารี	นึ่งขยเสดงที่ระลึกลาทัไชย	ริเวณคิด
ไถ่ถึงทรงชีวิตพิ	ไอนัยยี่มะแต่มาตระพิไธม	ยมิได้
ร่วมวักจุกแรมไกล	ให้ยาใจแห่งธาตุนาว	จิตเมือ
ควงไถยเสดงขมบาท	ยดะยดาตามันเริงกัน	
ไถ้ไ้ไ้ไ้เปรว่าจะตาจร	กัตถ์วนาไนพิโรชโพธิ์คง	
มาครั้งนั้นกัยู่จะระลึกล้าง	แต่วันถั่วตบงเต้ในราวรุ่ง	
ทนเคืองรักโทมนัสเญ่เนื่องเนือง	กัถ์จะเคืองน้ำคำรานันจา	
แฉ่นนิกย้งตำลอบของบทมาถ	จะพาพิโรชลา เท้าไว้ก็ไม่ว่า	
นี้ระก้องทนเทวดาแสนเพทนา	แฉ่นนิกนัยยี่ตบนักาน	
ไ้แสนยากจากกันไ้ไ้ไ้	น่าระบร นิมีความตงลว	
ควมทฤาถลั้เคืองใจไ้ไ้ว่าสาร	สารนั้จะเผ้าพาพิโรชไป	
กัถ์ย้งนั้แล้ก็มีไ้ไ้ยบโกรธ	ยังพิโรชเย็กตามราช ไ้ไ้	
แฉ่นนิกนัยยี่วันจะทาไกล	กัถ์จะไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้	
นั้รคนิชาตนาในคลยไ้ไ้เนตร	กัถ์จะไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้ไ้	

กอเหน้องน้อยนาฏกำนิกร กับนิกรก็อย่าสงท่าอาว
 พี่แก้งเก็บแฉ่งนึ่งหุยกยังดำ กอสยหน้าสยในเณาสมา
 สุกก็แสนโสมนัสในวิบูล แสร้งกล่าวสำให้สำคัญเสียงสัญญา
 กอน้องกลัวยพี่ก็กลัวยทำนิกร แสนจำเวญใจพี่ที่หนักหนา
 ไ้สยภักตพทั้งไ้สยในเณา ก็หมายใจว่าไ้สยไ้สย
 คอยเขาทรวก็เป้นทวงจะเห่นกักร คิดถึงรักถวิลระทก
 ฤาไทยถอน เป้นทวงหน้าทวงกลิ้งทวงกร ท้ายขวัญสม
 แม้อยู่หลังลำภักาย เกลือกว่ารักจะมีสุริทวิ จะห่าง
 เห็นภักทไป ให้ใจหาย ที่ชวนแหม่นเหมือนระแฉ่งชวนเกรา
 คิดไม่วายเลยที่แหม่นระแฉ่งใจ ทั้งแสนรักแสนแค้นแสน
 วิลก แสนหน้ากลิ้งยี่กว่าเยนนิส แสนระกำชำอว
 ด้วยอโลย แสนเจ็บใจเพราะเห่นใจไม่อิน ครั้นนั้นกิต
 ถิ่นเมื่อสุวิทวิ ยิ่งกิตภักตภักทว่าสิ่งถึงความหลัง
 ไ้สยเห่นหน้าในเณาเข้าเว้นนระวัง จนลงเวียพระที่นั่งนงอว
 ลอไ้สยไชยราชอุภรณรงก เสกทรงสยทระแสงอนุสร

พระดำเนินถึงหัวขั้วรัตนพร ขึ้นดีพรจากพระเมรุบุรี
 งามพระองค์งามทรงพระบัลลังก์ งามทันทิณการ้องศรี
 ทิ้งหงษ์ทองลอยล่องวังชลทิ จึงไต่เกล็ดย่นค้ำพิลพณิกาย
 แสนหน้าออกพระเมรุชอกเวียง สุคนธ์ระแตรถึงวัง
 ใจหาย ปิ่นเจ็ดสีสุกสมประทีปฉาย มาตามสายชลเชียว
 เลี้ยวด้วยตา แซ่ส่าเหียงถันเลียงไทร้อง ฉ้างกลดงควิน
 ควินสนั่นท่า หน้าหลังพรังพร้อมถันนาอา กูทยตา
 โดยเสด็จขิณกันทร ถวิลชมเนื่อบระกุ่มเต็มลิบเบต
 เคยเสด็จพระตำนิรทศกฐิน ดูเวีน้าตามเคมท์เงวารี
 เหมื่อนขิณกันทรเสด็จทิวาทัชไชย พี่เคยนั่งแฝงหน้ตั้งคา
 ขะแ้ว คอยลอบแลภักทนี้องใจหมองไหม้ ควินเหนกัททร
 จำเวญรักจำเวญใจ ใช่เก้นั้นจะไกลไม่เหนกัน ควินมาถึง
 น้าวักมหาธาตุ หรือลือไว้ของสวาทิแรกมาค่น แรก
 หวังรักเหมือนจะรักร่วมขั้ว ไม่สำคัญว่าจะจากสวาทิไป
 ถึงอารามนามวัชรระเซตุน ยิ่งทมนถระมฤตทุกขทนระมาน

ทมลง ถวิลฝักใฝ่กับขมิ้นจันทอง ที่นึ่งถวายนาง
 พุทขบขันมา พันแฉ่นโสมนัศด้วยถั่วถั่วคุด น้มนิลกล
 ธกาวน รังปาวณา ระลึกไปนิมิตเพรพา รวยร่วมชม
 ร่วมบูชาทุกชาติไป ทวณระภาความทင့်นึ่งตึง
 แล้วยกถึงความล้นยอรู้ถานได้ ซึ่งพิโรธทักวเนนาทไ
 ประม เนิบมื่นคนจะไมล้นปาวา ครั้นนี้เจ้ามคธะบางกอก
 ใหญ่ ยืนอยู่โดยกึ่งวงโคกแต่เมื่อก่อนนี้ ชื่นความตามแนว
 แฉ่นพิทักษ์ เกล็นระอัสเวลาในรักภูษณ นามรักภัยตลาต
 บัณฑนาม ถวิลความหมายว่าเพลาศณณ เคยธิดาต
 เพียบาทยาล เสร็จแล้วในระวิภาศเพื่ความ เคยได้
 ยินช้าวสุขชาวทกจวเอน นจาเยะเคยในเคสอณณ
 แฉ่นไป โฉนจะกัณยอพนม ระชาพิศความนนาเพราะ
 การนรค ถึงรักการอัยมตลงตึงคิก ยามเมื่เกิดกุน้อง
 จำนินทงร งานภา นิสนาณนางสำธารองกล งานเพีย
 ทรงวิเณลวโศภณ ช่างไฉนทมิไว้หน้าภูนาภัก พันธ์ลัก

รับขวัญอุบะชมขวัญ
 โคมขวัญพ้อยู่บุรีเรือง
 ยามนี้ยังมาไต่พิงกระเบื้อง
 เมื่อยะเยื้องย่างลงนามา
 ชาน ท้ายทางเหนื่อนาเนานทลหน้า
 นัยเวลา จรมักราตรังนัยวันไกล
 ชลไหลหลัง คึกถึงสัพพรทลนพรทพิชไคย ไม่เหน
 พวงทลนมาตามถวญไซย จรวนไต่ต้นนัยเวณแจ้งทุกการ
 แล้วยะเยื้องย่างหลังสินชัยไทยเวศ ทรงกระเณนัย
 ท้วยน้ำคาน จามวิญญูวิโรดไกรยอย่าไต่พิงาด เยต์สรวญ
 ศิวีสวลกิลการ ถึงวิคบางยิเรยเวียงสาเวศ เหนเวือ
 ราชฎาเจตเวียงราชสกลน คึกถึงเมยวันนัยทุเรศคู่คน พักชน
 หน้าสกลนในนาแกล วอพานภสไยเนนอัน จามราช
 ช้องไม่เหนภักศระชนกันเณ เหนทชบเนตรเยื่อให้คนไม่ไต่พิงาแซ
 พัลลอบแลอยู่หน้าพระสุริยา คึกถึงภบสเบณนัยวันนัย

ยั้งล้า คัมภีรวิญญู ยุกตนิคหนา
 แทะระนานภยตบในย่นา
 จะนวมเหนหน้าผาน พะระการยุกท
 มาถึงวัดปรางค์ น้ำตองไหล
 ดมเฝ้าไปปากน้ำเมืองสมุทร
 บ่ว่ากานึกว่านาจะเหนนุช
 ถึงปากน้ำได้ยูกจึ่งเทียบไซ
 ้นมาถึงปากน้ำคนถ่านกนิ
 ไม่หนพิภพพอพณเป็นไฉน
 ยั้งวิบริกเร่งพหตพลไกร
 เหนใดลมิ ได้กักคืบเบริงเงา
 รือทวนกิกถึงเมื่อวันไป
 คชอยบ ไล้ประสพเนตรกนิไม่ทันเหลียว
 หนึ่งเคียวลับ
 กลับมาบิรมักกี่ยวค้อย
 ฤบทนภักตรคืนได้ว ทิรธินมา
 ไล้ย้อนเท รุณสียงสำเนียงนวล
 เหม้นจะชวนให้พินัยยุท
 ยั้งถ้ำ ยั้งเวรกรรมอยู่ว่าเลียงจำน้า
 ไซ้จากน้ายังครวญ
 วันวนใจ ถิ่นวิภนาณของไ้บ่ นลนึ่ง
 จะยู่ที่ของนอง
 ชวนาไหล จะเก้นกระกันศฤจะกันจิกอไลย
 ก็สุกไกล
 สุกใจจะเร่งความ บางขุนเทียนกิกถึงจุทเทียนทอง
 ทิรธินแล้วววิภ รือองร่ว
 วิศรวิรัตนสาคราราม
 พินัยกรรมจะวิภนาณเลื่องเก้นทอง
 ว่าทวงชีวิตของพิวิภใคร

แม้นจะให้ร่วมสุขเป็นเพื่อนสอง
 ถ้ามัวได้สมมาศสวาทิยัง
 ขนทึบของสองประจักษ์กับไผ่นา
 ภาสกรเมื่อก่อนรัก
 ก็ประจักษ์เห็นใจที่ปราศนา
 ความชื่นชมไผ่นาในวิชา
 ถึงไคร่ดวงทองฟ้า^๕นมาชม
 ซึ่งหวังรักที่จะได้ร่วมชีวิต
 กับที่คิดเคยวนวนไม่เหินสม
 ที่น้อมแต่ระกำอันคำคม
 จะให้กรมไช้^๕ระกำทรวง
 ถึงวัยไผ่รักใคร่ ไผ่พา
 ที่สำนันิระนิรุชบงสรอง
 คิดจะไผ่รักกับา^๕บวง ช่วย
 ภาดวงสมรเข้าให้มาทัน
 ขอบบ้น^๕ยอ^๕นี้ใน^๕ตัก^๕ได้^๕หน^๕รัก^๕ง
 จะแจ้งรักที่ ในทรวงเป็น^๕ทรวง^๕ขวัญ
 ภัย^๕ชน^๕ใจ^๕แล้ว^๕ไป^๕กับ^๕รา^๕พิน
 จะจากกัน^๕ครั้ง^๕นั้น^๕แต่^๕ท^๕ช^๕วัง
 ถึงบาง^๕เบ^๕น^๕ึง^๕ยาว^๕กั^๕ว^๕ร^๕ใจ
 วายมี^๕ไคว^๕พ^๕ไว^๕บน^๕น^๕ก^๕ว^๕ม^๕ห^๕ล^๕ง
 เขา^๕แ^๕ล^๕ง^๕ย^๕อ^๕น^๕ระ^๕ให้^๕พ^๕เ^๕ื่อ
 แม้น^๕เ^๕ื่อ^๕พ^๕ง
 ก็^๕ระ^๕ท^๕เ^๕น^๕า^๕แ^๕น^๕ง^๕เ^๕ื่อ^๕ส^๕ระ^๕ใจ
 ไคว^๕เ^๕ื่อ^๕ระ^๕ช^๕ว^๕ย
 เ^๕ื่อ^๕ว^๕ร^๕ท^๕น^๕ท^๕ท^๕
 แต่^๕ความ^๕ส^๕ย^๕น^๕ระ^๕ระ^๕ด^๕ค^๕ค^๕ว^๕ม^๕ส^๕ง^๕ไ^๕ย
 ยิ่ง^๕ค^๕ค^๕ย^๕ง^๕ท^๕น^๕า^๕ท^๕ว^๕ง^๕ช^๕ว^๕ง^๕อ^๕า^๕ล^๕ย
 เพราะ^๕ระ^๕ไ^๕อ^๕ม^๕ิ^๕ไ^๕ก^๕จ^๕เ^๕ื่อ^๕น^๕า^๕น^๕
 ถึง^๕บาง^๕ก^๕ก^๕ย^๕ก^๕เ^๕ื่อ^๕ค^๕ค^๕ว^๕ก^๕
 ที่^๕ก^๕เ^๕ื่อ^๕ว^๕ร^๕ท^๕น^๕ท^๕ท^๕

ถึงแสนเจบทะลุทะลุในหีบ	ไม่เท่าที่ควรกับกฐา
ด้วยยสุสันตลาบถันทุกข	จะมีความผาสุกไปภายหน้า
ฉันไม่ม่ กำกั้นกลัวความเวทนา	เพราะไม่สิ้นนเวรานุเวรณ
เรือส่งมาถึงคลองก็ชะกระบือ	เขาเล่าชื่อสมยามาแต่ก่อน
ไม่ชอบกับความเจ้าฟ้าอาว	นั่งสท่อนถอนจิตคิดความปอง
นิจาเฉยจากมาทั้งอาโลย	ให้ปล้ำวไรเหมือนไม่มีเพื่อนสอง
ไต่ยีนแต่รู้ความนวมกลอริ	แต่ชั้นหนึ่งไม่ได้ยีนใครระคนาม
ถึงโลกขามลึงถึงขามลวามในภักทร	พี่เคยทักก็เอนเป็นที่ถาม
นึกในใจว่าจะใคร่ตอบให้ข้อความ	ให้คิดขามกัจะไม่แจ้งเนื้อ
ความใน	คิดเคียดเคาะยังไม่หายอกระหัด
คหิ่งคหิ่งน้ำคำ	
ยังจำได้	ยิ่งก็ถึงความหลังยิ่งอาโลย
ระกำไรมานในแถว	
นิตที่ควร	แสดสองฝั่งชลาลัยน้ำขึ้น
แต่ทั้งนี้แต่พวงหญ้า	
ข้าทองหลาง	กับทพูนทรงผลทันโง่งการ
ระยะทางไม่มีที่	
ชื่นใจ	ไก่อ้มแต่ผลทพูนเป็นพวงห้อย
อันย้อยตกกระยำ	
นารักใคร่	บ้างแตกกลอยตามสายชลาลัย
แต่ไม่มีไก่อสุก	

กระแสลัด ถ้าน้องมาน่าจะนั่งเกษเฒ่า จะช.ชวนพี่
 ได้ชมผล แล้วจะชมหมู่ถึงวังเวนิศวร แล้วจะชมปู่น
 เขียวที่เขวกินชม พี่มาเตือนปอเอวใจให้ไว้หน้า จะตรง
 ครองเจ้าก็เคยมชม กระพอน้ำกลักกินแก้ความกรม
 ระทมทุกข์เยือกกว้างสมหาใจ ครั้นถึงปากมะดาไซที่ประทับ
 เขาปลุกทำหนักไว้สำหรับพี่ เห็นตำหนักพี่ยังหนักอก
 อาลัย ประทับวันวันใจทั้งไฟไฟ ถ้วนหน้าทนหนัก
 โยอาห์ ถึงที่ประทับนั้นก็นั่งเย็น พี่ไม่หายวันเว
 เฝ้ายาว นิ่งนอนใจคิดถึงถึงงาน เขาพ้อมหน้าเสพ
 ชิงกระยาบ พี่นั่งระทมระทมระบาหาร จ้วงเหวป่า
 ไฟให้รำคาญ จนลืมการราชาไม่คิดสถนธ ครั้นลตจ
 จากที่ประทับใน เลิกนิกรรชหาพลพล ครั้นนี้ยัง
 แลสองฝั่งปากชล ไม่วายที่ทนทุกข์ทรมานใจ ครั้นมาถึง
 เมืองสมุทรสาคร ทวนอาวความหลังยังนึกได้ เมื่ครั้ง
 มาทำเงินแล้วกลับไป วิมลให้ทูลพระสุริย์ ให้ฝ่าย

เทนทวยเป็นวันเคยเห็นภักทร
 เคยจำวีณวิวิโยกที่โตกคัถ
 มิได้พิพิพลายหมายสำคัญ
 จะให้ทันชมภักทรพวงาม
 ครั้นภักทรที่ระกักไม่เชิงหัก
 เป็นน้าวักน้ำคำที่ท่าถาม
 ความย่นที่แท้ไม่รู้ ที่ชอบความ
 เป็นกลางตามจึงทอหนึ่ง
 คำนิรนา น้ำคำทั้งหนึ่งน้ำอำภุค
 ยิ่งระกุกยิ่งงาโดย
 ให้เห็นหน้า นึกสำเนียงแว่วเหมือนเสียงเมื่อวัน
 ยังจับ
 อูราร่านทวยอาบารุมล
 ถึงนาขวางคิ่งขวัญนัสงขวางหน้า
 ล่านมาตามราชวิถีนห
 สพักแพรคว้าระศนอ บังอุบต
 เปลื้องปลงสูงระกิต
 เห็นซึ่งภักทรที่ระพาดหาความนิ
 งามวิถิตามระกำเงิน
 งามวิธาคระลัเป็นทีใดที
 พิสมัยพลินจำวิญทาจำวิญใจ
 ถึงที่ขวางแล้งไม่เห็น้อง
 ขวามหน้า ไม่ล่านมาให้เห็นภักทรนี้เบโชน
 เหนแต่บ
 สองฟากระลาใจ
 วังเวงใจให้มเวคหนึ่งวัง
 เวีต้องมาถึง
 สามสิบระอระลว
 พันแะเลอระลวคิควักคั้นลว
 ฟลึงแะ
 งามเวือเลอระลวคิควักคั้นลว
 ยิ่งระกักระลวคิควักคั้นลว

ถึงย่านซื้อแลตรงถ่วงลิ้ว

เห็นแต่ทิวไม้รายฝั่งซ้าย

เรียกย่านซื้อแลซื้อสุดสายตา

เหมือนสุดสายนิยนาเล่น

นามซื้อนั้นเหมือนซื้อช่อกุศล

สงวนรักษาไว้ ไม่เป็น

ไต่จากอุกกระคานข้างท่าแม่ทอง

หวังจะครองลัทธิไว้ มี

แคลง กว่าอะไรร่วมชมภิรมย์รัก

อนาถนักเน่นไฉนมา

แทน มีแต่ไม่เหวี่ยงทุกสิ่งระแวง

เผือกถ้าม

ชวนฮาให้หัวใจ

นิราศนี้ครึ่งเสกไปติดกลาง

ท่าคำ

ทาคิดไป ไ้ไม่

เพราะที่รักนั้นเขาหักขาโดยไป

ให้

เป็นพันพันทวี

นิราศเขยคิดว่ารักจะรอคิ้ว

ไม่รัก

แก้งเอาตัวนี้

อันความแค้นนั้นเหมือนคอบอก

มี

ใจลามลนสกลกาย

แต่ความรักหนัก ทรวงเป็นหัว

จะหักรักไหนจะหักได้งายง่าย

จะมีแต่รักเขยเข้าเสีย

กว่าจะวบชีวิตเหมือนเล่นสัญญา

ไอ้คิตรักก็ยิ่งจะแวง

ยิ่งรักยิ่งถวิลยิ่งนานจะเหินหน้า

ยิ่งเขาโดยนึ่งจะไกลทุก

ยิ่งเจตนายิ่งจะเวทนนาน

จะนับคืนไหนจะไต่กัน

ไม่แก่เสวักกับจะโตกด้วยสงสาร จะนับวันไม่เหน็ดทุกวันวัน
 ทะทานทน ทวดด้วยทุกขทวี จึงจากเวียงระภูเป็นลาย
 ล้วนเรื่องรักณะรงค์ต่างภักทวิ ไม่สมถวิลมั่น
 ไม่คู่ก็ให้แต่ใครเล่า เขย ะ
 นินาสเจ้าหมื่นศรีสวรรค์ ๑๖๘ คำ

สวรรค์นุสรสวรรค์ อันขมขมมเสฐา โภกามหา
 แจ่มจิตอยู่ในจักรวิตร ทั้งลิขิตลึงหนาท
 ทั้งพรตอธิการกิจงานง คำรงรศตเที่ยง
 โดยตำวิหัตริตรองทั้งลัญชัย โทมนต์ตั้งไทร
 ปรางการทวารเพชรเจดีย์ กางกันสรรพ
 สดงามจำแนงมือนบเย็นเย็น แหม่น
 วโรพพศเพริศเพราพราย พนาย
 งามพรางนวลวิจิตร งามค้ำ
 งามวิจิตรวิมล แดงนวล งามระบอง

เกตุนิคณิน	ทั้งทองเงินดาวชีวารุ	สูงสุทประเสริฐฤๅณนิคณิน
ารุณพูลพัฒน์วาคิน	ทั้งทิดกรขรรคพรมจักรวาฬ	ซึ่งประ
ราทโสกร้วยเสาวนีย์	มาสู่ส.อิทธิระสาร	เสาวนา
สาราเว่งลำราญ	ปานอินทรประสิทธิ์ข้ามฤคฟ้า	นึ่งฤค
ทนทรมานกาย	สารสายสุกเสน่ในเลขา	ประพักแรม
แนบนิกในอุระภา	ทวนหาอาโภคตฤคทะลิ่ง	ขึ้นเซเส
บานด้วยสารสนธ	ถึงหม่นหม่นของพิพัฒน์ซึ่ง	รวรวัค
หารราญวึ่ง	คณิงพรทังรศภิพมาโทรมถาย	แต่ลัดเล
สอกล่อนวลลักษณ	กักราชประสาทพณกัณเฑนอย	
ไคจำเวญรศอรรคมบรรยาย	มิได้คลายเคลื่อนอิฐวิษณุ	
ทั้งสุกนอปนรูปเทียนสนธ	ปลงปองแทบเคี้ยวติศา	
ไรสุกนอปกากุษา	โณณายชิตินึ่งนึ่งนาน	แก่นจิร
ในนิทรเมตภาฬ	อิมอาหญ่ไทยโธเสาะ	ทั้งขรฐา
แนบมีศาร	เล็งเมสสารรังไคยวิณน	ที่สงคร
างษาบาท	กักรช.ปลงจิรมาพิ	คณิง

เก็บภาพธรรมปน	ชกุดระคนคิดกะเซนาบาง	พระคุณ
ในเปรียบเทียบภิกขุ		กัมมโหมทดณพละต่าง
งมัลลิกะภิกขุไม่ปนปาง		ช้ทางช้ชงชอชบระบอบบรรพ
วังเพิ่มภูถ้ำจามรุกรังสวาคิ		มีอาท้จะกลั่นกินแสงคัลย
เลวกรักถวสารทุกชแก่ปางบรรพ		พันพันคินคิดไม่นิทรา
รศรภักทิกทวงทวงเจตร		เนตรน้องไม่คล่องจักทางจักสา
ลงใจสอสนนิญา	ตั้งภูมามาตบทวงทวงแก	ถึงชำระยา
ยัสสสารพาง	ก็ไม่เจบเท่าเวศร้างห่างแห	ตั้งทวง
ก่อนจะเลือนตอยแล		ตั้งแต่จะคล้อยล้นนับวันแรม
อัสสสารแสนทวศก้วยเซมฐา		เคยผ่องแผ้วรักถวจะแจ่ม
ะคันคล้าระคนปนแปม	แกมรายหมายเหมือนเกลือนมมขวัง	
ว.อ้อมมีเคบกล้าจำหม่นหมอง		จะทวิกรของทวอมจิตรภิกขุความ
ภัก	เขื่อนขามย่ำคำเคยเสบยฟัร	สองสัประสารเลี้ยงสำเนียง
ภัก	คิกป่าจวมใจมำไกลภักท	ร้างร้าง แรมโรยโคะทวน
ภัก	ภักภักยอวิระมรรณ	แถวสรวนมาจันสาธาณ

มาร้างเสาวคนธลัทธิกลืนสวาทิ
 ชวณกัมมบาราศิไธสงสาร
 สู้วิธสุกถันสิ่งตำราญ
 พถ่านพถุงรุ่งรอนช่นเตงเคี้ยว
 จะยลทนขวาทนทนาย
 แลยลชัยช้แคว้นแสนเป้อ่าเปื้อย
 กังอิทธิฤทธิ์ทุกจริตเงี้ยว
 เลี้ยวสวาทิไม่ขาดคิดเป็นนิกาล
 ช้แสนสุกเสนาหาในครวนี้
 เวรมาจำนงจงมถาญ
 หงยหลงคิดบ่วงพวาน
 คณิงนานนิกสมมุตุนิต
 หินทาวเวทาศาตถ์นของ
 พันท้านองแน่นนิกนิกถวิล
 สุกฤทธิจะโบยบิน
 แด่คั่นโคโยไทยหาธรร
 สุกฤทธิกินเทศ
 ก็สุกเจตรสุกโคสุกสกลสาร
 สุกขทรมาน
 ก็ไม่ป่านป่วนอื่นที่แรมชม
 ถึงเพลิงสุม
 ทุกขท่มทักทรวงแสนละลัม
 ร่ม
 อารมณก็ไม่ขึ้นปรองปรีดา
 ถึงจะสิ้นชีวิตสุกสังขาร
 ถึงสังสารสนองพจนพระเชษฐา
 ภาอัยถวิลมถกัถรา
 น้าผู้ช้จ้านองกล
 ก็ไม่ผู้ว่าถาวรันนถวิล
 ถึงสิ้นปวโยสถาน
 ได้รวมเซตมยัธยาเพศไควันกาล

สถานปานเปรียบพณมัย

จำจนทนกำน้าสนอง

คั

ทั้งสองไ้ประมาทแต่ชาติดลั

ถึงชีวิตอนิจจัง

สิ่ง

พลาท^{๕๕}สอง^{๕๕}ทั้ง^{๕๕}เกิด^{๕๕}ดับ^{๕๕}แคลงที่^{๕๕}เกิด^{๕๕}ซัด^{๕๕}หัก^{๕๕}ไทย^{๕๕}ไ้^{๕๕}ร้อน^{๕๕}รนก็กล้ง^{๕๕}จำ^{๕๕}ง^{๕๕}อิน^{๕๕}เขื่อน^{๕๕}อ^{๕๕}น^{๕๕}ถลงต่^{๕๕}แค้น^{๕๕}ซัด^{๕๕}จึง^{๕๕}จัก^{๕๕}จริง^{๕๕}แจแพ้ว^{๕๕}จ^{๕๕}พร^{๕๕}อ^{๕๕}ง^{๕๕}ถ้อย^{๕๕}สลาย^{๕๕}หลาย^{๕๕}คราจง^{๕๕}ท^{๕๕}ไทย^{๕๕}ไป^{๕๕}ร^{๕๕}ก^{๕๕}ปล^{๕๕}ก^{๕๕}ช^{๕๕}ค^{๕๕}โท^{๕๕}ส^{๕๕}นพา^{๕๕}เหียน^{๕๕}หัน^{๕๕}แถม^{๕๕}ทัน^{๕๕}ท^{๕๕}ไทยลี^{๕๕}โน^{๕๕}ท^{๕๕}ก^{๕๕}ต^{๕๕}ก^{๕๕}ทั้ง^{๕๕}เม^{๕๕}ตา^{๕๕} ะ^{๕๕}โห^{๕๕}สเวร^{๕๕}า^{๕๕}ย^{๕๕}าร^{๕๕}า^{๕๕}นน^{๕๕}า^{๕๕}มา^{๕๕}ป^{๕๕}ด^{๕๕}ง^{๕๕}จ^{๕๕}า^{๕๕}น^{๕๕}ง^{๕๕}จิ^{๕๕}ท^{๕๕}น^{๕๕}บ^{๕๕}ห^{๕๕}ว^{๕๕}ช^{๕๕}ุ^{๕๕}ล^{๕๕}ิแล้ว^{๕๕}ริ^{๕๕}ษ^{๕๕}ณ^{๕๕}า^{๕๕}นอ^{๕๕}า^{๕๕}ริ^{๕๕}ษ^{๕๕}ย^{๕๕}ส^{๕๕}ัก^{๕๕}ก^{๕๕}ท^{๕๕}อ^{๕๕}เ^{๕๕}ป^{๕๕}น^{๕๕}ท^{๕๕}ิ^{๕๕}พ^{๕๕}ย^{๕๕}า^{๕๕}นใน^{๕๕}ส^{๕๕}ถ^{๕๕}า^{๕๕}น^{๕๕}ที่^{๕๕}ล^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ท^{๕๕}ย^{๕๕}อุ^{๕๕}ท^{๕๕}ม^{๕๕}ภ^{๕๕}รเ^{๕๕}ก^{๕๕}ซ^{๕๕}ง^{๕๕}ท^{๕๕}ะ^{๕๕}บ^{๕๕}ร^{๕๕}ส^{๕๕}ท^{๕๕}อ^{๕๕}ไ^{๕๕}ม^{๕๕}ี^{๕๕}บ^{๕๕}ัก^{๕๕}เบ^{๕๕}เ^{๕๕}นจะ^{๕๕}เ^{๕๕}เ^{๕๕}อ^{๕๕}น^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ท^{๕๕}จ^{๕๕}ร^{๕๕}ส^{๕๕}ะ^{๕๕}โม^{๕๕}ส^{๕๕}รน^{๕๕}อ^{๕๕}ก^{๕๕}น^{๕๕}ไ^{๕๕}ม^{๕๕}ี^{๕๕}จ^{๕๕}ิ^{๕๕}ท^{๕๕}ว^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ท^{๕๕}า^{๕๕}ว^{๕๕}อ^{๕๕}น^{๕๕}ุ^{๕๕}ร^{๕๕}แ^{๕๕}ส^{๕๕}น^{๕๕}ส^{๕๕}วิจิ^{๕๕}ท^{๕๕}ร^{๕๕}ป^{๕๕}ด^{๕๕}ง^{๕๕}ป^{๕๕}องแ^{๕๕}ต^{๕๕}ะ^{๕๕}ช^{๕๕}ย^{๕๕}จ^{๕๕}า^{๕๕}น^{๕๕}ค^{๕๕}า^{๕๕}ก^{๕๕}ัง^{๕๕}ท^{๕๕}ว^{๕๕}ง^{๕๕}เ^{๕๕}น^{๕๕}ท^{๕๕}จ^{๕๕}ร^{๕๕}เ^{๕๕}ท^{๕๕}ร^{๕๕}จ^{๕๕}ร^{๕๕}ภ^{๕๕}ส^{๕๕}บ^{๕๕}ส^{๕๕}ว^{๕๕}ส^{๕๕}อ^{๕๕}รภ^{๕๕}ัก^{๕๕}ภ^{๕๕}ิ^{๕๕}เ^{๕๕}า^{๕๕}อ^{๕๕}น^{๕๕}ท^{๕๕}ว^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}ี^{๕๕}บ^{๕๕}ร^{๕๕}องบ^{๕๕}ั^{๕๕}ง^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}น^{๕๕}มีจ^{๕๕}ิ^{๕๕}ง^{๕๕}ท^{๕๕}ว^{๕๕}ง^{๕๕}ท^{๕๕}ร^{๕๕}เ^{๕๕}า^{๕๕}ว^{๕๕}ี^{๕๕}บ^{๕๕}ั^{๕๕}ก^{๕๕}ัง^{๕๕}ค^{๕๕}า^{๕๕}น^{๕๕}ฉ^{๕๕}ล^{๕๕}า^{๕๕}น^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}า^{๕๕}ย^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ส^{๕๕}ล^{๕๕}ากล^{๕๕}น^{๕๕}ล^{๕๕}บ^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}น^{๕๕}งว^{๕๕}า^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}น^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}า^{๕๕}ย^{๕๕}ไ^{๕๕}ม^{๕๕}ี^{๕๕}ว^{๕๕}ะ^{๕๕}ค^{๕๕}า^{๕๕}ย^{๕๕}ค^{๕๕}งว^{๕๕}ะ^{๕๕}ง^{๕๕}บ^{๕๕}ด^{๕๕}ท^{๕๕}ว^{๕๕}อ^{๕๕}ส^{๕๕}ัก^{๕๕}ย^{๕๕}ก^{๕๕}ิ^{๕๕}ก^{๕๕}เ^{๕๕}ว^{๕๕}ท^{๕๕}ฉ^{๕๕}ล^{๕๕}ส^{๕๕}ัก^{๕๕}ย^{๕๕}จ^{๕๕}ร^{๕๕}เ^{๕๕}ป^{๕๕}น^{๕๕}น^{๕๕}ท^{๕๕}ัก^{๕๕}ถ^{๕๕}า^{๕๕}นช^{๕๕}อ^{๕๕}บ^{๕๕}ัน^{๕๕}ค^{๕๕}า

กลจิตรวัก นอกนุชอย่าให้สุจริตมิ ให้นินทาคนนุชสุจริต
 ของยาคำกึกประสิทธิ์สิทธิ์ ตั้งใจเมตตาเพรวรวิจิตร
 ให้ร่วมสุขร่วมทุกข์ประดุจกัน ร่วมวันร่วมคืนเฝ้าเฝ้าเสนา
 กลาย จงแล้วมือพันกำม้าราศ รวมอาศน์สงครวญ
 เหมื่อนมาทหมาย ร่วมรักสมัครจิตรวิจิตร ตั้งสาย
 กระแสล้นหูเนื่องแนวกัน ความสนิททำตรงปองครวญ
 จำบาราศจากเคียดขี้เคียดนิ้น ให้คนบุญคุณสุขทุกนิ้น
 จนชั่ววันเสวรสสุวิญญ แม้นเวียน ที่ปลื้มสถาน ไท
 ขอให้ ได้ร่วมอาศน์วราภาน จงภมรภมรโศภิตการวิญ
 พันพาสตรวิภพพันพัวกัน ขอพรพระบวรเชษฐา รั้งรัก
 มหาโลกาสวรรค ช่วยคำชูพระคุณคู่ชีวัน ตั้งกันตั้งกันคนค
 ประศกรม ขอพระจิตโลกยเจืองแหล่งคร้า ช่างพิทักษ
 เชมฐาให้สุขสม บูรณด้วยธรรมาภิบาล รุ่งเรือง
 ร่วมพงษ์พัน ให้เป็นที่ตาใครในนิ้น สรรพวิญญ
 ในดาวสวรรค ทั้งเทวกลิ้งสู่ผู้ดีทรชน นิรันดร์วิญญช่วย

พญาบาล ทลจิกรให้สถิตยในนัคเรศ อย่างใจเจตทุเรศ
 ออกนออกสถาน ให้ขึ้นชมพิมมอกลิณญาณ เบิกบาธอิม
 เขิบมะโนไน จงย้ายที่ทักทวาวกิงฉาวน่า เชซาตฤกครัน
 ย่ำคั่นไกล อนุชาจะม้วยชีวาไป อยสถิตยให้แทนภักตวกัน
 อันคิภระตียกลอนนุสรสาร ไซ้จะก่ถการเปรมกระแสมคัลย
 แผล่าฎกจากฤกทรีกจาบัลย สรรพวิมมทุกถันที่วักนา
 ทลของลักขทางภักตวมาทูลถวาย ถายรบายจงเจตยังเชษฐา
 เขียนพรางพรางนอชิงชัสนา คลังคตอตาเซตสซัดเนียง
 ไซ้จะแกลังแก่งพจนารจนา ยถวิจิจินทาให้ล้นบเวียง
 แกลงตามความเค้นชุ่นเคื่อง ูระเวียงต้งเพลิงแรงแสงพราย
 แม้นนุชกอลุทลันชู้วัง ก็ทุทั้งภักตวที่เคยถวาย
 ถึงทอภิกทรสถิตยแทบแนบกาย ขึ้นชมพิมมยคตยว่าพึงเอย ฯ

เจ้าหมื่นศรีศรีวรวิชัย ๑๔ คำ

ไม่วายจิตน้ำนักที่รักตรอม

แสนทเวศสุททวี่ไม่มีขึ้น

ที่ไฉนเลยจะไต่ คืบประคองถนอม

แสนสวาทิมิรู้ชาติที่ชดชยม

มีมจะตรอมทุกขแทบบ้นตาตาย

แต่ทุกขตรอมจนฉ้อผิวรักตร

ฉวยคุณรักแล้วก็เสียวทอไทยหาบ

ตั้งเนนิชเหน็ดเพ็ง

ถวิลพราย

มิไ้วายทวาทประหวั้นนิรันด

ไฉนจะทุกข

ที่จะไกลตรอมใจจาก

คิดฉลากแล้วก็ย่นสทชอน

ไฉนจะทุกขไฉนจะทนทนุณร้น

ยามนอนฝันเห็นไม่วันวัน

ยามกินกินทุกขระคนเข้า

ยามหนึ่งนี้เศร้ากันแสงสัจ

ยามเทิรเทิรทุกขตั้งนัย

ยามย่นย่นที่ระหวะใจ จะนัยแรม

เหนจะแรมซึ่งบาราศ

สุดสวาทิเพราะไม่มีที่เอาใคร

จะทั้งหน้าใช้กำมก้วยจำใจ

อยู่ก็ ใช้ไปก็ชั่วเร่งว่าคาน

แผ่นดินตายไต่ก็ภูจะรักว่า

ไม่ทนทเวศเพทนาสุทสงสาร นัยเกิน

ก็จะเลือนทิวาวาร

ยิ่งคณึ่งยิ่งจะนานเหนกัน นิจาเอียงจาก

เซยที่เคยขึ้น

ไฉนเลยจะไต่ คืบประคองจรัญ

เสียวตาย

รักมาร้างเสือกกลางคัน

แต่จาบฉัดด้วยจะบ้นไม่ทวิตรอม

ยิ่งห้ามใจว่าใจเอียงตรงทวนหัก ยิ่งเพิ่มรักไปจนรักถนอมนั้นเสีย
 นอน นิยามiturถึงไม่คิดควรประนอน ก็ไม่ว่าแต่อย่าคิด
 ความคม ย่อมแจ้งจิตระยำดี ทำได้ ครั้นฟังไปรู้เช่น
 ก็เห็นสม ขามมิทมิใกล้เอาแต่ใจไว้ก็ขม แลพระทม
 ทวราชแก้วจำปน จิตรจงปองจิตจำนงรัก ยกระหักด้วย
 ไม่ลงระเด่น แต่หน้านี้วันศรีมาตุจฉา แต่ขึ้นเช่น
 เพิ่มเพศนา สุกศิทรสุทธิตุภพ สุนิเวศสุทธาสวาทิ
 ปราธนา สุกโลสสุกใจเจตนา โยมนั้นระนิรมนไกล
 เห็นสุกสันสวาทิอยู่แล้วเจ้า จะควรระนองปองสวาทิไปถึงไหน
 ไม่เคยเป็นก็มาเป็นที่เห็นใจ ถึงเพื่อนไปเคื่องจะเปล่าบ่การ
 เมื่อเรารักเหมือนระวักรังสวาทิ ก็มุ่งมาดว่าจะเย็นแก่สสาร
 เพราะใจจิตรคิดประมอนบ่ คัญาน ก็ประมาณทั้งจะเห็นอารมณ์กัน
 ไม่เห็นเถยว่าจะเฉยฉาได้ ไม่เห็นใจเถยว่าใจจะแนกขึ้น
 มิทจิตรคฤาปลื้มอาไลยกัน ยังไม่ทันที่จะหน่ายฤไทยทวน
 เราประกอบความชอบอุประถัก ฤมาทำไว้ไว้ ให้เหวน

สลักไต้ไม้ยาโดยอาวมณควรวญ ประมวลมิตรประหมาด
 ปริมาณเมิน ชันน้ำใจเหมือนหนึ่งนกวิหคหงษ์ ที่ระเริง
 ว่ายไม้จะเกิดเห็น " พุ่มพุ่มน้าระบักจำเร็ดเพลลีน หมายถึง
 จะเติมิไต้บันที่ยินยวน ภายโถมตระโหมโถมเอก ยกทาง
 การปักกระพือหวน ไม่เด็ดอกไม้เลยที่ไฉนสำรวน น้ช
 ชวนชื้อว่านดงามไท หลากจะว่ากโกนเจโนเรศ ประเวศ
 หวังสวาทที่ควรวญโดย สดระวงม่งผากประทุมวาทิจ สู้ไม้
 สัมพลที่ชื้อยวน ก็ไ้ซึ่งจะละเล็งนิยมน่า ก็ไ้ซึ่งที่ระเท่า
 บันเทิงสงวน หลากเป็นประสาณไ้สยน้ำใจนวล จึงหักชวน
 ชวนน กออาวมนจร แสนละเล็งเวียงระตัว สมนกคิ แรม
 จิตรอิมเอิบสละโสร เลียบกายจิตรหวนคิตด้วยขาว สท้าน
 จิตสืมาคิตไ้ระกำเกิน แต่เวาที่เอิบยื้อระจำระชำทุกช
 ไม่มีสุขแสนวิศกกระหกระเหิน จะแต่ไหนก็ไม่ลืมยาไรยเพลลีน
 มีแต่มีนผ่ยภักติคววพั้งควรวญ แสนทุกุผลทนทุกาซุกไ้
 จึงจำใจศกสวียละห้ยหวน แสนนิวระจะระนยระควรวญ

ยิ่งทวนทุกข์ฤาณาไถ้ระกำกำ รักก็ฉิบหายเหี่ยวไฉนละสมย
 รักเวรร้อยแสนไม่รู้หน้า จ้าเหนใจอยู่ไว้ให้จำทำ ใจจำ
 ยอนยออารมณ์เรา เมื่อจับได้ขบ ๆ ก็ไม่เว้น ที่ไหนเย
 จะไถ่เหนกับฉีกเล่า ด้วยกระบังซึ่งจับไม่บันเทา ไฉนจะเสว
 จ้าโศกด้วยรักแวง นัยน์ตาจะมีรอยขยับแน่น ที่เคย
 แสนนี้ก็ขอยเราขอแทน เรียกว่ารักฤาณาซึ่งให้รักแวง
 ทกลบแห่งก็เหมือนผู้ใดที่กร ก็สาใจแล้วที่แวง
 เหมือนอย่างบุญบุญคุณคุณ คณนางวางไว้ที่ไฉน
 ท่านของศกก็เหมือนเราเรา แสนทวยศพนาในควาน
 ก็เหมือนรักออกซำแสนสลาย ระวังใจไม่ไถ่ไว้แล้ววาย เพราะ
 ระวังคำซ้ำเราเล่า ๆ แต่ไว้วนแล้วก็ทวนฤาโยทวน
 อีกระนั้นจริงใจยวดีด้วยฤา ถึงหมองมวงก็อย่ารังไร
 คน ๆ ถ้าระบือถึงไหนก็ไถ่ขาย ถึงไม่วาก็อย่าราน
 หานมิตร ไม่ถึงก็คิดทอกลายมาดประหมาดหมาย เราไถ่
 ศึกษากุใจพวาระกำกาย แสนเสียดายจิตคิดทอกลาย

แม้ว่ามันจะมาทลายเหมือนคำเจ้า ที่ไหนเล่าจะได้ครวญ
 หวนหา จะนอมน้ำก็จึงตามเจตนา ก็สลดต่อวาทนา
 ผู้ใดใคร นิธะสำนวนซึ่งชวนล้น เวลางังถึงซึ่งสวาทิ
 ไม่สงไสย แะตรึกคำพัวลิกก็อิตใจ แด่เพ็ญขาวารวณ
 กระมล แท้ก็เจนนเป็นประหนึ่งจะล้นคิต เสนอทิศพนา
 มาหลายทนต์ จึงกับคิตกลุจิตรระผ่นประน เกอียังวัง อย
 วณในบุณดิน ไม่มาลของที่จะบ้ายสยกระแบ จึงหนักแน่น
 นิ่งนิกตวิภณวิธ ชันหนั พานเสกษกับพระพรณ ไม่หนักเท่า
 พินิจนาการ ถิ่นเขาพระแปรที่เกณหนัก ชันเป็นหลัก
 หัวทิศสาธาร เหนจะเขยไม่ท่งที่ชวมาน ยกเขยแต่จะย่าน
 ระกำใจ แตกกันแต่คิตมิให้ยกทลายเทวด เจตนาจะ
 ราวังไปถึงไหน แม้ใจจิตรก็จะมีจิตใจ เรายะ
 จะไม่อาไธยกัน ก็ยังไม่ควรยกจากเจตนา เพราะ
 ขยาดทอดกึ่งวิตรระเหิดหัน วมจิตรมาเป็นนิ้งไม่วายวัน
 เสนเจ้าหันเห็นทางให้หนางไกล นิสฺสูกคิยสุกฤทธิสุกฤทธิ

จึ่งแต่งข้า ยวทนต์ไสย สรรวาทักตปตงจำนงใน เราชา
 โดยสรวาทิจจะชาตกัน จงอยู่ศุขเกษมสารสำรวนรัก
 สรวาทิพร้อมล้นมข้างประคองขวัญ เฝ้าลารักทักใจจะไกลกัน
 จะนับวันไปกว่าชีวิาวาง จำจิตจจำจากให้แยก แสน
 วิตกัทธรณ ร่มรหมาง ระวังจากมิได้เจืออารมณ์นาง
 คั้นแต่ปางนี้ ไปอย่าบกกัน กว่าบ้ะพิศตรีภพเบสกล ม้วย
 มิ่งเมืองพิมณเมณสรวก กว่าละล้นจันทรสุริย์เนก ม้วยมณฑิต
 มหรณพชะลาไสย ม้วยทวงความภาภาค ชันแสนชาติ
 ยอย่าให้คิดพิศไสย จะลาทลายกวบสิ้นชีวาไสย จงชะโยย
 ยอย่าให้มัวเวราราน ทวีภายวราจมะโนสนอง ระวังของทุกข
 โทษในสงสาร ด้วยไมหันแต่ะนั้นเนนกันาน จงกวาย
 กรานในชาติปัจจุบัน เราช่วยโยยจะอนุญาตประสาทให้
 ชะโหลกกันแต่ในชีवालัน แต่เวรีอย่าให้ มีมาผูกพัน เหมือน
 ชาตินี้พิ ได้หมั้นประหมาคมา แม้นกำเนิดเกิดภพใดใด
 ขอให้ ไกรทั้งใจไปภาดนา ร้อยโยชนโกฏิแสนคนนา

ให้โลกกันใหม่ในฟ้ากับดิน เย

าะ

พระยาพระคลังทนน ๕ คำ

๑ สดับข่าวที่เขากล่าวเกลยงถึง แต่ยืนความก็ให้งาม
ใจหนึ่ง แสนว่าพึงมีไต่กับทั้งกลบกัน นิจาเยยเคยแต่
หนหลัง ถึงเมื่อครั้งความปรมกระแสนต์ด้อย ที่ทรงโฉม
ประโคมลัทธิวิไลยวัน สารพันระผั่งเพดิษระเวญจา
ทั้งสมบุญอยู่ในจุลจักรพรรดิ พรมยสวัสดิ์ร่วมวาทโกฏิกา
มาเรื่อยให้ทั่วทิศวิสุตา ทั้งอุสาคะนิคมบริวารงาม ไผ่ก
ฝนกันที่ต้นด้ายโยเกา ข้างลำเนาสรพชประสาทสนาม
ถ้าทั่วกายแลระทายคณังความ หัวข้อมนนั้นยังงามอยู่ในใจ
จนเสียเมืองมาด้วยกันทุกวันนี้ ก็มีแต่ทุกขทนถระมนใหม่
สารพัดจะไม่วัดคมนาใจ ทั้งเสียไฟเผาป่าทั้งห้เยแยะ แทบ
จะสิ้นแรงกายไม่พรวายวัย แล้วก็กับมิไต่ยังเห็นชนแสงแซ
ถึงยามขึ้นก็เหมือนขึ้นจันจักษุแล ก็มีแต่ชอกช้ำระกำกวน

ผู้พิชิตประสง	เจ้าว่าเจ้าใครมาของ	เข้าให้ของเงิน
ถึยจำนักรา	ขึ้นเวฬุมาไม่มีสิ่งสิ่งหนึ่ง	คิดระแวง
ฝ่ายเจ้าเพ็งกังขา	ด้วยเจียมทนว่าเป็นคนขับพลา	ไม่วิคมนา
แรมแรมงามสกต	เพียงกรีนชวี่ชวี่โอบ	ระณีกัทร
พึงไกรกชกสน	ให้ระทางคางมีตัวคักรน	จึงสู้ทน
มีถ่มอันสงวนกาย	เฒ่าที่ปูลุงประสาชก	เกณัฏ
หมากกระพรวาจร	มิให้เลี้ยงเขากมวักชากาย	ไม่สู้
สหายเขม้นกันที่เฒ่า	ซึ่งให้ยืมสาธนาทั้งนี้	เพราะ
มีนในกริดหา	ไซ่ของรักกรประรักเคตรลักเวลา	ด้วย
จากมาตัวขี้ยังเยาว์นัก	แต่ก็วังเฒ่าพระสขมบรมพม	
อยู่บ้นองวิทนาศเลณิกักติ	หนเลี้ยงเมืองเคื่องแก่นใจนัก	
มิได้พานภณภักทรกันบ้างเลย	ค้ออยู่มาช้านานจนปานนี้	
เขาพึงรู้ด้วยเจ้านิราชัย	นิจึงไม่รู้ว่ายังไรเลย	พุทโธชัย
เพิ่มเฒ่ามื่นเสทินกัน	เขาบอกว่ายู้งี้ชานมัยศ	ก็พลอย
สคปรึเปรมกระเสมสรว	ทุระวียนก็จะได้ใจไปหากัน	

ให้พินิจไฉนยิ่งประเสริฐจน

ฝ่ายเราแก้แค้นแล้ว เสร็จแล้ว

ไม่โกรธ ฝ่ายไม่ประสงค์

ที่ตามองเห็นได้เป็นอันไกล

รักษาแก่คนทุกวัน - แะ

ระ

ขานรับ

๒๗

คำ

๑ โฉมทัศน์หาฤๅขวัญที่ละสรวง ผดุงใจให้ระคน

ผลัด กระสวนทรงมานเคืองระคน หลุดและระคน

ผลัด มารยาทโลกอย่างเมื่อย่างไหน

แก้ถึงกล่าวถึงแล้วจะแก้ไข จะแก้ไขในข้อซึ่งความ

แก้ ก็ไหวหวาดหว้านระคน

จะสรรคเวียงออกมาก็คือว่างามคน แทนหน้าอันทุกหน้า

คนนาง ควรจะบอกข้าพชายแล้วสอย แก้แก้

บ่ระกักขังอีกขวาง แม้หม่อมจะย่ำรุ่งชีวา ไว้ โฉม

ปรางมาคณีนวิมลจันทร์ ช่วยพัวพันสิ่งชั่ว โสภณภัก

จะบริรักษ์เป็นนอมถนอมขวัญ พี่มีนทมาสน์ไว้ช่วยชีวา

กระสับไต่กรงระอ้อนอาว
 เข้าควมแก้หัดตอบศิริเป
 อย่างกำหนดเช่นมณีที่ถว
 ไม่สมสงวนนพภักทวซึ่งอร
 มีมาจะเนนทณเจ้ประจักษ์ตา
 ยังไม่เกิดรักพรทิตมย์
 ทวีป จะเรียวทวนใจในโกลฐา
 มาเถิดมิ่งมิ่ง
 ในพานพื้นแก้วฟ้าสำเประชี้
 ละมุนนอบกเนียงจะเนนา
 ที่ไภยสประภัสสรศรี
 จะพรหมแพ้วเยื้องแก้วโม
 อันอุลิตฤาจะปนระอุณพาน
 ฝ่ายที่ไหว่ชีวิตมิต
 จะเจ้าจักรเป็นทั้งป็นวิสมาน
 เขาสลั่นนททณรสุมมา
 เอาสำนาลูเทณเสีประปอโคมโคม
 เอาถึงเคยยแลสำนิก
 เปนฉีกกัน
 เผลิมขวัญขวัญนี้ประคองโคม
 มีให้แสง
 สุริยบทที่เจเนโพย
 ดงใจจับกับแก้วฟ้า
 แอ
 พระบาทมัย ๒๐ คำ

๐ แสนทุกขสุกทุกขกริ่งน้อ
 ไม่ทางทาเคลายเทศ
 สักวันเคย
 ทฤณมาเปวแป้วไคไม่อาไลย
 ไม่เลงหลังเคย

เมื่อครั้งละวันรัก ก็บวชเณรในวิหารแก้วกัณเฑาะ
 จำกิจภยทั้งจำจำมาสเภา แลวันรุ่งขึ้นก็สึกมีธรรมา
 นิรามิตตธรรม คือละละไท้ หมายความว่าให้ละละลาโย
 ดนอง บัณฑิตความรักก็ประจักษ์ว่าไม่ใช่งาม ธรรมพยานัง
 แกล้งมาหน้าตาโยกัน เมื่อบวชเณรก็เหมือนเณรไม่มาไท้
 ขึ้นเพวไรก็กลัฟฟ่าแล้วละกัน ก็เลยบวชเณรอีกไม่เว้นวัน
 มีแต่บวชเณรก็ไม่ได้บวชเณร โกลโกลก็ไม่มีอีกแล้ว ฤา
 โจรงว ไม่สามารถประกอบธรรม จนทำตัวที่ตลกๆก็ทำ
 จะพลอยนอน อย่างนั้นความบวชเณรก็ไม่เข้าการ ถึงเงิน
 กาทรมานแล้วนั้นสกุศล โทษเพราะวิโย เป็นคนขี้บ่น
 ต่อกสมาน ถ้ากระนั้นแล้วก็ควรจะทำดีมาน มีกรรมอยู่
 ไม่เว้นสักวันเดียว ก็ทั้งบวชอยู่บ่นนิพิตสวาท แต่
 ทมาบวชมันบ่นประกอบสงวน เมื่อเสียวิโยไท้ ก็ควรจะ
 นวล หลากมาควรเถรกันแล้วไท้ ชะรเยในปางก่อน
 ใญ่หญิง ให้ทำทั้งกันทั้งใจที่พิศโฉม ะกุศลดังนี้

กว่าเสี้ยวมือกินตร
 จนน้าพรสญฺ์ทองพระสุริย์นันท
 สันสุขเมรุบรรพทานภากาศ
 แทกก็ชาค้ำเฝ้าให้ร่วมพิรมวย
 จขวัญ จนทลายลาบสิ้นชีวัน
 บันประจวบนี้ที่ ได้พิลาท
 ประมาทมา จงระโกยอย่าให้ มีเรืสนอง
 ระจ็องด้วย
 มทนต์โทษา ไล่พลั้งพิลาทประมาทกายแลวอา
 จอ
 ทมมาเกิดอย่ามีววิราญ
 เรารงจิตรระนุณาคประสาทให้
 ะโศกสิกันไปจนระระลาน
 จนล่วงพลสขวัยเสาศัญญาน
 จงบันกาลอยู่ได้ ร่วมพิรมวย
 ะ
 พระยาตรวิ ๕๐ คำ

๑ ศุภสารเสนารเสนศา
 จันทนาปรารภนิวันตร
 กัสนุเมรุทนต์กับทรวงสมร
 จังวรวงญหักจิกรปนนิจการ
 ในขอบเขทมนุจลินสระสนาน
 จำลงใจมาในอีกขรา ท้วย
 แลนระทมกรมสทกัระย่ายับ
 เพราะทนายโถมโถมอินทอวชร
 คณึ่งนังคังยงประทุมเมศ
 แลนล้ำมาทกักที่พันทรวงาน

เพราะไม่หาญที่จะทำมาชมชู้
 เมื่อถมลาตเพราะละเบียดเบียด
 แมลงกว่าอนริ้งแต่ไว้ในชาย
 เหนจะหักไถ่สววกโดยง่าย
 บัมระวายชีพเพราะถวิลมิ
 ข้างเล่าเกิดถ้ากระนั้นจะยังชั่ว
 ขอแต่ยั้งแย้มนุชยกแถมมวล
 เชิญประนอมไมตรีทราวมสงวน
 มาทั้งมวญ ก็ไม่ควรแก้ว่าอันนี้สุดแรง
 ฟื้นฟูนี้เอง ประคองสวาทิอย่าให้ขาดคำแถลง
 ขายเวียงรักประจักษ์แรง
 ประการใดในประเพณีสนิท
 ทราบฟ้าสูญสิ้นม้วยกันทร
 เชิญรักอารมณพิรมยรัก
 เชิญสมานการโดยกระบวนบัน

เรายสวียะถาวจนโคมธมาศ
 แต่ไถ่ไถ่ก็ระลึกละลุ
 ถ้าเหวไถ่หมีในเหวไถ่คึก
 นิสิตเอ๋ย จะเอ๋ยมากรถา
 ถ้าสมาธิว่างห่อพันสววก
 ถึงมีนัยมกานให้ ก็ไม่กลัว
 สยู่ในมูจินดินอุธัม
 ซึ่งสุทราพิบายเปรียบ
 เชิญสุทราพานิ
 ซึ่งจะ
 วานอย่าแก้งเสวให้กล้ากลอน
 ขอประสิทธิสวาทิไว้ในสายลม
 เชิญนุชสิ่งเด่นหล่นของกรรม
 เชิญสมัคมาขจัญมานัยมจัญ
 วานอย่าผิดทาเคียดวังเกีย

กาย เชิญเยือนเกิดขำถึเประชूरยศ เชิญบ่ระชก
 มุ่งมากให้เหมือนทหารบ อยเชิญนั่งพร้องเล่นหสวาทิ
 ตาย กว่าเราจะทำลายชีพปลดปลง ขยำฟัดเล่นเช่น
 มนั้เมขลา ไช้ระสุวามสุรพวงทอง หลงได้ไปทวย
 ไช้จำนงองค พิศวงหวังคู่ประคองเคียง ครั้นนางโยน
 มนั้ศรีสว่าง กันแต่ขว้างขวานอันสนั่นเสียง เพราะ
 ไช้เกษวิ ไกรพิโรธเพียง ตั้งระเอียงแผ่นภพจักรวาล
 หมายใจไจหนพันพิศวาทิ กิดจาเกลี้ยมมุ่งมากระสังหาร
 ฝ่ายที่ทนมคังนาน หันหารไล่ไล่ทวยไฟเผา ทุ่งถวิล
 ตั้ระสัน สันทสุข เพราะอาวณนี้ไม่มีเสมยหมัน
 เป่นแต่वारักกับจะตักตั้น แม้นมีเอเห็นก็จะให้ให้ทรวง
 ไทรม วัคหนิตเกิดช่วยชูชีวิตรไว้ ขยำสุญในระณะเจ้า
 วิมลโฉม ไช้ระพลฉวณั่งประจอบโถม เชิญแม่โหม
 ไช้หมสว คิ้วยม จอภพนทระต้อยโชนน่ายเย เย่าเมิน
 มอขหมายหนั้งามเลื่องม แต่ค้าใจก็สุดใจเรียม จึง

เลื่อมสยดลลาบทกัณฑ์ศรียา

ถ้าปรานีแล้วเข้าในนิพนธ์ของ

ประคองสวาทีย่ำให้จากนิพนธ์

จะนับว่ามาทศมา

นาพิลา

จะตั้งทศมาทศมา

เย

จะ

พระยาพรวิ

๓๖

คำ

๑ สวรรค์มีพระเมตตา

จำวิญญิตที่ได้นิพนธ์ของมา

ทศยนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

ถ้าจะชอชอชชอชชอช

ประคองสวาทีย่ำให้จากนิพนธ์

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

ทศยนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

วรรณนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

เพราทศ

งามพจนานานิพนธ์ของมา

ไม่นิพนธ์ของมา

สวรรณนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

สวรรณนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

สวรรณนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

สวรรณนิพนธ์นาเอ็นนิพนธ์มา

สวรรณที่ได้นิพนธ์ของมา

เสภาไฟเผาเสนาทอน	สำราญรื่นชื่นชมพินิจชวน
เอาสารสรวนแนบไว้ไฉน	ซึ่งประสาธโศลกทั้งวคิทย
มาชกหยิบทุกจระเขยวิลา	ไต่จำวิญ รื่นประสิทธิ์วิทยา
รักษาอารมณ์ เจ้าขังใจ	รสสุคนธ์ปนอุปเพินศนของ
ปลารปองเขารงตบไลม	จงจิตรบุชิตเป็นเนืองใน แร่นไส
โสมนัสประนมาร	อิมถาบทมิทราพรวิญญา
นัยนบสนโสม	ด้วยโคเชเรตาสถาว
เจ้าระทมตรม	พระคุณเป็นไฉนคุณมารุต
อากาโศกสาลม	สุตสณทระรังษเณรณ
ที่การุญนุชาช ย	ก็ทั้งจิตรจงวิภาติ
ความวันทอนให้เตทหาย	สุตสณทระรังษเณรณ
จะอาวรวงศ์ยศคุณวิลา	แต่ย่นช่าทักจากถั่วประมาท
พลอยทวีความ ทนตด้วยเชยชู้	เมษภณภิกขุวรวิญญา
จำวิญญา	กิมวิญญาแต่ถั่วระยระมาน
อยู่ในอก	แสนวิทกกระนิทาหน้าสังการ

เชื้อชนน่าน มาพึ่งพาอาศัยว่าท้าวเมธาธิบดี เกศสม
 บรมโอรสเจ้าพรต พินมยสิทธิ์ราชจำเริญจัญ
 สวณศักดิ์ไว้ไม่ละนิน ก็ตามท้าวเนิรราชเมโศ
 ทั้งสองเห็นเล่ห์ฉลโหมหน เคยมีละครจ่างสว่างไสว
 ครั้นเมฆวากินเข้าบังใบ ที่อำไกรสิทธิ์สง่าม ไม่ซู่ซาง
 ทวาทะลายแสง แสงแห่งพระภักตวรนาม นิช
 น้อมบงกช ไฉนความ เล็ดตาเงาเงา จะอโธมาณวิ
 เหล่าพาด บรมมาณปรมาทมาท ไฉนระทิศศรระตน
 กสิ จึ่งมีกตของกรมวิเทศกิจจิว มีใช้ช้วนท้าวกัน
 แลจ้าวเน จะเห็นใจในศิววิชัย จะระจันจิง
 จิงทุกสิ่งคน ก็สุริยวิไลสิทธาณ ก็ตุศอนันต
 ฤไทยแควง ระหัดหาญนั้พญาท เปาพะลุ
 คิณเคืองแสง ทั้งมาถาศศุณฉวีระเมธา มั่ง
 จิตรจำนงจงบูชา จะตั้งหน้าอยู่ประสาธุจิต ภิเนชระ
 อุทิศปาวณา ให้บ้านทั้งนินเนนินทา อุทิศให้รบ

ประจักษ์	อะนุชาเรจ้านงรงสัทย	ช่วยว่าจักทุกข
โตนัสสร	ขอเพลงสิ่งคู่กำภูมัวรีขึ้น	นิรันทนวิญช่วย
พยาบาล	กว่าจะสุนชอนมาชีวาวา	จนจิณาสถุสัน
อระวธาร	อันนี้อันนี้ไม่มีเสนาทวน	อันพวกพาลพา
เคื่องไม่เวียนปอง	รักพี่เพียงทวงในนเณร	จงเจกนาภย
ประสพสนอง	มิได้คิดหาชีวิตชั่วร้าย	บ่ชิงกันอัน
ทนายระคายเคื่อง	ให้บ่บักหักพาลการตดิน	ราจินลิ้น
หมดให้ปัดเป่าสิ่ง	แสนเคื่องอันนี้เท่าที่บั้นเคื่อง	จะ
เรอวันขึ้นชมสัทยา	ผลสัทยงแปบ้นหักดา	ขอ
บั้นทาสกลเจตพระเชษฐา	บดกันอย่าได้ปองเงินหนา	
เสนาหาแทนชลุขชีวี	ให้ร่วมสุขร่วมทุกข์ร่วมสวากิ	
อย่าขำราศรักร่วมยามมณี	บำรุงรักกับจักประเวณี	ร่วม
บ่ร่วมเคื่องเขมเคื่องในคธา	แม่นเว่นนวกนี้ทิสนอิสถานใด	
ขอให้ไ้สมสุขเสนา	จงภยประสพสว้อยสาสุตา	อัน
โอฬาริภาพจงพร้อมกัน	อย่าร้างร้างถารมณพรมร้าง	อย่า

คมางมีกรมเงินเสกที่แผ่น	จงรู้ไว้รู้สงวนไว้จะรักนี้	ที่
คมางมีนเฝ้าบ่จะมาทบวระณาน	ทุเรศนี้เองที่รักก็จำใจ	ว
แค้นคำหนึ่งก็ยิ่งคิดคะให้สาร	มันเขยรู้ว่ามีจะรักบ่มา	ณ
อย่าลืมอาวตารวัดที่จักรวง	นิรันดร์แต่จะวันไม่เพร่รัก	ชว
อันความรักนี้มีลืมอาวโดยหลง	สงวนคำที่รักบ่มาดังของค	ง
เหมือนถาวรจึ่งนั้งให้นานไกล	เกศาและกุศลกว้างบางตนเอง	ง
จะไม่ค้องทุกขทนกระหม่นไหม้	ผืนนี้ยังระครองชีวาไป	ไป
ภอจะไต่กั้งจิตรจินตนา	คำคิดประภักดิ์อันนุสรทวี	โดย
มีมิตรภาพเส่นหา	จาลองลัษณต่างภักตระนุชา	ให้
ทักนาแทนนุชหนึ่งปอง	ขอจงอย่าคำคิดประสัทธิสัทธ	อัน
วิจิตรนวนุชาสนอง	อย่าลืมระบบระบบที่ไม้รักจริง	ง
เมื่อรักนั้งแล้วอย่าลืมเชนดู	เรย	จะ
	นายภิมเสน	๖๖
		คำ

● พิศวาทิไม่จันชาตเส่นหา นิสาทิเภาจะบ่บ่บ่เวตา

บุราณว่าเห็นชาวเมืองก็สมความ

ยิ่งเห็นดวงพลีกรรมยิ่งทำพิธี

ให้วันจิตรเข่นวันสถลหาม

แต่ก็กลาเข่นยาพยานาม

ไม่รับความขึ้นไต่สัดคืนวัน

หน้าชัยใจกระไรมาทอนเข่น

เลขาจับกับวันให้ล้างล้าง

ฤๅกระหายเลือดมัตถ์ซึ่งกลืนจันท

จึงวันทาเทวก็อาคูลแด

ฉนั้นโคหนระไกรวันนางนชนเกล้า

มาคืบเสี้ยวชีพชำระเกาแผล

ที่กันเกล้ากรุ่นกรวญระบวณแป้ว

เพราะวิถีที่รับมาชะโงมทา

ให้กลับดูเสาวรสโสดกลาภิ

ทุกบ้านระฆังวิทยาคัดหา

โง่พาดกบสยสมกั้เจตนา

ก็ขับหน้าอนันต์ไม่คิดคน

สงสารใจก็เห็นใจเข้าไต่เบศ

ภอแน่นนทรหัลยเนตรสวักถึงหน

เหนของคธาวิชัยกุมบุนทน

เข่นวันจิตรพองใจก็ฮาว

แล้วถ่าเนียงไฉ่ยังถึงชื่อว่าข้าพ่อ

อย่าอันทั้งเบรหน้าตาของหมอน

ตรงมีเช็ดฉนั้นเจ้าวาม

เลลวันอน

จงจำสมรทนายหมั้นถ้าคัญกาย แยกหน้าดู

โคยอาร์กษณะ

ทั้งเลียมและรู้ว่าจะว่าว้าย

ให้

กวั่นยาวออกฉนั้นโตเหมือนใจสหาย

เพราะหมายหาท่าง

เทวศักรวิสมรพยา ค่อยพยุรกายนั่งชันตงส์ เก็นตำริศ
 ที่เจนนึกให้ศึกษา เสนอซึ่งชดเชยแก้สจกบับวิชา
 ควรจะไปแทนหน้าข่าวว่าอน จึงนิพนธ์เบรียบปราชัยนิระยาย
 เรือง ในแบบเขียนสรวาดอักษร งานสุภาพรรณราบไม่
 แรงอน แล้วยพูนึกให้มาวจออ่าน แะ ะ

พาดิณเลน

๗๖

คำ

๑ พุทธสารสุริยนิยา เห็นงานชำนรหน้าท้าวหา
 เขอด้ว่าที่เป็นน้องพี่นางใจ จ้างให้คำมาประนตระเนนบาท
 พี่ชอับอะภิวาทก้วยแจ่มใส สุนแก่โทยควันระโกรรถ์เกรงใจ
 จะขอให้ไปอะโหล่ลิคาม คัวยแก้ให้เงนางสว่างสนท
 จึงทอชเทอชังอุประดำก ซึ่งคำอเนถึงอนงามคำ
 กัวยอามฤคขบศอามณเวือม วนิกานักมแก้มลิค คัวย
 มากนิคมมิได้มิทวโหล่งยม เพราะหลายใจจึงไม่วังใจเจียม
 วัถ์เยี่ยมหมของอ.ไปนอชม ถ้ามมีมิตมแก้ทวแก้ยโทษ

ถึงจะโกรธก็ระโกรธเหมือนประชุม
 นี้อาจารย์แก่นวิชาที่ภูเขามณ
 เพราะเอาตมเทศหน้าไปทานวด
 ถึงกับชดะรณกษายันตุกะ
 ถ้าใครปะก็ระแบ้มกระแอมตรวณ
 แลสนนิตกรุ่นคิดไม่จาก
 ตรวณ ฤาเขาควรตายเข้ามาได้ยวว่า
 ประการใดไปเขา
 ก็แจ้งอยู่ จงถามดูเถิดมิใช่จะคิดช้า
 จนอุปัติโทษของทำ
 ฤาจะมีวันคำที่คนเคย
 ทุกวันนั้นเกินนั้นยัง
 เรียมไม่
 ปองก็โอโทษเพราะโกรธเธอ
 ยังการรุมอยู่ครุ่นเคยเสบย
 แม้จะเคยเชยร่วมฮ่ามถวเวย
 จะรู้แห่งแฝงหน้าไว้หาโทษ
 อันโยโก้นเมื่อไรจะสิ้นเสียง
 มิใช่ ไครจะหน้าคำแต่ต้อง
 เพราะหมองแสงเมืองสมรเมิน
 วนิกาแท้ไฟใต้ ซึ่งความสัทธ
 ด้วยอุปัติทำผิดก็คิดเงิน
 จะว่าเรื้องไรเรื้องจะทำสทิน
 ไม่ควรการก็จะเกินการ
 เชย
 ระ

นายภิมเสน

๒๐

คำ

วิจารณ์ โคนนวลแม่จึงคิดคำแรง มาถึงขั้นว่าเป็นคน
 เลี้ยงชีพ ซึ่งทำผิดไฉนเป็นแขนง ก็เหมาะสมคตมึน
 พนาแสดง เพราะรักแรงสุดรักนวมกรรม จึงสำแดง
 ไวรักคำห่มินทยา จะมีชาติเขาว่าเป็นไม่เหนม ถ้า
 แกล้งกลั่นเหนจะอินกรทมน พึงกรรมตอกจึงทำเพราะจำเน
 ความรักความอาชชในชก สดระยกขยับชกให้เืองเหน
 สงสารกายอาชหน้าทากระเทน แม้นใครเป็นเหมือนอย่าง
 ข้าย่าควรวี ก็สาใจแล้วที่ใจไม่เสียใจ เอากระนั้นแด
 ให้สาแอกใจลี นี่เป็นเอกอยู่ทุกวี่ไฉนมา มาตองควรวีทำน
 ไม่นำพา ความรักนี้ทศกกระไวเชื้อ ไม่เหนจะว่าระนัย
 วาสนา ไม่มีสมบัติพิศถานตระการตา ไม่สมหน้าแม่จึง
 ไม่ปราณี ไม่สมทางแม่จึงหมายไม่ทายทัก ไม่สมภักตร
 แม่จึงฉินภักตรหนี ไม่สมวงษแม่เป็นพวงของขู้ก็ ไม่สม
 ศรีแม่จึงว่าให้สาใจ ไม่สมควรตอบคำเพราะตำภักตร
 ไม่สมคักก็แม่จึงไม่ปาวไสย นิจาเชื้อทั้งแค้นนี้ไป

จะทูลน้ามนั้ไต่ ไท

แย

ระ

นายภิมเสน

๑๖

ท่า

๑ อนิจาตาลอยลชอหาอสูญ

เมื่อพุกกันมันคงเป็นแก้วมุต

ทุกไปก็ป่วนทั้งป่วนกัน

เหมือนเงาพยับตกตกให้รบชิง

หลอกลึงกินกระบี่ วิชนัน

ทันทีไล่กระเนนคยกว่าว้อวัน

จนพระจันทร์เวียนเต็มเกิดพระสุ

เล้าเขาเล่าซ้ำเช่นให้หนอย่าง

จันทรคังเกอคำงอศุข

ทำกักรุกไต่คกายก

เมื่อขลุ่ยกับปากยาอกลั้ว

ข้าพเจ้าเล่าระเคียนก็เกรงใจ

จึงคิดขลุ่ยขลุ่ยแบ่งเหมือนนทงอ

ในระกุกลักกรั้งม้งอย่ากลัว

ตาหลัวไปข้างไหนไร้นักเอง

ดวงสักกศเกาความตามบึ้ง

ก็ถึงกั้ถึงถ้วบพวยรังเซตง

ให้เพื่อนกันขึ้นคหรัทพลักโองตง

ผลากเองถูกรีนไครทไทนา

เราวิ่งวิ่งกลัวสัททักตีบิว

มาเป็นเช่นเดียวเจียวสัทท

ช่างหลงคอกคอกคอกคอกคอก

อนิจาหน้าหัวเราะเหมาะใจ

ประเวณีวิสาสะประปราช

กำหนดข้ากวีจึงพึ่งกันไต่

นี้เธอเขาเปล่าเปลี่ยวเขย่งเขย่งไป

ทั้งจะได้ผู้ชมอันน้อยมา

หนึ่งตำราหาหาเรื่อยมาข้าง

พบแต่ช่างเงาเดียวเจ้าใจหา

พิเคราะห์ก็รอบแต่ที่เห็นจนปลาย

ก็คล้ายคล้ายเรไรเจ้าเกาะเป็น

ควรจากทุกหมื่นวงจงตามดู

ไว้เจ้าลูกสืบหลานตลอดตอน

ซึ่งเพลงยาวเท่าความตาม

ประเคน

ภอให้เห็นเช่นนี้ที่ตาม

เข้าเวียนหงษ์มณฑล

เถอะผิดผิก

มีว่ามิ่งมิ่งนี้ที่ตาม

ข้างในหนน

ฟ่อนฟ่อนออกดูงาม

ขอประเคนสิ่งนี้เป็นคุณ

ขอ

นายภิน

๒๖

คำ

๑ แสนรักสุกแสนพิรมบสม

ทุกอนงรักทรงอภัยอัน

สุนทรา สดงามภูตสวาทิสวาทิ

เจ้าผู้ลัสสมบุญจำบุญรัก

อัครสงอนงามจำเวญศรี

ภูตสวาทิประภูทิพัทวิ

มีมะโนเสน่น้ำอมกนมนวด

วาคิมไต่เคื่องระคายข้าง

บ่องประคองแน่นเอนนวดสงวน

แสนสวาทิมไต่จากอามณ

ครอบงำ เป็นที่ชื่นชมทุกทิวา กระหม่อมคู่หมั้นที่วังสถาน
 เคยสำราญมิได้แรมนิราศ ไม่วิชาจากชนศักดิ์เวลา
 เคยมาสุขอยู่ทุกทิวา ราร ไช้ระว่ามิกำเริบใจใด จักให้
 ทูลรับแรมสถาน เพราะมีหมู่วิราชโรยพาส มาหักทวาร
 ผ่านแทนบูรีมอย จึงตั้งตริกร้าพลากกร รรจากแสน
 ศุภกระหม่อมสม การพิภคังรสกักเคอะชม ก็ดื่มให้
 วิโรกข์วัยจำเนน เมื่อวันเสด็จมาเวศกุเรศสถาน สดสาร
 สดสวาทิ ไครระเสน เสด็จเสด็จ จักถูกเข้าเนน แท้จะ
 เห็นว่างสวาทิกลาสลลา มาพลก้านยังภาดธารมณดิ
 กิ่งในใจให้ ช่างลัษเฐา ถึงนางนองเหมือนระนลงของนา
 ให้อาทวาทารมณดิชโร คว้นเจ้าถึงโชนทวารพิลาณแด
 ให้ภักแตวามนังจะล้นใจ จนลุ่มงกลองระตามหาไชย
 ย่นไกลสุดสาบโนหนา เหม้นนอกพิคี่มานิรวัก สุกสาย
 จักขระแสหา ระกำใจทวยไกลอนิกามา จนลุ่มงกลอง
 บูรีไป สุกสถานบ้านบ่อนาขวาง ให้องจนาธามณดิหม่นไหม้

ถึงย่านซื่อเหมือนพี่ซื่อสรวนใจ ชื่นมิไ้กล้าเขื่องเท่เงงรวม
 มาถึงสามสิบสองยกแล้ว แกล้งแกล้งเหมือนจะกลับมา
 รับขวัญ คล้องกำขี้กฐะพระบุรีเขต ก็มิได้ดังคิดของสุนัขใน
 ละครตากแดดตากฝน ทั้งจริงก็จริงใจไม่เท็จ พดพาย
 ราชันลงบุญไป เหมือนเขมูในเครื่องจิตรที่จากมา ครั้น
 เพราสุริยาอรุณเรือง แสงประเทืองเมื่องบุปผา ทกรก
 แล้วรับนาวาคลา ขนรับท้าวเมืองสมุทรบุรี ชื่นซื่อ
 ชาวบ้านที่ย่านนั้น คือพระมเหสีนรวิชัยสม ไม่แพ้ที่
 ชื่น ร่มอารมณ์ชม ยิ่งกริ้วกริ้วดูคนเล่นระกำใจ ไ้
 วันจวนทวนกลาภิประเทวิฑา จะดูหน้าใครไม่รักใจไ้
 จึงให้ยอภานาวาคลาไ้ รีบไปถามสายชลธิ ชื่นวิหิต
 คงดีทางหลาย ก็กายทรงแข่งกันไ้ไ้ ไ้ไ้ไ้
 ความดีจาวี มีความกระแจะสุขไ้ทุกคน ไ้ไ้ไ้
 เว่งเพรกาย เหมือนนาวาวิชัยสวาทิทุกชุมชน ไ้ไ้ไ้
 บ้วนจิตรจุลาเจด ถึงทำบดบางกึ่งคอง ไ้ไ้ไ้

ไกลเนตรทุเรศสถาน ให้แคลาตาตุรกระสันเสียว ทั้ง
 เข็กมาแต่หนาวเคี้ยว เชื้อยสวาทินิวัศกรณชม มาถึง
 ย่านนกอแวงกแสงเลี้ยง สทั่นใจเพื่องใจระหลัดล้ม เคย
 ฟังเสียงประโคมขานสำราญรมช ^{๕๕} ครึ่งนมารวมแต่เลี้ยงนก
 ยิ่งคิดจะนิใจใจเฮ้ย ใครเลยจะเร่งเหินหก ได้ความระกำ
 จ้าใจมาหลายยก เพราะจะ^๕บ่คปอกให้พ้นไทย มีให้มู
 พาลาอาวรม มาข้ายี่เซตวันขบู่ได้ จึงสู้เสียสละ
 รักหักใจ มาทนทเวศอยู่ไกลเอกา ถึงบ่าหุหมื่นพันบ่าวาศ
 รัก ให้อีกช้วนควนญใคร้อาไลนทว ครั้นจุราชขบู่พัวมยา
 อาทวอาวรมไม่สละประที้ จึ่งรับบริจัทหมุโยธา ให้อยู่รักษา
 ขบู่ศรี ครั้นอรุณเรืองแสงระวี ก็รวล้นาวศทุเรศจร
 ถ้วนเกียรโดยทางชดमारค แสนลำจากด้วยบ่าวาศแวมสมร
 อารมพิ้งกรมใจฮาว สทั่นจิตรถอนใจแล้วจวบถ ถึงท่า
 รามเหมือนพิ้งทามทรวงฉวัด ถิ่นโดยโศทวนควนญกระสัน
 โยไค้ทุกขดุจใจมาหลายวัน ครั้นนั้นสุเทกเสมียนทำนบมี

ถ้าถ้าจะไกรเวียงเสมียรหมาย คลายทุกข์ที่พิทุกขหนึ่งศรี
 ให้รับแว่นาวาจรดี วยพระสุรศรีสายันท์ ลถึงวังศิลาท่า
 ลาศ หาดทรายพรายสวาทิทั้งแก่งสรว จึงประทับแรม
 รั้งอยู่ทีนั้น พักพวงพลันให้สำราญ พริ้งพริ้มถ่ม
 วงทุกหมู่หมวก ชาวมะหาดตำรวจทวยหาร เฝ้าแค้นแน่น
 นักรบการน นุ่งห่มสะครวนจำเวียนตา ต่างว่าจะเจ้า
 โหมหักคึก หัวฮักขอขันอาษา ไม่คึกกาชอถวาชัว
 พร้อมหน้ากันทั่วทุกตัวไป แต่ตริการจะมถาญะรินราช
 จนโอภาสเรืองแสงไสย ชุกจิตถาวรสถัยใจ ถึงอนงค์
 นางในไม่รูวาย ทวยเคยทอภักศนาจะราชักษณ พริ้มภักตร
 ร้องรำบำเรอถวาช ย่างกรนเมื่องเคียงคมเวียงราย กร
 กรายใบกพัชระนี้พาน จึงแว่วอันทอถอณฤไทยทุกข ลัง
 คู่ชกไม่สุขกระเซมสันท จนลิมหลงที่ตำรังตำวิหการ แต่
 แดกาลอารมณ์ไม่สมประดี ครั้นเพลาสิบสองทุ่มยิ่งม้วน ม้วน
 จึงยลผลนิกรออกจากที่ กระบวนทัพรับชัยนมากมี ไหม้

เสกขึ้นท้าววารี	ถึงมั่งงาชมเหมือนเจ้าเมษุมเฝ้า	ยิ่งร้อน
เราขารมแปะหวัดกิด	ยามเสวยเคยใช้เป็นชาจีน	ฉวี
ถึงนั้นเนอวิมลมาลย	แสนทอศุสที่สิ้นกลิ่นสวาท	ทวย
นิราศแรมวังท่าสกลาน	ยามขึ้นก็ไม่ขึ้นตำราญบาล	สง
สารสุดสวาทไม่เหนใจ	ถึงปากแพรกเป็นที่ประชุมพล	
ทุกพลนิกรนโยใหญ่	ค่ายคูเขื่อนชั้นทั้งนั้นไซ้	สาระพัน
แต่งไว้ทุกประการ	จึงรับบริรักษ์โดยชะนวนทาบ	สวัพ
ด้วยพยุหุทวยหาร	ทุกหมู่หมวดตวรกันพร้อมการ	ครั้น
ไต่สักรเวลา	ให้อีกขึ้นตามทางไซโยกสถาน	บกเรือ
ฉันทการชาษา	จะสังหารอินราชให้อับรา	อันสกลีย
อยู่ย่ำทำกินแต่ง	ครั้นไต่ชนตามวันแรมเก้าค่ำ	ย่ำรุ่ง
สันทอรุณแสง	จึงให้ยกพลรณแรง	อินกำแหงหัว
เหิมสงครามครั้น	ไปโดยชลมารควัฒา	พธนาตาม
ไปเป็นท่อนท่อน	พริ้งพร้อมหน้าทลถึงกัน	ให้สนั่น
ครั้นกฤดาธาร	วีปเร่งพลพลกาย	ตามสวชล

เชื้อขวณาคาน ถึงตำแหน่งแก่งหลวงสีลาตาล ชลธาร
 ไหลเชี่ยวปนเกลียวมวง จำเกาะเสาะทรวงทรวงกทาง แก่ง
 เกาะจัตวาวงอยู่หน้าหนา แสนถ้ำบากยากใจใคร่คลา
 ไครจะเหินเวหนานี้ สองวันบันลึถึงวังช้าง ค้างวังช้างวัง
 เกษมศรี เคยสุขสุขเกษมทุกวารี ไซ้ว่ามีแก้วจึงจำไกล
 ถึงบางถานยิ่งถานทรวงสม ชุ่มชื่นนวมณหม่นไหม้ รีบ
 เร่งนาวาให้คลาไคล มาถึงใกล้คงคาศิริน สูงส่งทรง
 ไกรทโศกเคียว เข้มมีสายชลด้วยกระแสนินุ พรวนแพรว
 ทังแก้วแกมนิล บัณเฑาะว์นักรัชมไฟ แดงไม้ราชวเียบ
 บนเชิงเขา บ้างรุ่งเรืองาคาคู่พิศไสม นกเข้ยังรู้เขาโดยใจ
 อกราวๆจะไม่เวทนา ครั้นบันลึถึงศาลเทพารักษ์ ชันพิทักษ์
 ปากน้ำประจำท่า มีแต่ศาลสถิตอยู่ฮัก ศึกษามหึมน
 อภิปากจร เทนอารักษ์แล้วกลับส่งเวศจิตร มาไว้
 มีทรมเหมือนพิไรรวมสมร สาราพัชรวิบัติชนาชร แด่वन
 วรรณมทางทุเรศทวา ครั้นมาถึงวังนางตะเคียน พิศเพณ

มีไม้ไผ่หนา ร่ายเรียงเรียงเวียนวิมลสา ตาขาวน้อม
 ลำราญใจ กั้นสลาปลาปลาอยู่สลับข้าง เหมือนไม้กระถาง
 วางเรียงงามไกล ชมพองพองเวียนาวไป บันลุ่มมาไท
 หลายทำบล มาทางพองแสนคันทา ไยนาแลธัมพนาสนท
 ชึ่งเกลาถว้านร้อนทรนทน จนคนเขาต้องไยวาม เทน
 ช่อขึ้นเชิงมาศลาภ รุกช่ คิงลิคกองามดูสูงสม ไพจิตร
 ฝึศพวรรณอยู่น้ำชม ลมพัดมากลื่นสุมาตมา มีท่าขาวน้ำ
 พุกกัน ตลอดจนไทรหลังแจ่มเตา ตามปล่องช่องขึ้น
 บัณฑา เซนข้ากึ่งสายสุทรวิน เป็นท่อแถวตามแนวบรรพต
 ใต้ยอดไทรมาไม่รู้สิ้น น้ำใสไหลหว่างลิขริน แสนวิไล
 ถึงสวาทไม่กลากคลา กระแสมสุขจุสรวลารามเรียง
 บันเอนจรุทพิสวาทิทรมา ละครไต่คตจะไคร้ตระเภา ให
 เปนมาศทุกนางใน คัดเคาะเมื่อเคยไปทรงสนาน สุขาธาร
 ภิรมสงกโส อันหอมหวานอบสมมาโดย มาวังไว้สุขน
 กำร ไร้เคแควาญาสุชาสง อันบันจงด้วยสุพรรณ

เกษร ไพบูลย์ด้วยตระกูลเรียงกร ที่นี้จำจากกรมมาเถกา
 ชมเขาลำเนาพนาวาศ แสนสวาทิมิไ้ด้วยฮาโดยหา ถึงไซ
 โยกปลายแถมนี้ครา จึงให้หุยกนาว่าไม่จรจรัล กัณเณ
 ชลมารคชลาโดย เป็นโสดแก่งเกาะชัคชัน ยากที่นาเวศระจร
 จรัล เติเรกัณธาวัญญาไป วิบเว่งคชสารยัศวร บทร
 ตามแถวแนวโสด ชมพรวณพุกษาพนาโดย บ้างผลทโย
 แก่แกมเจียรวิจิ ฉางกันลาหาเพนหน้าชม ร่มชิตมิต
 แสงพระสุวิศรี สดกับเอียงบ่เษสาสุวาทิ จึงค่างบ่างระนัวิเวก
 คง เสนาะเสียงจักกระจันสนั่นไพร แม่มาดองโนในบ่า
 ระทอง เวโรวี่ร้องเยื่อมพอง ส่องเสียงทั้งเสียงสำเนียงโน
 คึกคักถ้ายศถายเสียงคนทวี เวื่อวี่จำเวียงเสียงโล ทรบ
 ทราบยาบจิตรให้ฮาโดย นาวังเวงเยื่อในพนาว่า ให้ยีนแต่
 เสียงนกวิคกร้อง ในเถื่อนทั้งแควไพรพุกษา ทวันบ่าย
 ชายแสงพระสุริยา ทศาศศลาโกธอัศฎงตง พี่แวมวิเนนณ
 ทางพนาเวศ บังเขตนเขาลำเนาบ่าระทอง นอนเตียมเป็ฉิว

สวาทิอยู่ในทอง สงสารสังเวทแป้น เยนน้ำน้ำลของ
 ฝน มาทนเทศครึ่งหนึ่งมีไหน สิ่งทั้งหลายทวนกลย
 ทั่วเคียวไพร ไม่เหมือนพี่คนาวให้ไ้ไ้ทรวง งามดึกดึกถึง
 ค้างคาว ในอุราเพียงกับเขาหลวง อันทาบตามซึ่งตาม
 มาทั้งปวง ไม่หนักทรวงเหมือนพี่หนักอไลยไกล เขาหนัก
 ฝาดถึงที่เขาได้พัก พี่หนักรักนี้ไม่ปดลงได้ แต่จะคอน
 ค่อนทุกทศเทศไป จะเห็นใจว่าใจการบุญกัน แท่นอนนึ่ง
 กลับกลับไม่กลับสนิท ยิ่งคิดยิ่งโถมหนักสรว จนระรุด
 เรื่องศรีระวีวร ให้รับยกพลขึ้นโคตรคธา ออกจากเนินนา
 พนาสนา ให้เร่งวันทวยหาทั้งซ้ายขวา ตามแถวแนวไพร
 ธารัญญา ภาสพลายเมตตงวอนรอน ลุดถึงค่านท่าขนุนราย
 ให้ทั้งค่ายคามเชิงสังข แล้วเร่งรับพลพลนิกร ทั้งถาว
 มอญเขมรเข้าใจมัต พลับพลาคึงไว้ทักินแคง ซึ่งแคง
 ไวยรายไว้เป็นถวนัก ทั้งเลี้ยงอาหารส่าระพนมี ทั้งล้าง
 บรรณานูประการ มีทั้งพ่อค้ำมาขาย ร้านรอกกระท่อม

พลรุกรสถาน	ต้านหลังทำทางวางสถาน	ตามระหารด้วย
ธารทุกจำบด	วัยเย็นมีฉางหว่างค่าย	ถ่ายเสบียงอาหาร
ทุกแห่งหน	แล้วแต่่งกองวัยเย็นยุคยคน	จนตำบลสาม
สยบครบวัน	อินค่ายคุณแลประทศครบ	ทยแต่่งสารพัด
เป็นที่นั้น	ทั้งชวากหนามเขื่อนคู้องกัน	เป็นชั้นชั้นอินตบ
มากมาย	ให้ทหารเข้าหักโหมโรมัน	สามวันพวพมา
ก็พังพ่าย	แตกยับกระจัดพิศพราย	ทั้งค่ายคชนัยใหญ่
ไม่ต่อที่	ให้ติดตามไปถึงแม่กระสัตร	เหล้าหม่าวิบวัก
ลัดบ้านนี้	บ้างล้มตายกายกองอิพิ	ด้วยเดชบารมีที่
ทำมา	ซึ่งตั้งใจจะอุปถัมภ์	จะยกยอพุทธศาสนา
บ้องกันขอบจันดเสมา	จะรักษาประชาชนมนตรี	จะบำ
รุ่งรุ่งสุรางคณาสนม	ให้ชื่นชมเพิกเพิกเจริญทวี	ควิน
เสรพการผลาญราชไพร	จึงให้ครัวจากพิภดัยมา	ทั้งทว่า
ราชวิ ไม่หยุดหย่อน	ด้วยบารพันเทวดาวิจิตร	แสนหนึ่ง
ทวังสวาทไม่คลาดกล	แต่พว่าฮาวมณวิกับในฮาจิ	เรเรจิ

จะจากทวยนิราศรส	แต่อกใจเกินสุกใจวิล	อันบ่าวาศ
รมาชไพริน	ถึงจะไว้ศรัทธาที่ขึงไซย	ถ้าจะพยายาม
ถามที	ให้ชนะไพร่จงไท	จะสู้สงครามวักนี้หนักใจ
พี่ไว้ศรัทธาจะว่า	อันแสนศึกทั้งหลายก็พ่ายแพ้	ยาก
แต่จะรบรักให้หน่ายหนี	พี่ลำบากมาแต่ดังจนครั้งนี้	สุด
ที่จะเปรียบทุกขแก่ผู้ใด	อันผู้สรวนกลทั้งหลาย	ยังสม
มรณสหายอยู่อยู่ไหน	ญาติมิตรเจ้าคิดประการใด	อย่า
อำใจจงแจ้งแต่จริง	เออ	จะ
	เจ้าพารก	คำ

๑ เลือกราชรักที่ไว้มนต์คา	แต่ปฐมยังพรมทวยวิชา
จนพี่ลาบรรพชีตทวยจิตระวัง	สวาทินยังปองนุชสนองเล่นเท
ไม่ไทรเตรบภูผิตประหวัดทวง	ยิ่งได้ลมมจรุศพหนึ่ง
ก็ทิ้งฉิมโลกชโลยถาน	จึงนำอุปถไปแจ้งยังชนนี้
ไม่สมาคมสมาน	แต่กลัวภัยจะวิวิทาการ
	ควรถาวร

รชนรักให้หนักทรวง แต่พี่เล่นเป็นนักร้อง ให้ไม้ตรีทรวง
 ทำภูเขาทรวง เล่นรักไม่ประจักษ์ในถดถอง แม้หนึ่งรัก
 เสน่ห์ข่มให้กรนไฟ พี่เหมือนนกมาเมี้ยวรัก ไม่เสียรัก
 สุริวงษเพราะทองไหล ไม่ลวงรู้เท่ากลลยใน กระบัง
 จงรักภักดี ค่ะเมื่อวันนี้อเอนาเข้าเฝ้ากรุง เหม่ไม่มั่งคั่ง ทรวง
 ทว่าหนี จึงแจ้งประจักษ์ใจที่ใน นักรักหนักมี
 อธิประมาณ ถิ่นจะทุกข์ไม่เสียใจ ทวยได้ไหมใน
 สนิทสมาน อันอกฟ้าพิบธิประมาณ ทยานชวน
 ปล้ำระกำทลาย ก้นแต่อยบโกลของประคองทุกข์ มี
 ทอกลอนญาไทยหาย ซึ่งเฉยแซไม่แลท่ากาย ทว่า
 หน่ายเสน่ห์ให้ทำใจจาง จงคิดควรประมาณประมาณใด
 คบวิโยกผิดให้หายทรวง เหม่เช่นชั่วคันททุกข์ได้เบา
 ให้พี่ลางโศกเศร้าบ้านเทา เฮย

เจ้าทัพแสนแสงนามากศรี อันมาระยาตรเทนประ
 ภาคกระตักวี เมื่อทำที่คังตะรุดแน่นน้อย พิศทรง
 ภาคกระบวนบิถ พิศวิจิตรวิภักไ้ชักถอ พิศผิวสาร
 ภาคเป็นวีรร้อย พิศเนตรเนตรพลอยให้น่าเฝ้า พิศกร
 ภาคให้เรณีน พิศทรงทรวงเชิญให้เร่งห่าง พิศปราง
 ภาคว่าอย่าแปรปรวน พิไชยรู้ไชยรู้ข้างว่าอย่าพิศ พิศ
 ภาคไว้เสนาห์ ถึงช้างแก่เกียประระจิตร ถึงชาวเขน
 ภาคน่าจะเชยชิต ถึงจะเชิญให้นับมิรก็ไม่ว่า เมื่อ
 ภาควะนรากลแรงแต่กระบวน ถึงจะเรียกชายชวนเสนาห์
 ภาคแปลงกายแปลงคำจันจา ลุชำนาญบรรณาณเืองไป
 ภาคเห็นกันทยอยเปื้อนขาก เจิงเข้าหวนก่หยานให้การโค่ว
 ภาคม้วนขย่นย่นเสนาห์ใน พยไถ่และเลียมสภิกกาย ถึงจะ
 ภาคสองชายเป็นชายชาว ก็ไม่ทันทางเสนาห์ทั้งสองฝ่าย
 ภาคแรงรากลากมีทรหลายชาอ ไกวแควระคว้ายินแต่หัวไป
 ภาคประหลอกก็จะอยู่กับบุรุษ ด้วยไม่ลุ่มลัทธิพิศโฉม

11172135M

ทั้งหญิงเสียกายทัวชราไว้ รัไหนักจะได้ แต่ฮัระมาน ชัน
นางนพเลอกลักตัว ทั้วยไม่มี บัวสงสาร ทั้งของตัว
ต้องการกักราว แต่ล้วนน้ำคาวคา เอย อะ
เจ้าฟ้าฯ

๑ ภอสนเนทรวรเนทรวนคสมร
 แสงพระสักร เมื่อทรงศรทวงน้ำประหาณมาร อำนาท
 ศิลปกินฟ้าชาลัน ไม่เท่าวันให้พิทของศรลมาน ทลยกิจกร
 สุกพิศเบรียบปาน ก็หมายสานใจเพนัยด้วยศรทวง
 พังรูรศคมแสดงมาแทงจิกร เทนสุกพิศวันหึงกลึงหลง
 จะนอนหนึ่งมี ไคตังลตติกรง เทลียคำวักที่ระับระองกาช
 ถึงพระนั่งองค์อมอศักยักย ไคพิภกขวิวกจึงเวรดาช
 วายบุตรเบมยามาหาคดาช นันนารายนเกิดกอบด้วยกันมา
 ชันค้องศรเนทรวักสลักจิกร เทนสุกพิศสุกแพพยระวักยา
 ล้วนแต่กลืนเตียนนบตสลักยา ไม่มีค่น้ำชกเบ้งพญาบาล

จะไปพึ่งแพทย์มิใช่ให้รักษา
 ใครจะช่วยเหลือมิให้ในท่าน
 แต่เรทนทอศร้างระกำนาน
 ก็นับวานระนิริชีวาร ประ
 การใดที่จะไม่ชั่ววงศ์
 เมื่อไรได้โศกเจ้าของศร มีวัน
 เยือนรักแต่เลือนนภของกร
 ให้ถาวรชั่ววันประทั้งคล้าย อัน
 คุณย้านั้นระว่าไปโยเล่า
 เหลือสำเนาที่จะแทนสของหาย
 จอคำนับชั่วระจำกาย
 ทั้งสามสายสวาทไว้ ไม่วางคณิง
 ถึงมิภาจวบตาพระทองจักร
 ก็สองรักได้เขยวักรไม่วันถึง
 จะเปรียบเคว่าก็ไม่เท่าที่ตัวรักคณิง
 ทั้งหนามตึงระอดแน่นใน
 เนตรพราย ตะตะระวักรหนักเหลือ
 ทุกเส้นให้เขยวักรไป
 ก็ใจหาย แต่เพียงตาต่อตาวันวาย
 ถ้าเม้นกาจะระคาย
 จะเพียงไร แต่ปะตาว่ารักก็เหลือรัก
 ถ้ารู้ศแล้วระหนัก
 ลักเพียงไหน ชันตากวักรศกแต่ไกล
 ยังสุกให้ระตั้ง
 สกิดกรง เหม้นนบรพมามุ่งเนจลา
 ส่วนเนจมามิได้
 เยือนแต่ยงหลง ทั้งกระต่ายหมายจันทร์ทุกวันจง
 หฤาจะลง
 มาใกล้ใช้รัก | เจ้าทั้งดวงดาวในอากาศ
 ก็โอบาญอยู่ใน

กระจ่างขึ้น ครั้นเมื่อสิ้นจวบทันพระจันทร์ทรี แต่สิ่งเงาที่
 ก็ย่นนาจ หนึ่งฝนพฤษภาทรงผลวิมลระสี โดยกำหนด
 ครั้นไม่มีเจ้าของสวน วิชาภักดีจวบมาจวบจน ย่อม
 จักชวนพวกพาทันมาเกิน ถึงเวลาเทศการบารมีบัต พระ
 พายพิภพเสวยจวบดิน แล้วตัวงอนนบ่อนหล่นลงปนดิน
 แแต่ว่าคินนั้นจะคิดความทัน ถึงก็มิมีตัวจวบวิญญาติ มัน
 ว่าจากคู้ครองประครองขวัญ ย่อมระเมณมฤตยูอยู่ความ
 ครั้น เป็นนิรันดร์ทั่วประเพณี ถึงจะไม่กรณว่าบุญน้อย
 ถึงคิ่งห้อยญาจะแข่งพระสุตวิ แต่อยู่แต่จวนนี้เห็นแต่จว
 ญาไทยทวี ก็ดูเหมือนคิ่งมณีไว้เรือนทอง ถึงจะรุ่งแว
 วามก้งามเปล้า ทั้งระเหคาชาณเสียตาของ ถ้าบำรุง
 เวือนับประคับทอง จะงามต้องดุษณีพาดมาดิน ถึงจะ
 ไม่เชื่อคำวาท้าคักติ ทำวิทรักให้จวบแล้วหวนวิลิ ไห้งาม
 สยามมาทธานแถมอดกลี พาดินระชมทวีทำวิคเคียน เชิญ
 สมวรับสมานในการเส่นต ที่ป้อ้าเทกคิกเย้าอิคเคียน ถ้า

วิทรักแล้วอย่าชักเป็นเชิงเชือน จงรับขี้ม้วยเขื่อนสักคำเอ๋ย อะ

นายภิมเสน

๔๐

คำ

๑. จะว่าละหวัรให้คอยแอบ เสียดแรงเกี่ยวขู้เล่น ไม่เห็น
 แอบ ถึงจะแสบลขู้ได้ทำเนา เป็นหน้าตายกับชายที่ส
 ทักบิณ เขาไม่กินแทนใครไ้ไ้ไปล่า สงสารแก่สหาย
 นายถึกเรา ไซ้จะโง่โง่เองเหมาเมื่อไร มี ถึงที่คำว่า ถิ่น
 ก็เป็นพระ รั้งหัวโหว่น้ำมีกำลัง ทั้งสมบุรณ์สารพัก
 สมบักมี จะรักสัก น้ำใจเขากว มาเลี้ยวเพราะไม่พลัน
 ใต้ทันปาก เหมือนปลาหยากซุ่มตาแต่ชาตาร ไม่เล็ดออกเยื่อ
 ย่อมกินจนกินเกลี้ยง เพราะอดนานเอาแต่คนักนักพิพธาง
 จะโทษใครเล่าเมื่อไม่ทำทวิรู้ จึ่งเสียดขู้เลียเชิงละเล้งขวาง
 ไ้เกิดพ้อค่อเกลากก็เพราะนาง เป็นกันทางเขาจะว่านิินทา
 นาน ช่างขู้ไ้ลูกวิ่งมกระดึ่มเอะ ว่าเมื่อยเหมาเมื่อไร
 ใครถึงทำน เสนอหน้านี้ขี้มกัณมกัณ ขี้ทอการ

พลอยแค้นแทนเธอ : ให้พลั้งผิดแล้วจงคิดแก้ตัวใหม่ จะ
 สืบไปทั่วทั้งแผ่นดิน เอยน้ำที่พลอยหน้าพลวกถึงพวกเธอ
 อย่าเงินเลอเลอจงหาวิชาการ ที่ประสิทธิ์อินทรามหาเวทย์
 เวียดก็เทศเถนปวงมาถึงบ้าน เขาชมช้อยๆจากาเข้านาน
 ว่านายวันกับเตกวานที่ปลายนาน ประกายบั้งกระแจะจันท
 นั้มันเล่นที่ เจริญคนตามไปจากนาตา ไปเร่งเพื่อนเวียน
 คึกข้างวิทยา มาแก้หน้าให้ให้หาญอ้าย เอย จะ
 นายอินเดิม ๑๘ คำ

๑ ฟังกำหนดแนใจให้ไปสถาน ความขึ้นขึ้นนั้นไม่มีที่เปรียบ
 ปาน คงไผ่ผานสวบทพระอินทร์ ประกายแก้ววิจิรา
 มลหาทิพย์ ที่แจ้งก็ให้ชมสมถวิล ตั้งนั้นมาพอสงมา
 ยิ่งขรนิณ พ้อพ่อนักถาวเวลาควร ที่อย่างตามทางสถ
 มาศ มุ่สวาทินานยังประของสงวน ภาถึงถิ่นก็ได้
 ยินลาเนืองนวล ประหนึ่งชวนให้พ้ออยู่ฟังความ จัง

สดกเลี้ยงไปก้วยแสนโสมนัส ฤๅจะจิตใจเจ้าว่าเหล่าหนาม
 ทวีให้แจ้งขวัญกว่ามาตาม พึ่งคำรุ่งรันทันไปบันได
 ฤๅเห็นภักทนต์เท่งท้านผลเสียด จึ่งเก็บเลอะมาแล้ววาไคร
 โดน มายืนรอท้อหมากระคายใจ ถึงฮาไถยนี้ระคนด้วยคน
 เคียง สุกกันแสนรักกันหนักถวิล ไปหยุดยืนก็ไต่ยืน
 สำเนียงเสียง ฤๅไต่เท่ตักถึงเกดตามสำเนียง เหนเหนื่อย
 เคียงภักทนต์น้องที่ช่องแกล งามขึ้นแต่ระหย่างกับนางเจียน
 เมื่อแสงเทียนส่องหน้าก้นองแฉ ถึงสายสวาทนี้จะขาดออก
 กลางแกล พัวกับท่าขวัญไต่ไว้ในทรง เข้าบอกความแฉนาม
 สุนัข ว่าไปชักล้างจึ่งอยู่วังหลวง ความร้อนใจประหนึ่ง
 ไฟรักแสนทรวง แล้วยิ่งมุกก็เห่ผอนดวงให้หลังคอย จึ่ง
 หุยก้นรำพันทวารเวศ ทุกทวารศกตถนฤๅไทยถอย ทั้ง
 นึกเล่าก็เขยพลอยพลอย ยิ่งซ้ำนัยหน้าหนักแต่หักทนต์ ทั้ง
 นึกแค่นี้ก็เพวระแสนเสน่หะ แด้นึกเกะอยู่ทนต์ลักพันทนต์
 แทบเซมฐาเจ้าจะมาประวณ นึกทนต์ถกคอกงพันไม่

พบพำน ไบ่ยืนแขวนแหงนคชนัยญ่าน้อง เขม้น
 มองเส้นหาอิงพาหาญ แสนแคนทั้งไควเชือกให้เลียดราช
 คุกอากรเหมื่อนไม่วิวาภิกรัง ไบ่ยืนเหมื่อนอยู่จนเตียงคนสงัก
 ก็ไทรมนัศกุนเสารอเงาแฝง เหนว่าบ่ลยคนแล้วจึงละคกาย
 ตะแคง เพราะไม่วางแน้นักที่ทรงนอน จึงยกเท้ากำ
 ย่องประคองเคาะ หวังให้โหมะหมายจงที่ตรงหมอน เหน
 ฝั่งแหงนฤจาเรแก้งให้เวียนวน . ภอคนจรวบเรือนประ
 จักนาม พึ่งจกชยกลัยมกัทรหนักไสน่ท จนเคียรเขก้า
 ถัมถงมทนาม ยิงสุณณิกักตรเพราะรักงาม ไม่เกรง
 ความกริ่งผู้ระดูแคลน จึงอุบายใช้ชายหนึ่งใจเื้อ เขาก็คอ
 ออกไปพึ่งแต่หนึ่งแหงน ตั้งโพวักถอมเจ้าจมแค้น เขารวบ
 รุมกลุ้มแน่นก็สุกถลัว คอ้งนึ่งคั้งหน้าตาจะแ้ง จมควง
 แะเจ้าเมฆมัวถลัว เขามอบอกให้เขม้นไม่เหนทัว พึ่งยงมัว
 มีศวาติเพียงขาตใจ สุกคึกเพราะว่าผิดสนของนัค เลีย
 ประหวักทั้งระแวงแสงลงไคว ค้องจ้างจิตรจากมาค้วยหาโดย

ถึงกายไกลก็พวงอยู่ทรงนวล แม้นสมถวิลถึงระต้นเสี้ยวชีวิต
 ก็ไม่คิดลาโดยเท่าไกลสงวน เมื่อหมายศุขฤมาทุกขระทม
 นมึนวิกำลภาวนาให้การกลาอ แต่รู้หัวเห่นหาประ
 นวัก จนลิวเื่อคนฉมภักทวที่สทหาย ทั้งรว่าฝนทนยาก
 ล้ายากกาย ไทระอาณภักทวเพ้นท์เพ็งกัน ไทจะย็น
 ขึ้นนั้ระวัธวาทิ ใจระอาณภักทวเพ้นท์เพ็งกัน ระคงคำให้
 เหม่นหงาเฮอร์วัน ทอเจ้าล้นพดลสุดเขื่อนแรงทระน แต่เทิ
 ทวณบ่อนใจนไกอ์รุ่ง เกลี้ยกายนุ่งหมายมีแต่ดิฉดณม
 ลกใจคืนหลัวงไปจอยม เกลี้ยมิยฉมยดหน้าก็ถ้ำาย
 อื่เคิษณออกโฮ้อาโดยเหลือ คณิงเนื่อหเมใจยังไม่หาย พื้เทิ
 ก็ไปจนถึงจำหละราย เขาบักตายมิให้เทิควัยเกินยาม
 กั้บาวเก่าไผ่นกเอนพัน จังปะคนที่เขาเอนททระเวณภม
 ไม่ทอบสนองเขามามองกระหนักนาม ครันแน่นทวเรากั้
 ามท้วยเคยกลัว แลวักจาดกั้จวไปนเนทเวศ คณิงเท
 กั้จนหน้ากั้ถันหัว ธนาทหนักกั้มีทวไม่คิดลัว ททบเขา

ชั่วออกไปฝึกหัดลูกกัน ยังเหนย้างๆไม่ทำใจสนิท ฤ
 จะคิดไปข้างคู่คณาหงษ์ ถึงมาทวงก็จะชิงกันกลางคัน
 มีกระนั้นก็โอเคาะเมื่อเวลาว่าง ผิดกันเองทวงใหม่ได้จืด
 ให้รู้ปมกันแล้วจะเขื่อนให้เหมือนเตี้ย ถึงไว้ฉักก็จะเพี้ยนเขา
 เกวียนเคียง จนสุดรู้ไม่ให้เรียงกับจรกา อันโหมผดก็ไป
 บัดไว้ในถ้ำ นั้นโหมท่าของเรตัญแกว ให้คนนอกพลา
 ยามตามบุษบา จนได้มาประภูพิศด้วยสัตว์รัง อันเวียนวักก็
 เหมือนเรืออื่นนาสนอง จนตั่งลิ้นโถมลงนั้นเข้าหวัง
 รวมถวิลกว่าจะสิ้นสุกขันธ์ ไม่เวรตัวรักวางให้นางธรรม
 ไม่พอเล่นจุ่นซู้ทะกุก มอบลมก็มีไต้ผืนมาเชิญนอม
 ขอมอบหน้ามอบลวชวนประนอม มอบใจให้เป็นจรมคณา
 เจ้าทั้งแจ้วแวในนาสนน ไม่พอเล่ห์ทวงหยิ่งอย่าทมองทนาง
 สรวทถึงนุชาตลาทิวา ทวากสพอให้นางช่วยเขา แะ
 นายกิมเสน ๖๐ คำ

๑ แสนกิดสุกคิกคำน้ำเรือนอม แสนกิดมิให้สิ้นในอีกชอม
 มีแต่ทวช. ทุกขเทวสววิจรรณ แสนรักสุกหนักในทวช.
 เสน่ห. แต่ทวช. เทอชอมลนอมขวัญ ใ้ล้นสวาทิเหมือน
 สวาทวิธ. เป็นนิวันคมแทบทำลายใจ. พังวุ่นเรววัน
 หนักเหลือ. ตั้งหนามเหนบเนตรน้ำจะทำไฉน สุกแสง
 หักทวช.ระอใจ แสนแค่ประหนึ่งใช้ลักขีปดอย สุกสนของ
 จีวรจางของเป็นตายลักขอน เพราะสุกหนักก็ จะใช้ ไ้โคโรนยา
 ทั้งสุกเพียวที่จะเวียนมานั่งวช. เกศสาปใจจะเอียงมา
 อันสุก. วิธมิทระภาพจิวิธ. หากลับหนักอยู่ไม่แน่นักหา
 จะเหนใจก็แต่ในพระอำมา จะแจ้งฮารมณจริงที่จริงใจ เมื่อ
 จวิตรของ. ใ้โยราพท จะเห็นทคนนี้มีอยู่ที่ไหน ไ้ให้เห็น
 ออกแต่จะงยงามไป กวมิใช่. เซนงาที่สามาน ถ้าจะเห็น
 เล่าก็เหมือนหนึ่งโคมุก ที่พึงผูกพดักหนักที่สนาน. ยังหือ
 หุ้มตุ้มกลักขยชัววดย ไม่เบิกบานแย้มสรวโยเสาวคนช
 ฝ่ายพระสวียงที่ทวงกต ก็หุยกกรไ้แย้มยังไ้ถึงน. แต่ไ้ว่า

คอยอยู่ในสรวัยเสาวคนธ ไม่เคยขบถไม่บานแบ่งวันแสงพลัน
 นิทานปณสรีรายังอาพัม ฤกว่ามิจะไม่วัยพินิจจัญ จึงคุ้ม
 กลีบหนีบสร้อยสักคบบร เมื่อแสงจันทร์จึ่งระเริงกระบายบาน
 ก็ลิดเพรพีไต้ในโกมุท ฤปถาณทุกชกช้ำกระหม่นกัน
 ฤว่าเกรงเมตตภาณุพาท ว่าวันทนนนั้นจะบ่อน
 เบื้องถิ่น พริกเช่นอยู่ว่าเชอประทุมชาติ ย่ำประมาท
 มุงกิดให้ลิดกวิต ย่ำตงไถยที่ระดังดงมทิน แด่มลทิน
 มิให้แปดระคนปน เลียบแนวที่เนนที่พินิจ เล็ดตาเกกคิ
 ที่กล่าหม้ายกิตนิ ทงระจันเยอวิวันรณน จึ่งจะเหน
 ว่าอุบถกัคคิ ทั้งจำเวญเงงในเกวียกยศ จะปวากฎแก่
 จันทรจำรวลสิ ให้ลมสวาทที่เป้นชาติมาถึ จึ่งจะมีสรร
 เสริญเจริญงาม เมื่อจะพชเดียมเล่นเซนน ก็เอนที่พจะผิต
 เพื่อนถาม แด่ทอดถักกระชาอายความ จะทอถามก็เป้น
 ง่วงฉงใจ จะพ้อเล่นเซนมณีเมฆชลา ชุกรามรุกรนนี้ฤ
 โชน แด่พ้อเลบแนวชายแล้วหายไป จนวนามรุกรนถันไถ่

ประคองเคียง ครั้นนางโยนมือที่วิธว่าง ก้นแต่คว้างจวน
 ถิ่นสนั่นเสียง เพราะโยกแก้มักโกรธสี โรยเพ็ญ จะได้
 เชื่องอ่อนพิภพจักรวาล ที่หวังใจใจจนพันพิศวาทิ ก็กลอุย
 กลั้มมุ่งมากะสังขาร ย่ำทวนเหน็ดมิใช่เช่นธุสมาร
 ถึงระวางน้ำโกรธสี โรจนาร จะทิ้งหน้าตามประสาที่สุริยวิท
 อย่าควรคิดว่าจะเป็นหมางขนาง จะกอดกลั้มไปจนกำจัดชั่วว้าง
 ท่อนานนางจึงจะเหินรักที่ชาย ชันเวียนมวกนี้อย่าคิดให้ผิดเพท
 ว่าจะเจคนาใจนี้ไม่เหมือนหมาย สรรพสิ่งนอกเหนือแต่ในกาย
 ขอบตงสายสุกสวาทิ ไว้วันทรง เหน็ดด้วยอย่าให้ม้วยไม
 ตรีมิตร ที่ปล้ำกึกความจริยสิ่งลงของ จะนับก็อันก็เลื่อน
 ถึงขบ้อง แต่เกรว่าครองทุกขอเทวดด้วยอาทวา เส้นศเจ้า
 ทำอุกไทยโนนเนทว แม้นมีโทษเหมือนธัญญ์แตกหา จะหา
 เหวะไปจำภาวะพินิตา กนอมหน้าแนบน้องประคองนอน จะ
 ทำแท่นด้วยกุศลสุวรรณมาศ ที่บูชาคนนั้นจะรงด้วยทองว่อน
 จะแล่งมรกวางให้นางนอน จะเฝ้าอันอยู่ไม่คลายสวาทิเมิน

ทั้งจะเลี้ยงงคงประโคมสุทวิราช จะแนบสนิทพิศควาคิโม
ทางเค็น ถ้าอื้อเย็นนั้นจะชันไ้หางเค็น ไม่ไกลเกินถึง

ภูษะจะกรรตกล มั่นเจ้าศิวทรงบังเมีเนอย่างหู้ จะแจ้ง

ทสุวิคไม่กิตกลง ถ้าแดงคำอยู่ว่าอายุดอก ก็จำน

ทวยไม่วู้จึงไม่รูความ ก็จะนั้มกรุณาการุณภาพ เจ้า

ว่ามีทราบเสาวนาถัวอ่าชาวม จงสักหลังมาไ้พ้งลักัญญ

ความ จึงจะงานทั้งสองฝ่าย แยะ ๕๐ คำ

เจ้าฟ้าจึก

๕๐

คำ

๑ สวรรค์นุสรตารา อันชเมโสภณนั้คเส่นหา จินนา

มาโนศเปรมปวณ มาถึงเจ้ากรมตำรวจราช มดขงบาท

เบื่องวังบวรสถาน เปน^{๕๕๕}กษัตริย์นพวงพาด สมัคสมาน

การสมาคมควร วนโคไ้ภักภักภูถระเขม สโมถรสว

เปรมกระเขมศรวล สว่างเศว้านันเทววันจวน ประ

มวนสนิทมิตมอขโมครัก ยังศุภราณีโรสุภาโน

ค่อยแจ่มใจใสไสรมนัสสัน ฤาอุบัตประหวัดทุกขชุกโรคน
 พยัณทรวิโยาโศภะกรัง นัยในทิสัรวิจาทิ ไชกรเซท
 เคยมีมาถึง ฤาทางชมมิไถสมที่รำพึง ชนึ่งเสน่ท
 ทุเรศค้างเพราะขวางความ จขั้วตัวช่วยขัดแนบสนิท
 ประมาณจิตรเท ไทหนะข้าชอตาม ทั้งเกาใหม่บอในบาญชำนาน
 ไกลักสานลี้ภัยฤาโยคน จะเปนนาวสุกามขนิมาหม้าย
 เทาไรรายนัยคอกอณุลล ขอแจ้งใจข้าทเจ้าผู้เจ้าเรือน แสน
 ทุพลราชวิโรคาณควัน นอนเถือวเปลี่ยวออรุเปเล้า ทงาย
 เฉวราเศรวิโรมนัสสัน จะมีมิตรม้วยในทวีปสัน กันยัณวิ
 ทักสันนิทเป็นนิการ ถ้ากระนั้นประกันแต่ควาจำ เซชาคฤ
 คฤาณจนแตกฉาน ทวณสันนิทชกข้าชั้นบาท กันแต่ราน
 รอนรักบาราศเรา เมื่อกระนั้นจะทำไฉนหนอ จะขอพึ่งพาศนา
 หม่อมมณฑลเจ้า จขมิวปัญญายังพริ้งเพรา เฉกเฉลา
 เกรว้งบุรีขจร ทั้งนี้จงเป็นที่พักพิงกนิท้วย ชูช่วยอวยสุข
 กลโศร ขกโศรทประสาทประสิทธิพร จ้าวระวีณนชกอุบาย

ให้จำขงาม ประสาธน์แท้สั คนที่ควรหน้า ขุพระมา
 เหมือนเลื่อนมำบังหนาม ถ้าไปรดไต้แล้วก็ได้กระหนักราม
 ทามมโนศเรืองแสงถึงแจ้ง จำผู้เขาอารมณ์ถึง พึง
 น้ำนอกเนื้ใจแท้แดง นิพนธ์ความตามคำจุ่นแดง
 ถ้าคำเฟื่องระแวงผิกอย่าถือทันชา ไปรดด้วยขั้วระบะคงให้
 คล่องเส้นท โดยประเพณีนึกกรยาภิทัศน์ เหมือนสายสินธุ
 ร่วมกระแสดกั นิสัยกับกระสินธุามรส ถ้าอักษรดน
 ไทนิศเพี้ยน แปลกเบ็ดเนื้วิลาตคดะหมก ไวรดด้วย
 ช่วยประคองให้พ้องพรก ขุพระนกลาวมาวันทาเย ะ
 นายเสน่หสวชิต ๓๐ คำ

● วันพระศกัไต้สปรสภคคมาข หมู่เสนางวางพล
 นิกาย แล้วกลายเกลื่อนเกลื่อนแสนยาก สนั่นเสียงตม
 รกพระโกฏมาศ เกวียทจรจายปลายสลดน เนือง
 นางต่างกรมแลราษฎร เหมือนจะขึ้นพระเศวตจันชงาม

ผู้สวนภักตร์ไปยกภักตร์มิตรา ก็เพิ่มพิศในศาลาวิมลนาม
 หวังจะรุ่งโรจน์สงวนที่ควรความ แล้วจะตามต่อชวาทา เจ้า
 หมั่นหมั่นก่ให้ไม่แลเหตุด้วย เหน็ดถึงเลี้ยวเลี้ยวภักตร์แต่กิ่งหน้า
 เนื้อแดงอีกมาแก้ทุกข์นา บระจก คารักแจ่มวิมลนาม
 รุ่งรำหยกประหวัดเสน่หาน้อง แข่งบักข้อมมิให้รู้ว่าหวานชม
 ผู้เกรงกลัวภัยเป็นสิ่งที่แสดงลม เกล็ดก็ไม่สมดังขาวจะเสียที่
 ครันพลแตกด้ายหน้าสนามหลวง รุ่งจากทองเสาวรสสุภาพ
 เข้าแซกแซงเผ่งคู่ผู้สักริ ก็เคียดเคียดไม่ระคนเข้าบพาด
 เนื้ออย่างเท่าเหมือนจะก้าวสู่ขานัก เพราะจิตรทองจะพวงฉิม
 หวาน ค่อยหน่วงชงทองกายมาทำชา รุ่งข้ามผ่านฟากฝั่ง
 ไปยังเรือน แท่นเขาวมาจนเท่ามิชฌิมโฉม ถึงรักใคร
 ก็ไม่ ไทรพนักเหมือน วาจาจิตรสุจริตไม่บิดเบือน ใช้ระ
 เลื่อนดอยคำมาว่าพัน พันแจ้งใจว่าเป็นนางสำราญจริง พระ
 หน้ขลุ่ยพวงขลุ่ยสรภค ไวไวยิงราชพิมุขเวียนจันทร์ ทวงได้
 จัญญเนตรน้องมาครองงาม อันรักเวียนซึ่งประพาศสถานมิตรา

รักภักดีถึหนักเหลือหาม

แม่นัสถักถักพันเพียรพยายาม

จะนิกนามแนบแทนตัว

เฮย

ระ

นายจ้ายพันขาว

๕๐

คำ

๑ ประมวลรักประมาณรสทุกสิ่งล้วน ทั้งยงคสาวธัมม
 สุรางคนวล ที่ยวนเฝ้าห้วยเสนงมาเวรหิณทร ปางระเบงไป
 ระบายประจำบาท ขานพาทธำพันทวนถวิล ฐานัสมคณนวลคำ
 ในอำมรินทร์ โกลีนาถนสนสนนนี้เอง ฝ่ายสุรางคผู้
 สรวนทวักเณชัย จึงขอขยับเคียงร้องประคองเรื้อง ถวิล
 ระวังเกล็ดกระแวงจะแกล้งเคียง จอบทำลักแฉั่วเลื่องแก่
 ภอควร ครั้นคืนสถิกยเซทวสถานพิมานมิ่ง ที่สิ่งทักเสพ
 ที่กระเสมสงวน เว้งคิกรงานช่างสมมรวณู เมื่อนวน
 ภาติกรเฝ้าพิศด้วยอินดี ยิ่งแต่เนตรเทรวักในธัมม ไม่
 เขรวะทวักจิรวาณี จะฝืนภักทรม่าเพชรปานี้ ก็รู้ที่ฤทธา
 ขาวจทรง เหมื่อนนภพที่ภูธอาศุรณสม กว้างใจตรมจิตร

ชยพิศวง เกรงองค์เกรียติศราพม ไม่จงเหมือนเจตนา
 บ่อง หวังเชยสวาทิชมด้วยคนจักร ขากว้เข้รอนสมร
 หมอ เพราะเจาฉายจำสิ่งน้ำทอง เปนแท่นรองทอดรับ
 ประทับยาม เกษะด้วยฉาณวิทีสตัย บัดเดียนบันดังมา
 ยิงสนาม ขะประสงคขอประสิทธิทั้งคึกความ จงประนาม
 จิกรประนอมพร้อมกัน แม้นไก่อเหมือนดังพิทวงนิก
 ลักทรวงสนิโถมนัคสนิ จะภูตลวักเพิ่มสวาทิไม่จาควัน
 จะชวนขวัญชูแขนไว้แผ่นทรวง หนึ่งมณฑาไม้ทิจในเทวศ
 เมือเหตุมีเหินไม่หวังหวง ก็จำไปรยจำปรายชชายทวง
 จากสรวงจบสาธการพร คอกกถาตทาทเกล็ดในค้วยเทวฤทธิ
 ไซ้ผิดชาติพนธิเวามร อย่าแหนดงเขื่อนน้องอย่าอว
 สมรชายเสมอชัพยเวียม เฮย

นายภิมเสน

๕๓

คำ

๐ อดิฯ ยังมีปราชญ์สนอง แต่เชื่อนเกลเหมือนไม่เคย

ประโลมสอง ครั้นเห็นช่องว่าจะขึ้นแล้วขึ้นทวอม ไม่เห็น
 สนิทเลยที่พิศวาทัพ ทั้งภักดีก็เฝ้ามุงมาถนอม แท้ก็
 เชื้อนุญมีเชื้อนชาวมณเฑียร ทั้งเจาะจนมุงมณีนิต เหม็น
 หมูวิหกทนายวิคหาสมุทร มีรสกลิ่นหลายกระแสดัง
 ทั้งเฝ้าชายหมายเอื้อมอโฆวิธว มีรสกลไ้เฝ้าประหวัดวาย
 ประหนึ่งนุชมีรสสุกเสกพิ แท้ก็เฝ้าจนมณเฑียรหมาย
 เมื่อพิศวาทังจะขาดใจกาย ฤาจะม้วยเมืองเม็นเลกนิก
 นุชนั้นกักกันกษัตราสวรรค มีแต่หม่อมหม่อมไม่ทันหา
 ถึงรักผู้แนบชิดในเชิงที่ ไม่เท่าพิศนัยเมื่อคราวครอง
 ขอมตามใจได้ รักสมักสรวน ก็ไม่ปานลักเลี้ยวถึงสนอง
 รักพิพไม่วินัย มีแต่มาดความหมองประหม่อมมา
 ถึงมิตวาทสนิทเมื่อเชษฐนัย ก็ไม่รักเท่านี้เองเสนาหา รัก
 มีรสจินตนา แด่ขันตาเรือกวาร์กพิณมณ ถึงเสนาหา
 นางก็บางเบา ไม่เท่าพิศนัยในมณ ถ้าแก้งกล่าว
 พ้อถึงประลองลม รอยให้คมกรกตัยระราน ครวดกตัย

ออกท้าววานรราช ให้พิฆาฏทรงนั่งกระหน่ำถาญ ก้าว
 วันใดได้พร้อมพวमान ในถาดนแทบกับกรจำเภาะคน ทั้ง
 หนึ่งได้นำอามฤตรส ทั้งสกลใจเสวักกับสนทน ถึงจะพึง
 พังหากตายถ ไม่กลัวจะระหยาคลาถ์เลย จะให้ยู่แต่
 คำไปจนรุ่ง ค่มุ่หมายผู้รักไม่ชักเฉย ฤๅชมฐาซึ่ง
 ไม่ปรานีเลย มีแต่แปงแปงรักให้รวน จนจะชชเวียง
 ร่วมเรือเวียงว้าย ครั้นเชยชยแล้วก็ ช้อนให้กินหวาน
 ถ้ารู้ว่ามิไปก็ ไม่ชวน จะสู้มิวันหน้ารักไมตรีทอง จะ
 อยู่พิรมยชมสักที ว่า จะนำหน้าบ้นลายหมายสามสอง ทั้ง
 จำบักก็จะมีตไ้มากของ จะลุ่มน้ำรังเสียท่าจำเอนก จะวอน
 วานให้เขาชานเวียงอีเหนา จะนั่งผ่านชนเผ่าพังยู ชกช้อย
 พังจะพึงรเวียนรู้ มาตะกูรักนี้ซึ่งไม่ถ้องการ ไม่ไปถ้วลิ
 มีหน้ามาซ้ำกับ ช้อชอรัยล้นนี้กินหวาน ชันรักนี้จจะวามัก
 ไ้ธรมาน สงสวใจนักก้วยรักเคียว ก็เป็นไฉนจึงฤๅก็
 คงสวาท มาประมาทหมายม้นกระสันเลี้ยว ช่างวานรัก

ไปไม่หัดใจจริงเจียว

ใจจริงเหลือใจหลังก็ย่นหย่อนทวิกรมของ

ถ้าเห็นวังถึงสวาทในใจพี่

จึงทวิกรมออกทะเลนททของ ถึงจะ

หนักแค้นส่วนก็ควรปลงคอง

ทวิกรมนี้ยังสนองใจไม่เสียใจ

เข่นนี้ก็ยอมแค้นว่าแข่งดวง

จะทวิกรมทอดเทววงไปถึงไหน

ยิ่งทวิกรียิ่งยามเสนาหใน

แต่ถนองใจไว้รักษาทวา ขณช้อย

จะเพียรเวียนไหนก็

จะชวนช.ชีพุชีพให้ปราณา ก็สุตคิต

เห็นไม่มีคิดบ่อนมา

สุตคิตบุญที่ระชมานกาย เพราะรัก

จรมจึงมาที่ระชมทุกข

เห็นบุญสุขจักเห็นไม่เหมือนหมาย

พิโรธทอดทิ้งจะแะ ทให้รอกทวย หากเสียตาสยั่วสรงสว่างตา

เห็นวารีไหลรินไม่สิ้นกระแส นอซึ่งแถมมาเหมือนสายเสนาห จัก

นอซึ่งถวิลมิได้ สิ้นจินตนา อุประมาเหมือนน้ำในเสนาห ครั้น

มาถึงน้ำบ้านเสนาหพี่ แสนทวิกรมทอดเทววงไหน ถิ่น

น้ำท่าเหมือนหนึ่งหนึ่งน้ำยังยาว ถิ่นนี้ยังเห็นเหมือนน้ำใจใคร

คิดจะผาถนากวือระ ทวิกร์ทำ แสนคณัจะเสนาหน้ำไปไว้ ไหน

หน้าท่าเขาจะว่าไม่ช้อยใจ เป็นไฉนจึงว่าว่า เสนาวารถ เมื่อ

ดอกเหษชอกทะลท่าประทับ ใยจึงกลบชั้นล่องเป็นสองแฉ
 ไม่หวาใจจึงทำใจน ทอศทนกังจะสิ้นฤาไทยตาย ครั้นกลบ
 นาวามาถึงบากระระ น้ำประอะชั้นล่องเป็นตลาช่าย
 ไกลไปแล้วก็ไกลมากลัษภดา นึ่งหมายเหมื่อนว่าน้ำคำดวง
 อันน้ำวลทั่วตเวียนเจียนโนนุช เพวระแสนสุขสวาคิไม่ขาดดวง
 สุกทรงที่จะทรงไว้ในทรง แต่ห้วงห้วงอยู่ไม่ห่างระหายใจ
 ครั้นนานเหนก็เห็นแต่เกื่อนโคย กันโคยออกกรมรทมใหม่
 ครั้นภักภักครกลัษภดาผลอมใจ ครั้นมาใกล้ยิ่งทุกขทั่วภิรมญ
 นึ่งให้ลักเจ้าในแนวแถวท้องทุ่ง เว่งสกังใจรทมขามทวน
 เหนหน้าเหมื่อนว่าหน้าจะชัชวณ ไหววันจวนใจเถิกะยาเบิกบาล
 เหนเขาเขี้ยวเกี้ยวแกมญาวบัต นึ่งประหวัดถามเขาให้เขาจาน
 ว่าเจ้านช้เข่นเขาพระกรวน จงช่วยวานขอกน้ชยเย่าใจจาง
 แต่กันเขากยังไมควรสนอง ยิ่งข้าทมิของหน้าม้ชยเสหินทมาง
 แก้นเขาว่าเขายังรู้พราง ฤาพิณางจะมีดวงให้จวงง
 ครั้นมาถึงวักใหญ่ทพานหัน ภิวันนั้นเว่งกลึงหลง

พี่เคยนั่งทงภักทรวาเผงพง

แถมทงกัณห์นึ่งมี

แต่ที่เปล้ามิไยลวิมลภักทรว

อกจะหักเสียแล้วตัวไม่เหนพิ

จึงกัมภักทรวาแซงถึงพันที

จึงร้องเตือนผู้ภายในให้เร่งกาย

ครั้นถึงทงภักทรวากระจับ

ทุกขประทีปเอกอุณประมวณหมาย

คำหนึ่งหลังก็ตมแต่เตือนตาย

จนทลายดับเนทรมิไยผล

เขาช้ชวนให้เกยกระจับกัน

นึ่งแกดังนอนอยู่ไม่ตึงนึ่งนึ่ง

ด้วยเสนาแก่กันนั้นแน้นอยู่ในแ

ระกำไยจึงแกระกำกำ

ครั้นมาถึงอาวาสวัดประทุ

พระผู้พ้านภพอุประกำ เหนวัก

ตงักก็ยิ่งกระตมหน้าช้ำ

แถมระยำไยจึงอาวมกรม เจมถก

ถึงจะพกพวงมา

จนมิได้เข้าผิงเพิงผิงม นอนวิคกตัว

จรถักทรวรทม

จึงซ่อมสวาทแล้วให้วาทนาควาคัน ออกกลอง

ต้องตมแม่น้ำใหญ่

เลื่องใจทุกขทชตฤโทเสน อันแสน

ทุกขที่ประกำไม่กลบกัน

ต้งขึ้นปักสถิตนั้นทวงทวง

พี่อัยความชำระน้ำจิตร

จนสิ้นคึกคกตถึงพระวงทอง มีได้

นึ่งทั้งสมประกำทวง

มีแถมวงเวียนทวงไม่ทวงทวง คม

มาถึงวิภณภูเชิง
 กว้างถึงวันพักบ่อน
 นิ่งนอนยอกร่ายภักตร์
 อันความแค้นผ่านพาทั้งปวง
 ครั้นมาถึงน่านน้ำสถาน
 จึงให้ลากบาศาณาวาตวน
 จึงใช้คนเคยความไปถามค
 ติว่าจะลงเล่นเช่นเดิมหรือ
 ครั้นประทับทอดท่าที่เรือสถิตย
 คล้ายคล้ายหมายเหมือนนภักตรา
 ครั้นมาถึงเคหาที่ธาไทรย
 ยนุชากาฝากโยจึงมากเพียน
 มาจำนกว่านึ่งตนเทวศโผย
 ให้แรมทมาง
 เพียงเดือนสี่ศกทาง
 เคยล่ำเวียงตฤมาวันสมรหมอง
 ยิ่งซ้ำหมองหน้าชำระยาทรวง
 ทนกว่ายิ่งกว่าหน้าผู้วิหค
 ไม่แค้นเท่าผู้พลวงให้หลังชวน
 แสนทั่วทุกขทตฤไทยทวน
 เพราะรักชวนจึงรังให้หยุตหรือ
 แจ้งว่าอยู่แล้วก็ทตฤไทยเหลือ
 ไม่น่าซื้อจึงให้ลากนาวามา
 ให้เสวริกรไม้แห่งท่า
 แล้วคายทาวังว่าสวาทิเวณ
 หมองใจให้คิดระชิตระเชวณ
 มาเล่าเวณให้ฟังจึงจำใจจาง
 เพราะแก้งไวเวของรัก
 เรียบอกหม่อมคู่ครองครวนควาง
 สางทาง
 ยิ่งเตือนตัวไม่ให้คางก็ไม่คางเจ้า

มาเพื่อมาเล่าพิศโฉมทวยนาง แสนวันอ่อนนิ้ออารมณ์แรง
 พ้นไม่แจ้งข้างเจียนนี้มาบิต ฝันว่านถ่านเฒ่าว่ามีทิจิร
 จะมาลึกละเลียดตัวเร่งส่งไทย เมื่อนแสนสุขทวาก็เหมือนจะขาดใจ
 ก็เป็นโฉนึ่งไม่ร่วมอารมณ์กัน อันทำวักเขาว่ามกวิบัติบาป
 รงมิทรภาพเกิดอย่างสนั่นหวั่น จงเวียงรักอภัยให้ชบะระเชยบัน
 แก่ละกันใจเศร้าทุกเวลาทวย เบาลใจด้วยไฟดกกับในระฆัง
 พยายามยอออกไม่รู้หาย ทกว่ามิใช่จึงไม่คลาย มาด้วย
 ทุเรศร้ายวันทวงวิกรม ถิ่นไหนจะไร้นัดทักทวย อันแกล
 ดิบเดียวพัววราโถม กับว่าวที่อยู่บนเศศโศก มาโศก
 เกิดระก่ยบันเทาทรวง เหมื่อนช่วยกู้ชีวิตกระษัตริย์
 ย่ำฮายใจให้เนิ่นรักบำรุงทรวง ขยายของคว่าจะทรงด้วย
 คำทรวง ทั้งเกรทวงใจน้องไปจากทวย อันจะวังเกิดภพ
 พาลทวาคี เหมื่อนจะขาดไร้นิททวณิกนมาช คิจะโคว
 ขอนหน้าไว้ลาทวย หากเสียทวณิกนจะแวมไวย อันจะกำ
 ขำใจในควานี้ เหมื่อนหนึ่งว่าบววิทวไทย ทั้งกลั่นใจด้วย

พักโบกโบย กันโดยอยู่ในกลางชลธาร ภาชนะตลกกระ
 นกชกให้พัดผิง จึงว่าหวังจะยุบถึงพฤกษาสาร นก
 หมายไม้ ก็ใกล้มือประมาณ ก็มีความที่จะให้เขมด้วยสุกมือ
 ถ้าพฤกษาให้นม้นเขมค้อมกักรับ เก็บรับมันจกตำรงถือ
 ถึงมีน้อมแท่งค้อมค้อมมือคือ จะยักยอกไปในเขมเขมถึง
 พฤกษาการุณเกณน้อมหน้าเขย เข้าให้ลดละไปไกลทะเลถึง
 ถ้าเมื่อนมเห็นชนทนายก็ทนายจริง จะลดละถึงอยู่ในกลางทะเล
 วน อันในพามาสนาถลง ใช้จะแกดังกล่าวคำสนมลง
 แสนทุกขมาประทับทรวงกลด จึงนิพนธ์ผลอยู่เขมอ้างใจ
 ถ้าเมื่อนม้องอาตุรสุญชีวิตร จะธานีหม่อมว่านเขมนี้หลอม
 ไหม รอดอกจิตรออกนิคเป็นตราไว้ เข้าให้มันเขมมา
 ระวังคำ ถ้าเมื่อนม้อมใจรักก็ไล่รัก รอดเข้าให้มันเขม
 แค้นในคำซ้ำ มาบใจจะมาได้แต่ความซ้ำ จะว่าคำ
 หฤมิใช่คำ เขย

หรือ

๑ ธินาข้าไม่มีปวณเณรม แต่อดเข็ดอยู่ไม่เข็ด
 อารมย์ม หฤมาปุดอมหน้าหน้ายส่นทกน ไม่เหลียว
 หดงมั่งเมื่อครั้งครองสวาคี นีว่าอาจออกจึงไต่พิณขวัญ
 แสนทกขจนเจ็ดสลาบัน ยังมีทนต์สนชนักชเณน ครัน
 ขวณเว้งรงวางส้างทวี่ป จึ่งข้าวิมว้างรักแสนสงวน
 สอวราเรากั้ววันจระนควณ เจ้าคิรค่อเพ็กโตเค้าเนิรเเิร
 ระวังเหตุเพรพาตโรณิก จึ่งเท่วิจิตโณนางไม่ห่างเเิน
 จพประสบบพวกกระเวนเคิร เพาะจะไม่เเินคอกจึ่งไม่ถ่า
 บากถาย ก็ยอมแรร้อยกัณในปโมเจ้า จมะเบาใจหัก
 ใ้หวัชหาย อ้นถึเเเเอนมมิตระมิตาย หฤเจ้าหน้าย
 เบื่อแล้วก็ย่ำรอย หน้าจะมีมิตมาคสวาคีหวัจ จังกระ
 มีร้งจักเป็นเชิงเคอ แสนถวิจยังไม่ลั่นตั้งสขย เมื่อ
 ไม่เคยให้เกียตหฤคุมความ เกียแวงรักนที่ประจักษ์ใจสนิท
 เปนพาพิบวิสิคไม่คิกขาม ไม่ขามคนที่เขานั่งระวังนาม
 ไม่เกรงความถามทักทวี่ชม ควี่เญงชบทยตถนธร์ นวิบาท

แสนยากเปรียบยากยิ่งประจุม ทั้งเค็ดคว้าน้ำฟ้าแลงฟ้าทม
 เพราะวิเศษชมทอจีงได้ภิรมณ ไม่เคยพึงชลาธารเสียงฉานฉ่ำ
 ดังธาราหล่อหลอมลงทั้งชน ะว่าเสียงน้ำไหลก็ไหลกัน
 โดยคำสัญญาเหมือนเสียงนทีที่เห ทฎาว่าสาครชำระครว
 ระตามโคจรเล่าถักวัชรกล่าวเส พินรวักระทั่วทั้งทวนต
 โดยขณะเหมือนว่าน้ำอยู่ในกาช แต่ฟัง ๆ ก็ทั้แต่เขื่อนแย้ม
 จักกระแอมให้หวานๆไทยหาช ไม่เห็นเฉยว่าระยากถ้ามากกาช
 บั้มจะหน้าอสมรม้วยจำเนียรนิยณ แต่กชย ๆ ก็จนแสงอักษ
 คัสอง ไม่เห็นน้ำรินแล้วยังเกลกะชวิคกะเขวียน แต่เวือน
 วณอยู่ก็จนจะวนเวียน เห็นพระเจียรไนแล้วจึงโถมใจ ว่านี้
 แเน่ใจเอ๋ยโหมไปบ้าน จรรยิกษากำนรณทุกชไปถึงโชน
 แค้นใจน้อยใจไม่พึงใจ ชิ่งห้ามดีให้คณิงนวล ตักแดง
 แผลงฟางนึ่งนึ่ง อกระหักถอนใจให้หวล แก้นคนก้วยคน
 มาชักชวน ทวนถามร้องทักให้คักคึง หนีโศกจึงจำบาราศร้าง
 บำเหน็จอย่างทางถนุญไทยถึง หนักสวาดียิ่งกว่าคณิก

สาควาทวัง เคียวตั้งจะคว่ำท่าลาเนต มีคฤหัสถ์ไม่ใช้ยบวิศ
 ประคินกิติมิไถว้ยสาธกะแสด เมื่อไรวิทยาคมศักดิ์ไวยกับแสด
 ไม่เห็นเลขวาระแหต่างกัน ไม่เห็นว่าจะจำขำราศวกับ
 ไม่เห็นเลขว่จะหักไวยกับส้น ไม่เห็นเลขว่จะค้ำยู่กกลางคัน
 เขอกระนั้นตอกทฎาเจ้าพิ้งเจ้าใจ ไม่วัชแถ้วสืมารามพาดไกว
 ระถือโทษคุมแก้กันที่ขั้ไทศ เมื่อหมั้นหมานแล้วก็กลายใจไป
 บอกมาเกิตมิใช่จะสารวาน บันจันตะหวารวก็มิวัช
 ชีเอนาหนักมิวัชทุกกระเสมสถาน เมื่อแรกหมั้นอนระวัชจิริงกต
 มวัชก็วานไปวัชข้างขุยยา อันไระเก้นประหนึ่งเห็นกับใจเจ้า
 อันวัชเราหมั้นตั้งไว้เงินกาหาว มาสู่สู่สู่ทุกขทุกขวิยา
 เขอสาละที่วัชให้เร่งทรม หฎว่าใจใช้เช่นระเก้นร้าง ใจขบ่า
 จางเลขวระมอมมิถนธม จะวัชวัชอีกสักสองพันพัน
 เหม้นว่าข้อมสิ่งสุให้ขยับแคลง อย่าทำหนางหมั้นนคราว
 มานำบ้าน ข้างพาผ่านฉินภักทรวเจ้ามฝงฝง เทนเฝ้า
 คุโรงวัชนั้น^๕หัดเณร ! จึงแจ้งว่าเจ้าไกรพิโรธเณร

จะคุกคามก็ไม่ตอบให้ต้องเนตร เพราะเหตุว่าเจ้างามถึงบเล้งม
 จึงห้ามถามว่าภาอันจริงจริง ช่างและเลียมจะยิ่งแลกระถึง
 ฉาญ ไม่ควรกุ่มนี้เจ้าอาชกฤเสียภายในทร หฤาเพราะ
 เหตุเจ้าจะหักสมีกสมาน ก็เชิญบอกเถระชำนับอื่นเหมือน
 ว่าวาน ช่างอนรานเสียให้รักนิราโย ออกเดินไม่เคยประ
 โถมเดิน แก่ทางเหน็ดถึงแต่เพื่อนโย เพื่อบมทวน
 เหมือนระชนให้ที่ลโคช โปโยชวันนั้นของมาแนบนอน
 เจ้าอย่าลุ่มเคอะเขินไว้ในภักทว ให้ประจักษ์ข้อหมางระคางก่อน
 เถิดูว่าที่ไม่วิอากร มาช่วยระชนที่เสวาคที่รุมทรว ทั้ง
 แสนทุกขมเสนกันและสนกัย เห็นหนักกว่าออกโสทรหลวง
 อันระกำเจ้าจิตรมาทั้งปวง เพราะเป็นท่วงท้วงเจ้ากับสทินเอช จะ
 นาสกิมเลน ๕๖ คำ

๑ ชายเนตรจวบเนตรพิศมศวแสดง ทั้งเมขลาฉายถ้ามณี
 แทว ให้แสงทองระส่ำที่ราญรอน ถัดทองกลองยังโงม

ในรามาดี บัมระชาคชัพม์วักวระทวงสมร จะไล่โหมโหม
 นางกลางอัมภร ก็อ่อนจิกรไปทวยฤทธิระณีพราช ชันนิลเนต
 น้อยต้องมาศบพิ ยิงมณีนางฟ้าที่จำลาย เมื่อวบบัน
 จับลมฤทธิสาช ก็มาบจับพมวักวักแสร้งนิล ปวงเมิน
 มอชมชกักรทระลึงหลง ก็รงจิกรสมานที่ชาญฉวิล
 สิ้นประมาทอาญจณมตทิม สิ้นประคั้นประฏิพัทในพิศคา
 แล้งมิกรม้วนชวนขึ้นขึ้นคั่นสวาทิ แล้งหยากน้ำยาโดยไปโนหน้า
 กอสงฆกวัปั้งลำน้ำวาวลา พื่อให้น้ำภาคชกักรทระหน้านาง
 บำหยักเท่าแก้วหน้าพวักกร ระวังน้องจันยังระวังย่าง
 ชักรณะยังชักรวราง พื่อหยับขวางไขว้กันว่าชักรเคี้ยว
 ถึงยี่กาประวบทาพระวามเศว เหยเทวศแต่กระนั้นไม่ข้ามเลี้ยว
 อนึ่งเพร่นี่เรยจิงจิงเงี้ยว ทั้งแหลมเทศกเวียววัยในทสาช
 ฤชระเรยวัณห์หนักหนา ยิ่งสนน้ำก็ยิ่งท้ออวรมณหมา
 ว่าทาคูร์ศกัณท์วันดาบ เติมนาวาชนเพิ่มพิศมยุพาพาล
 พระชนชมสมโคมกัวยกเนตร วันประเวศบันชรพิมาณกถา

จะเกิดอันเจ้า โยนให้แพน ประมาณเกิดเห็นจะมัวคำ
 เจ้าคงขวางการพิพาศ ถอยลีลาตเฒ่าสงขณ่วงจำ
 ครันมณทิดจันทรมัยก็อับคำ เข้าประจำอัมมอยู่ดาวดึก
 ระสรคต่างกระจำงามจำพัน ไม่ไผ่สนผาเทวราศรี เติร
 ระหว่างทางจิตรงามก็ ท้ายวันแสงพระสุริยวันรอน ระ
 เกรงโยในหมู่พ้อหกล ถึงระตกก็ไม่ทักประภัยศร เชิญ
 เติมนัดเฒ่ามาทเฒ่าอยู่อุณชร จรวัดหวอนตาโลกยให้ชมดวง
 ทนังสันจรประทุมมาในวาระค ไม่ว่าเสดเช่นพองประสงศวง
 สันดานรอกคชกขุ่มเป็นพุ่มพวง เกิดในหวังว่าวันโคธรา
 ต้าโกลเมศหมู่สรวะอยู่สรวะสง ใช้บัวบงกชเกษในนาถา
 ฟันผลจซึ่งระคนสวโรชา ถิ่นนาวันโคธเค้ตาเจ้าเวียนมื่น
 ออ้านิกนพวงใช้ระแก้ลงแสงศกกับ ถิ่นมัววันให้ระย่ำวักข
 เป็นพาหิณ เห็นไคณงามตามเกิดระเวียนเพ็ชร ชั่วระถอน
 เลี้ยวถอนเลียบเสียบท่นอยเฉย

● ชังใจที่ไม่เรียนไรสงวน ชั่วหน้าที่คนนำมาทอนจน
 เขอกัศวรศฤมาวิธีให้เร่งควรยอม ไม่เรียนจนเลยว่าคุณ
 นี้ทำศักดิ์ มาริรักษที่ไม่ควรประคองยอม ทนายใจ
 อยู่ว่าใจอยู่ในยอม มีแต่พอมหน้าม่อปให้ยับประมาท
 ไม่รู้ศฤมาว่าประยูรวิหกทงษ กวักตงโชนพิศนัถ์ที่ตถาน
 ไม่ร่วมชาติการเคารพระกุธการ ให้อประมาทหมิ่นนชกรรกา
 ทำศักดิ์ศฤมารักษวงษเทเวศ ให้พิศนชฤตุนาหงันอถันทอ
 เหมือนอันนี้เห็นสารภคคหิอันนา แะตถาละให้ไม่เรียนใจ
 ชื่นห้ามใจว่าอย่ามายวงษวสูง ไยยังรู้ใจรักกันนี้กลไธน แต่
 เวียนทวงอยู่พิพิ้งวิญไชย นี้ใครใช้ศฤมาจึงควนทอวิครวญ
 เป็นนัยอโรทนอใจไม่พึงห้าม มารักษงานที่ไม่รู้เสงี่ยมสงวน
 ใจเลียดศฤมาทอดธำรง ไม่เลียดไม่ควรศฤมาควรคณิงนวน
 ไม่เรียนจนทศฤมาท่านเป็นทั้งหัย มาทอวธอยทอมเสงพระ
 สุริยาน ท่านเหมือนพลอยเพชรรัตนจิวาต ถ้วนนี้ปาน
 ปูนปักศฤมาควรบ่ง มาทนายแก้วจอมจุฬจักรพรรดิ ให้เสง

สัตว์ตัวนี้มีมะนิหมอง	เป็นนัยใจท้าวว่าใจไม่สลัดครอง
ใจนี้ของทวงห้ามยิ่งขำใจ	คนกระต่ายหมาหมายจิตรจง
นางวรวงชัยกับแสงตะศิโย	เมื่อจันทร์จรัสแสงแก้วกระต่ายใน
วงเป็นไกรกระต่ายไม่หมาจวม	ถ้าใครช่วยชูบั้งระยั้งหัว
ให้โกลธวัจจึงรศานแก้วโสม	ถ้ามีพละเขาไฟโล่มะยม
ช่วงชูร่มเกี้ยวไค้จากประมาทกรรม	ใจมิมุ่งเหิมชนพรตเกิดด
โกลธวัจ	จึงแสงโสมมิไค้จากกระต่ายหวน
มิไค้ปองทองนางชวน	ให้มิจจะไปท้าววิเศษย์นั้ก
ไค้สมสของงามเป็นสามเรือน	จิตรของคางประคองขวัญ
จนทหารเข้าประหารพลาญชีวัน	เขอกระนั้นเจ้าเกิดก็ควรตาย
โกลธวัจจึงจะไม่เห็นด้วย	ใจระมัวเพื่อแลหฤหรรษ์ม่งหมาย
เรนดูใจเกิดเป่าให้ใจลอย	เขอดูกายเกิดที่ข้อมเรือนสุ่มมือ
แต่ห้าม ๆ ก็ไม่ห่างถวิลแต่อก	จนเมื่อคางอมแก้วไม่ทน
ทฤฯ จะตบใจที่มีให้คำคนภา	จะวิธวิธเกิดขบวักไค้เห็นขอ
นาน ทาที่ไม่ไหนเล่าเขาว่ารัก	พิศไค้หน้ารักก็รักไค้ตมาง

สมนาน * ย่อมทนทุกข์อยู่ทุกวิวัฒนา แสนว่าท่านเคื่องคิด
 ไม่ขาดกรรม ขบขบาราศรศร้อมอารมณ์สอง ก็หนักกร
 ประคองครุ่นครวญครุ่น ค่ำโดยอุทมาประทุคคอกกรม
 แท้พรมเผ็ดเค็ดเค็ดแห้งจนหาของาม จะขึ้นเค็ดค้ำนิรหนึ่งนพ
 ที่ไหน ก็ทั้งใจแต่จะกันถวิลหา จะขึ้นเพื่อเฝ้าภาวณา
 พยาชาม จนลืมความเร้นว่าชกาครทน ชามกินดื่มกิน
 อาหารรส สดก่าทนถนุกับค้ำคิด แท่นหนึ่งถึง
 กอขบเค็ดชกสกล ไม่ให้ใครรบกวนกับค้ำคิด ขึ้นใจ
 จะไม่ฟังใจเรื่องใดๆ จะไม่ฟังใจเรื่องใดๆ จะรักกาย
 เกิดข่าพมาวงษเทว ที่ใดกันไม่ไป ประยูรวงษ
 จึ่งท้าวใจว่าใจอย่าประเทิก ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด ประยูรวงษ
 หอ วิทยาดีแต่ใจให้ไว้ทรง ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด
 พลังกำลังพาล ท้าวว่าถ้าใครใจประเทิก ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด
 คลองมีจระเข้ประเทิก สงวนศักดิ์ ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด
 จะพุดันพันสงสา ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด ข่าพเค็ดเค็ดเค็ดเค็ด

ประหมาทักประมาณแก่กาเหว่า
 เว้นหูเหินข่าเหินหว้าเพ็ง
 เพียร ไจเงยไหวโศกให้ หักรอน
 ซบระเลาะเย้าเถลย
 เหมือนเส้นหลัง นันต์ในข้อมพั้งใจสั่งสอน
 จะแจ่มจิต
 อยู่เป็นนิเณวันดัง ทูระร้อยก็ระแวงไวช
 จะ
 พระยาทรง ๔๖ คำ

๑ ขามเหลืองเรืองศรีวิจิตรดาบ แสนดวากินิได้จากทิวา
 วาย เสน่หมายวิจิตรกลองกร แสนสว่างกระจำม
 จับเนตร วันประเวศอันวิบุตยธรา แม่นไว้ของฤทธิเทม
 วิศรดาบ จะพรหมเทวเทมไปเมืองชม ฟันคัตที่ประ
 จูฬดำดอง จะประกองจันธุมหาตุ้ม แสนสรวนโม
 ค้องดอธรม จะวางชมบนพินทุมาลี วัคคาเวียนว
 ประคัม มีให้อันอันแสงมณีสรี จะแนบไว้ ในธรรมา
 นาคี อันนาคีมีให้ปนะสนพาด นันต์จากที่ระบากรมณ
 ถวิล ทั้งกิริยแล้วก็ถลาไม่ฉาหา ทักแต่ทนต์เทศา

รุ่กำนัน ถิ่นบัวขาววาชินิราทวา เพราะขมิ้นจืดแท้ก็คิด
 ถิ่นมรก เสน่ห์หนักในเพศแห่งเรขู ไม่สมหมายก็ไม่
 วาจินศนา ขมิ้นนี้ ฝากไว้ก็สุกใจ ขมิ้นเหมือนวาช
 วาเวส ละแวกเขตคามสาธิตาไกล จะนำขมิ้นมา
 ผู้ก็ยังไกล จะพึงรักจะน้อมไม่ทวนทน อันลักเจงนาว่า
 ก็หาซาก จะเบียดเบียนสิ่งใดก็ขัดสน แท้เขี้ยวว่าขมิ้น
 ในสาธิตเขต แดนบุคลิ โศภากล้ามาศกาย เสน่ห์แท้
 แดะขมิ้น ขมิ้นประสงฆ์ให้พันระแตรสาย เมื่อ
 กามทุกอันไว้ ไม่ตาย จะนำขมิ้นมาเสนาะทนกัน ไม่
 ถึงคุณอุปการะคุณวันหน้า จนมิได้สิ้นสิ้นฟ้าสุราสรวรรค
 เชิญสมานกา โคจรขบขม วาจะขมิ้นทาเคียววังเก็บศกวน
 เชิญสมานในกลองเสนาะมฤ ทำสิ่งดีอยู่ในภพไทยสงวน
 ถิ่นมรก ถิ่นมรก วาจะขมิ้นทาเคียววังเก็บศกวน
 นาน เชิญร่วมขานพินมรก ให้สมศักดิ์สมสวาทใน
 มาศกา ขมิ้นแห่งรักเลขาว่าก็จะพลันราญ ถิ่นมรก

แล้วอย่าก็กระแวงแกล้ง

เฝ้าบารโหไนพระเพณิ

ทวาทิ ขอบประสาทเส่นักไว้มิควรแกล้ง

หนึ่งเชษฐารุ่งจัก

วาทิขมว่ง จงให้แจ้งกับมิทวิตรอง

เนนุเกตุที่พระ

ทวาทิข เทนแก่ภักทวเณ็ถงเย็นเสน่หสของ

ทำวิตรวัก

แล้วอย่าก็คิดให้ผิดคดอง

ไมทวิระคองเข้าให้ดูญทวาทิเษ

พระยาทวัง ๔๘ คำ

๑ จมิ น้อยโธระหะยาไฮโย

นททรวงทรวงกัจจ้อง

ระยบโยบ ให้เญบโดยทวอชยัระมาณ

เม้นระคณคทค

ชันสาคัก มาวัทเล็บมทรวงนัชังคระคณนล ญ

ให้เญบคัก

ในอรุประปรน

กัจระทอนนเทหัททวาม

คั ดูดณณ

นณณิงระคระคณ

ชอขนิเณโนเม็ทักาม

กัฉาเรสิ

ทมิไม้งาม

แต่เญนณณนัเทมิอระณณนคย

นลยวัณ

ไปทุกคณนัช

ไมเกาข้องเกะงะงอนนัช

คณนช

พมณนช โดยคณ

เทณคณนัชเญน นัชนัช

นัชนัช

หนึ่งเสกทัพ เหมือนบัณฑิตมาสมทบของใคร พระสมุท
 สดสายลม โดย อันใหญ่ภาคใช้เสกเจ้าวรินทร์ ก็เลยต้อง
 ความ ชะมดระนง ฟา พิกพิกไกลกันนักหนักกริล เหน่สุก
 เนตรสกุเววาริน ลำห้วยในทาง กนิษเป เหยื่อปลง หวน
 กิระโค่วิวาวีรุต กว่าจะสละบ่วงขังของข้า นิสัยคิด
 วัตรเชษฐาภา สดระวาร์ธนะชควาแรง ทั้งพลไทยไกลเนตร
 ของนัชนิก ขจรศักดิ์วางระแคะบนระนง ทักษิณาทน
 ทั่วกลาง ปลง มีแต่ไว้วางหนึ่งแสงพระสุริยอน ขจรวัจระพ
 มารักภักธ ข้ายาจักรงทั้งระนงพล ให้ซ่อนอยู่คนก
 ในกาเล ซึ่งร่มนพของสงฆ์ระนงปลง ฝืนน น้อย
 กษยภามส จเรศ ได้ถึงภักดีนพวธนะวัน รนบโกร
 ยานวิ โจนมีธลยัทท ทูลขอขานขึ้นเชษฐราชธานี ให้มี
 กุณิมช้อมใช้ขัณฑ์ นาม นิชัยจักรกิจเจ้านคร นคร
 ขจรภาตย กิระภาเคี ตั้งเพ็ญนพนเกิดเจ้าเงาะราช
 วัณณภู กิระนพนเกิดภักธ

สารพรหมออกนอกเขต นก ย

จอนปากไว้กว่าจะวายชีวิ

นิทานเรื่องทุกสิ่งส อดบาส

จงครวญ บัดนี้ให้ชาติ

ร่วมรู้ในคเณร-อุบถัน แม้หนักอบหนักชดเชย

นายขุนพันทว ๒๖ ทว

๐ ไวรดาบมิไกรยถวัลดี

ระดัง-ณ-นิแกวธินาณมิ่ง

กึ่งทวังกับลาภ อดาวิเน

กระดก-ว-ก-ดิ-ก-ก-ก-ก

คุณธนา ๐ เสรี-ว-ก-ก-ก-ก

สุ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กมลพรหมนา-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณา-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ไม่กลศวิ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

เจ้ามิ่ง-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

กฤษณ-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก-ก

นางจันทรพรพรรณ อันญาติกันด้วยธรรมา เป็นที่
 สำราญของหมั้นแก่กันมา จงจำเรียมเจ้าเยาว์เมื่อก่อนเพศ
 ใต้ร่มนันทระนงขวัญไปวันหน้า จงครองพรตเถรก็อยู่เอกา
 จะเป็นท่าหมั้นหมาแก่ช บพาด เหมือนเมื่องไว้จอม
 มะโหลวราย ก็เอ๋ยไว้เสื่อสิ่งสถาน จะหนักที่หยุกก้า
 ทำหัตถ์วาง จรรณไม้ไม้สอันสข ทงาม ถิ่นเสื่อรักยากับ
 ชัน จักทักมาที่ พี่ ก็เงางาม ถึงจะบ่าสำนังก็ใต้เทวาม
 ถ้วยแจ้ววาง ขวเลี้ยวได้มี เจ้าก็ส วณ วรรณทวาคี
 มาจะมาลึ กายเสื่อ ทา ก็ อ้วนนายง วา ถึงยังทวี
 จะยังบุญชนน้อยก็วัน อู มาหมั้นกัน น้อย ลม เมื่อบุญ
 ยังไปให้อมณคนมาขวัญ ถ้าหกล นิกะ พยบระจอน รุณ
 พันจึงใคร่คนมี นาวภา จะฝาก อย นม อยาดี นศักดิ์ศรี
 ถ้าเจ้ามี จารณับบาวางมา ถ้าตกไร้เราใช้ วาคิดา รงกริด
 ทรายเกิดให้ชอนคน อังคณผู้ปอง ระของเกล้า ทนายไว้
 ไรเจ้าให้เขมต มีให้อับชานักบะชาคน จ้างภักษอน

ปรนทุกที่ ถ้าแม่จะเขยเจ็ดสิบสองสามวันทั้ง ให้บวชตั้ง
 ความทุกข์ รุ่งเพ็ รุ่งงามตามวัยด้วยรักแท้ ในความลับ
 เข้าใจไม่ใคร่รู้ เขย ๑ ๒
 เจ้าฟ้าเจ้า ๒๔ คำ

๑ ออกรับเมื่อไม่เคยจากวณัด ความแค้นเคือง ฝนระพิน
 แทบจะตื่นการล้มบันไดลาญ คิดว่าจริงจะไปกับ จันดา
 มีผู้เข้า สอนอย่างให้มางสาม นรชการแล้วจาก
 ราษฎร นั้แหละจะพาตัวรักกันเอาไว้ ทั้งรุ่นจับแล้ว
 ก็จับไว้ใจแข็ง เสอ สักพนาปราชโยธ ไม่เคยเบ ก็ให้เห็น
 ประจักษ์ ไทนะทุกข ไทนะโค้ยบะระมาพมอ ไทนา ความ
 คงคาถึงคำคำม จะเขยตามมาถึงจนถึงเขตฯ เขตเจ้าภัก
 ก็เขยหนีที่เขย เขตลาถั่วปากเพวระจากเขย ไทนะภูมสัง
 ล่องตัง ฝอยฝอย ก็เขยเขย นานแต่ภาเขย ทนายใจ
 เขยนั้นให้เจ้าฟมเพียร จักจำนี้ขบระเมียรหน้าเขยจิ เขย

ว่าชาวศรีอยุธยา มาซื้อกระเบื้องใหม่จนกว่าจะ
 ทรงสมความประสงค์ ชำนาญ ๆ งามตามลัทธิ กับบาท
 ขันฉนวนพิริบเต็ม โดยสังเกตเข้ามาซื้อใหม่ตลอด ให้ถือคน
 ที่เขาซื้อกระเบื้องเดียว พี่ชายเขยบวรสารเลี้ยงตั้งหนึ่งนวด
 คลัวใส่ตัวว่าเป็นเพียรธำมธำ ข้างพี่เขยก็กลัวที่ทวน
 เหนียวอย่างจะค้นเคืองกระบวน คิดทวนเข้า รับกับน้องเอง
 ช่างฉลาดเงินบาททองแดงย้อม เขาเล็งเห็นอะไรในใจ
 เขาเออของ แล้วเขยเห็นว่าเป็นเงินย้อม แดงกุดิก
 มีทองงามนวลขาว ให้พี่เขยไปคืนเขาเมื่อใหม่ ทาเคทา
 ข้างพี่ได้ให้ราคา แล้วกลับเข้ามาใหม่ให้เจ้านาย ข้างน้องขาย
 เปลี่ยนแลกเขาเงินงาม พี่สงัดทองแดงโดน จะเนใคร
 แล้วน้องซื้อช่อถ้าม พี่เขยไปมาที่วัดสระบุรี พี่เขย
 ที่สามนางซื้อแต่เงินแดงก็ ให้ระอ น.เถ. มอ.ร.ถ่าน.ถ่าน
 ข้างเขยเห็นเขาขายมีค่าก็ จะคิดตามแต่เขาขายกันไว้ มี
 พี่เขยเข้าซื้อของเขยมาตลอด ข้างนางจึงพูดตามนางสนม

พิภพชัยพร้อมศึกษาลงน ทั้งแปดปากเหนืไม้ยา ในกลน
 ลกร เหมือนข้าวอน.ภักจพ้องรักสละคำ ถิ่นแก้วอยู่
 เจริญชระกึ่งตก รวง พัด.พิศภักได้มีหน้า เข้าเข้าชวน
 ม่วงเงื่อนค.กิ่งงา เย่.ตัวขี้ค่อค.อบะคัตติ ถิ่นมกาการณ
 ภาพสนิท จงนิมิตภักค.เย่.คอบลารค.วิ ส.ภัก.ได้ค.ก
 ชี.ทวิ จ.ภาพ.ไปค.อบค.ระวิ เย่
 เจ้าฟ้าจก ๕๕ คำ

● สกั.ย.ส.ร.ลิ.น.ส.ร.ก.น.เ.น.ก.ก. ทั้งผู้วางข้าง.น.ค.อบ.ให้
 ค.อบ.ก.ิ.ร. ผู้.วิ.จิ.ร.ก.น.ก.า.ป.ระ.ค.ิ.ร.ป.ระ.ล.อง.ล.ว.ง. ะ.วิ.น.ผู้.ค.ุ.ช.ิ.พ
 ช.น.น.ไ.ว. ถิ่น.น.ก.ว.ร.ค.ำ.ค.ม.ค.ว.ร.น.ค.ล.ว.ง. ะ.ว.น.น.ก.ิ.ย.น.เ.น.น.
 ะ.ค.ำ.ไ.ค.โ.ร.ม.ค.ว.ร. ะ.น.ก.น.ก.ิ.ย.น.น.ว.ง.น.ก.ว.ร.ก.ำ.น.ว.น.ก.ว.ร.
 เ.น.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร. ะ.ค.ำ.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร.
 จ.ก.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร. ะ.ค.ำ.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร.
 ะ.ค.ำ.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร. ะ.ค.ำ.น.ก.ิ.ย.น.น.ค.ว.ร.ก.ิ.ย.น.ก.ว.ร.

มโหกรรม นักร้องไปชวนไม่พบ นักร้องมาไล่ต้อน
 ในวัง เพราะคนรักจึงหักอก นักร้อง รันทมนักต้อน ใจท้อ
 ไม่ท้อ เพราะไม่มีใจมาให้เหมือนกัน ก็ขอ ร้อง ร่ำไป
 มโหกรรมได้ เพราะรักกันดี ยศสูงก็รักนักร้อง ร้องไห้
 ตามที่รัก ไม่กลัวความตายให้ทั้งสองคน ในวัง
 ผู้คนกลัวผีฝน เพราะกลัวผีฝนกลัวคนกลัว แต่คน
 ทนไปหลายเวลาแล้ว เพราะรักนักร้อง จึงรักไป
 นักร้องนั้นได้ใจคนรักแล้ว ก็ไปอยู่กับคนรัก
 แต่ใจที่รัก สบกับคนรัก นักร้อง นั้นใจ
 เลี้ยวมางัดที่รัก ร้องร้องนักร้อง จะรักให้คนรัก
 คนรักนั้นได้ใจคนรักนั้นแล้ว ก็ไปอยู่กับคนรัก
 ที่คนรักนั้นรัก ไม่ยอมคนรักแล้วก็ตาม คนรัก
 นั้นใจ สบกับคนรัก นักร้อง นั้นใจ
 ยอมคนรักนั้นแล้ว ก็ไปอยู่กับคนรัก
 นักร้องนั้นได้ใจคนรักนั้นแล้ว ก็ไปอยู่กับคนรัก
 คนรักนั้นได้ใจคนรักนั้นแล้ว ก็ไปอยู่กับคนรัก

จำวิญญูราชย์ไม่วายหาชวน แสนสนิทนัยน์แก้ว
 จากภรรยานี้ เมื่อวันจวนถึง พังจากชาว เจ้าเอกรอภิกวาท
 ชื่นจากภักดิ์ หนีไปเร่ร่อนหาไม้หญ้า ยาก แด่กระเจ้าแอด
 หนึ่งนาคา ย ทิ้งลาบยาบนี้ระย้ายาวตาม ปลั่งรักหะตณนิกิ
 พิหาร จะตามสว้างพริ้วนัยน์งาม เพราะเขวงโพธิ์
 ใหญ่จะยาม จะชวนตามใจเลื่องสรวนใจ แฉ่นไยแก้ว
 ทิวว่าแก้วเหมือนนัยน์แก้ว จะไยเป็นนัยน์แก้ว ไย
 ก็เหมือนนัยน์แก้วเหมือนนัยน์แก้ว หักๆ ไปเร่ร่อนหาชวน
 ทิ้งแก้วมาอยู่กับแก้ว ทิ้งแก้วมาเร่ร่อนหาชวน ทิ้งแก้ว
 ให้เจ้าแก้วช่วยหาหา ปะมาณแก้วมิใช่เร่ร่อนหา
 ใจจะเร่ร่อนหาหาหาหา หาแก้ว หาแก้ว หาแก้ว
 ถิ่นสมบุญสมบิตต์เท่าที่กัน หักๆ จันทวิโธงระย้ากาย
 เมื่อแก้วแก้วแก้วแก้วแก้ว หักๆ หาหาหาหาหา หา
 ทักทักแก้วแก้วแก้วแก้วแก้ว ไยจะเหวหาเป็นแก้ว แก้วแก้วแก้ว
 ไยแก้วแก้วแก้วแก้วแก้ว จะปรากฏฤทธิกับคนเร่ร่อนหา หาแก้วแก้ว

ดินน้ำ จะยี่ เจ้าฤๅณาเชิดขันธูราช เล็บแรงวูที่จระยู่ใน
 รัชกาล นี่ประมาศขู่ฤๅไม่เฝ้า รณม กั๊ยบมจ้งยู่
 ทั้ยถ วั ลวันจวม สรวนง ญไว้ถักักว่าเทือน ฤๅนัถ
 โจ่งโงมณันแนเจ้า ลัญญาบาวกระไวจ้งไมถ ม็อน
 ฤๅมครี ทั้มษะระกัเทือน นั้ไคเยเนจ้งม ัก จะถ้การ
 เส่ห้งจ้ง ฤๅโงโงมณน วัส่แกคหุระองนากั ฆวน
 ถัมึ ตวัทวัจมมมมมมมม จะถ้พิ านะมึน วัคิน
 พราย แก้ว ทั้ห้งจะถ้งเป็นม ลลอง ฤๅมม ักมิได้
 เส่วเส่วสละย มิได้ค อย ทั้กษาย ทั้ชวามมิได้
 กถายพมามเป็น ทั้จมม็องจระมมาส ามเอย จมมมมมม
 แขนนางไม่งเคี สัถ์ถ่อนแจะช้ยให้หางเคี มิได้
 เกีลักรักษะระวัณ ทั้ป้างคสังกัวัคเพรมาเป็นเทวด
 ครันมึศฤๅณา ทั้จมม็องชาย ทั้ชวามมิได้ ทั้ชคสังกัวั
 ในาย ทั้จมมมมมจฤๅจ้งเทอนให้จ้งใจ ทั้มมมมมจจะ
 มาคัมมมมมม ใรรคัมมิได้จักคชวามได้ ทั้ชคสังกัวั

[illegible]

นิเวศไป ไ้ระหัยเบบความระอาณก แก้วขันยกเกว

ถ้าเรา ไม่เห็น ฤๅจะคงรัก ที่ว่าดี ฤๅใช่ นึกถึง โสภิตา

ว่าทนาย. ยอชานชัย ฤทัย หวังมณี อดิศักดิ์ ระวีรักษ์

[illegible]

กษัตริย์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระบรมราชินีนาถ

ภควทว' อตตวงษเย' นว' เทย' จัง ทา' : อิน' ปักขย

พ่อ แม่ ท้าบ รัง ฤๅชฌวณเฑาะว์สังคเนืองนา ค่องเกาทะนั

วงดนตรีไทย ม.ร.ว.ค. หอศิลป์แห่งชาติ

การปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับที่ ๑๐๐

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

แต่ในกรณีที่จำเป็น
จะขอทราบรายละเอียด

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

1890

...

...

17

เพราะว่าหงษ์ มี ไท่คงแก่คำสัตย์

ให้สมบัติทำนุให้ศิริมจัน

จะว่าเรื่องเล่าก็เครื่องจะทำสะเทิน

ไม่ควรการที่จะเกิน

การตก

๒๒

๒๒

พระยายมราชขุน ๒๔ คำ

๑ ไท่ยืนว่าที่เขาสรอตำรวลฉาว ว่านกนัยน์^๕จะงอ^๕น
 ปาขาว จะแข่ง^๕รุทร^๕คำมอ^๕วสมุทรไทย ซากระคำยฤ
 จะหมาย^๕ยังสมุทร จะสัน^๕สุต^๕พาก^๕พัน^๕ลัก^๕เพียง^๕ไหน
 หึง^๕ห้อย^๕ฤจะ^๕ไต่^๕ระโน^๕ไทย สกุน^๕ไก่อ^๕ฤจะ^๕บิน^๕กับ^๕อิน^๕ท^๕
 จอม^๕ปลว^๕ฤจะ^๕เป^๕ียบ^๕เม^๕ร^๕นา^๕ส มะ^๕นุ^๕ษ^๕ชาติ^๕ฤจะ^๕เห^๕ม^๕อัน
 กย^๕โก^๕นั^๕ กระ^๕บิล^๕ง^๕ฤจะ^๕ลัก^๕กับ^๕น^๕ค^๕ อัน^๕เม^๕อง^๕นี้^๕ฤจะ^๕แ^๕ม^๕ัน
 วิมาน^๕อิน^๕ท^๕ อัน^๕หนึ่ง^๕แ^๕ก^๕ว^๕จอม^๕จุ^๕ระ^๕จ^๕ระ^๕ท^๕ว^๕ที่^๕ ะ^๕หนึ่ง^๕น^๕ัก^๕ฤ
 จะ^๕เท^๕า^๕เท^๕ียม^๕ก^๕ว^๕ล^๕ จะ^๕ข^๕เ^๕า^๕ง^๕ว^๕ค^๕มี^๕มะ^๕ณ^๕ี^๕น^๕ิด^๕ เมื่อ^๕ไม่^๕สัน^๕ชา^๕ติ
 กร^๕ว^๕แ^๕ค^๕น^๕อ^๕ว^๕ก^๕ง^๕า^๕ม เขา^๕แ^๕ก^๕ท^๕อง^๕ร^๕อง^๕ข^๕ับ^๕ภ^๕อ^๕ว^๕น^๕พ^๕น
 ให้^๕ข^๕ุ่น^๕แ^๕ว^๕ว^๕ไ^๕น^๕ส^๕นา^๕ม ปะ^๕เขา^๕ว^๕ู้^๕สัน^๕ค^๕ค^๕ว^๕า^๕บ^๕ค^๕ท^๕ร^๕า^๕ม จะ^๕ชา^๕ย

ความรักก็เท่าไรไป ไม่รู้ฤๅณาจะระฤๅชี สุกาสีก็เปรียบ
 เทียบกับสุวิธ ยังยบกายเกรงพลึงระวังไรย ระคันไค
 ก็เคยเสียนิตินามา แมตงบ้องพิศมีวังที่ทางหนิค ฤๅ
 งอนประตึงคิให้เก็นสนนิวนา อะหังการตั้งระตั้นท้วย
 นวภา ระเอะระหนามีไรยังระวังขาย ก็มกวางแทนเสี้ยนผม
 คัมคินพลาภ ทนงธารเข้าคียงชีวิตตัวระจิตรหลาย ไม่เริ่ม
 ขาภิเข้าประเชิญให้เก็นกาย ที่ละวนท่ายคอกจึงรู้ว่าคูกวาง
 ตั้งศุกรชวคกับสัหราช ทนงอาจใจใญ่ชอกยื่นขวาง
 แล้วย้องทำว่าท้าวสัทวักุบทาง แวก็ล้งสัเทามา คราวกัน
 ควรวะจะชิงไซยเขาไวศ ให้ปภาณท้าวพัสราสรวรก็
 แล้วยักทำชนแข่งแปรงชัน รยัยันที่ระวังเข้าชิงไย สัหราช
 ร้องเย็บว่าห่วยหมู ทูรชาติเช็นดูณเเกลียกไกล จะไวศ
 ชื่อเราก้เข้าใจ เก็นในกิกคิมที่สะกุดกู ขะเรบแผ่เกทันไม
 หวาค่อ อย่างล่าวพ่อเหลื่ออาประหลาดคห สัทวาชหะบค
 หมัชชก ก็ไปสู่กัแก้วนคมทอง ทั้งมีเนาะกะเก็คในชลา

สิบรุ เยื่อลักลิ้นกุสุมาวิเชียรผลของ ไม่รู้รชุนชมนกัสมพอง
 ในของเกษแก้วระวาราอ แผลงกัซึ่งขุ่นนัศถาน
 รสุมายเสาะสื้อแสดวงหมาย ไต่เซบรายชวาทังธของอา
 ไสสุรายเสือกสวียอสุมาตา กังบรยเวียนนัทคุรสน
 ไครโง้งอนกัหนึ่งณบังกุภา เช่นคนใช้เงินหัดเย็บตรา
 ที่โอซามิไครุ้งรศนกง กังมะเคื้อนเคื้อนคังคังชาติ ไสสอาท
 หักูเผ่าชูลง ผ่ายเปลือกนอคนั้นเห่นงามอร่วมแดง
 คณิกูจึงแจ้งว่าทอนใน กัคังบรกัทนเคชุนนหนาม
 ช้างนอกทรมามเหมือนจระงอไม่ต้องไค ควันว่าคอกอจึง
 รู้ว่าทวนใจ เระสริฐไฉโยชารศจำเวญญ ไม่เหมือน
 มะเคื้อนเคื้อนคังคังชาติ ช้างนเคฉาฟในทอนบ่อน
 บิ่หมู่ ประเปลือกกันแก่ ไบโควไม่รู้ จรภาพและกระพิให้
 พลอยอา ทังคัวทอนนักระบ่อนเข้าบือนกัต โกลนพาด
 กัจะพิให้ เรงหมาย เขาจะภาภเบเออจันจันค้าย กัไม่
 วายอุบ เพราะฟาคติ ทังจะนำทนมึนประยูรศ

ครอบงำ ครอบงำเนตรทัศนาวาง งามเงื่อนมอญมอญ
 ซออันภักทร เจริญวิทย์มู้อ่อนชางนาง งามคักทิ
 งามสรวปสรวางกั ทำนิวนางอย่างเหมว ชบิต เมื่อยเือกัด
 วิศณุครวราช นาวายาทรงพรัดเน็คค่อน เมื่อยเงื่อน
 เมื่อนมณีนอชบวณินท พาศินสันเสื่องถ้านื่องนวด เมื่อย
 เจ้าพรายภักทรพรมมอญ งามเงื่อนมอญมอญ
 ถงวน งามสรวปสรวางกั งามเงื่อนมอญมอญ
 เสน่ห์หน้า งามใจใจเขียนเขียน เมื่อยพิช งามเงื่อนมอญมอญ
 กายชา งามเงื่อนมอญมอญเงื่อนมอญ งามเงื่อนมอญมอญ
 ให้ควรทวยมอญมอญเงื่อนมอญ งามเงื่อนมอญมอญ
 ถนาม ไม่ควรไกลไว้ศนิทาถนาม ไม่ควรความเงื่อนมอญ
 ขาภา ให้ควรทวยศโลภาภักทร บวิภยศิรวาไทยธา
 จังเลอมศักทิวภักทรพนิทา ทั้งหงษทงตลกทาส ขาวตอ
 หากสุวรรณ์สุวรรณาทำมะชาติแท้ จะแปเป้นวากิเย่ ควร
 ผงก มาทมนมณีนอชบวณินท บังมอญมอญ

ทั้งหนึ่งให้พลแสนถวิล มีเทมิมตัญญูโทษกลัว
 สงวนคำกักรักทั่วแผ่นดิน ทั้งดอขาวในไมยขานเฝ้า
 ดอกเดี่ยวแห่งดวงพิไยชม หมอปากไซยกลั่นขจรเสา
 วนษาพิพรศก้องเกล้า เสด็จกลับกลักรับไพบ โนบะบง
 ในวงไมยขาวฟ้า ย่อมม้วยบานต้องอยู่ไกรใส กิวิชาติาเบอน
 เบือนใน ปางอมรโยนไข้สุกามาตย จนไวยวง
 ทวาทอกเอกสักแฝง ปาณมุขงูบ่อนเป็นอาหาร
 ที่อาแถมแนในไม้ท้าว บัณฑิตาเลียดศรัทธาถวิลศตวย
 ชันธุระคนขอ เสด็จบรรณนา ยอมประจักษ์เป็นมั่งแล้ว
 ม้วยหมาย ตัวโกลเมศกุ่มเรศริธนา มีได้ศตาศตาศ
 ทร้องสาโงววย ชันประทุสโกสุที่ลัง ตเห่นทางเหตุเส่มสัน
 ตรีศตวย เสด็จหน้าตาชมกับสมชวย ระวบบันพาพัน
 วาวิธ อกร่วมเทียมภูวินรัช ที่ลำนกีนธาสระระ
 แสสินธุ แด่นนรียงวนเวียนเวียนบัน กลิตทวาชานตัว้อย
 ฤมามัย ฤทธิโกลมถาลงท่ารับ แล้วยกรหยอจ้เกลย

ฤๅไทยเลื่อง ร่อนร้องมอชมายวายเมืงเคียง แล้วเทียบ
 เลื่องชู้ฯ ล่ากลั่นกลั่น ไม่วายวันทิวาวันทวศ เพราะถึงเกศ
 นั้นสุดเสน่ห่ฯ ขึ้น แต่โดยหาทุกก็วางคืน ไม่ได้ ขึ้น
 หน้ารักทวีทวีทรวง เหม้เนบ ยุธมลายเนบ วิภาดาศ
 มีไกรวธามณีนมาศสนอง เหม้เนบวิภาดาศเคียง
 พาร้อง ทักทอยของหมายมูจินนิท เหม้เนบผู้มิได้สม
 อารมณ์มาก เสนสวฯ ที่มิไกรวธามณีนมาศ ท้าวทวีราชทั้ง
 ผลักพลัดแผ่นกั้น ฤๅก็กินจิระตะนาหนึ่งรวง ร่วงภัยแล้ว
 จะรู้อารมณ์ด้วย ที่บ่ยังมีมาจนป่วยใจสเม ขอเชิญผู้สุด
 เสน่ห่ช่วยประนอม เสน่ห่นั้สมพร้อมจินตนาการ
 จงช่วยเพิ่มเติมสันนิวาสา อย่างมีนา น้ามวเมืงหมางสนาน
 เอนดูคนที่ทุกข์คิ่งนาน ฤๅก็กินจิระตะนาหนึ่งรวง ร่วงภัยแล้ว
 อันบุผาในพนมพนาเวศ ย่อมมีเหตุกลอยอันแล้วทอนทวศ ที่ไม่
 มีเจ้าของประคองนางส ก็มักปรวนแปรเพศนั้นระระธาร
 ภาณุพาลกอบสลับสำนักนี้ จะสเบซัทักทั้งทวยใจหาญ

ถ้าใกล้ไกลมองกันและหมู่พาล

ก็มันตาตวงไวลงราคะดิน

จะเสียเพศเสียพรณบุพชาติ

ที่ขู่ขู่ขึ้นมาได้มาตามาถวิล

จะแห้งเปล่าเสียเช่นว่าดมธเนศ

ทั้งมันทนจะปลอมนแปลก

ระคนปน จะเสียที่เป็นคัพพมยวักข

เสียดาเสียดีระเอาตักก็

บ่ปลื้มนี้ จะเป็นก่อกิณราคินคน บ่สมแจ้งราชนิพนธ์พิปราช

รบาช ว่านางทรงสุกัลยาณเป็นศักดิ์ศรี ไม่เท่าที่ชายจิว

เดาฉายา ประหนึ่งพลชอเพชรต้นพรณราช ไม่มีเชื้อเยอ

สลายเดือนระทม ถึงถอนอมชอมไว้ค้ำในเปล่า ไม่งามเท่า

ระบาชลายยาถม ถิ่นมีวัตรมีโคธนิยม ช่างจะชมแก่พี่ช

ไม่มีเรือน ช่างทว่าเพชรสุทรวงราช ให้เพริศพรายในวงษ

หงษ์เพิน นีร์กษเปล่าอยู่แก่เรือนเปลี่ยนเรือน มีทันผู้

เหนเหมือนว่ามีวง ถ้าช่างชาญชำนวนวังเรือนเหน

จะชเห็นรอยเรือนให้เหมือนประสงค ทั้งโฉมเฉิดลิก

ลักษณะอุกมวงษ ชินเพศสุทรวงนี้อย่างกษเอนรช ไม่ปรานีที่

ควรกว่านวลลิก ด้วยสุวิท.วัยมแก้ถองถอย ช้พระองค์

เหมือนหลงตัวละเลย ปรานีน้อยเกิดที่รักขบำรุงชม
 ถึงมีการณเหมือนที่รัก เพราะคำตักก็มีควรร่วม
 อารมณ์ลง ย่ำอยู่ข้าข้าพลอยเปื้อยวทรวงทม ทั้งความ
 กรบยิ่งจะเกรียมทรวงโถม ชันสุภาถ้ำและวันจากยาม
 นั้นชนกชนนีคนเฒ่า ยังไม่ปลอญลุดประตองโถม
 ก็มักโกลาหลรู้ประหยดยวน อันล้นท้นที่เสนาหา ประเพณี
 พักตาเคียวสงวน รว้างงามความวัยแปรรวน ทั้งกัน
 สรวณมจกดินแดนินทา ทั้งกันหมู่ประมาทหมิ่นราคน้อง
 มาทหมองก็ไต่ วิ ปฤกษา ถ้าวราวโคตรโศกรันพา
 ครั้นเห็นหน้าก็กลย่นทรทาน อันจะถอยถมนานี้คำไม่
 มีใช้เช่นตั้งได้น้ำตาอาทวน แกวักยหวังรักขไม่พลันวาน
 ชันทรวงชันนั้นจะนารจะเห่นทรวง ไม่รักแล้วก็เร่งสับ
 ลาวสนอง ให้ชกข้องไฟที่แดนทรวง ถ้านิ่งนานไม่สับลาว
 โทบกระทรวง ระวังดวงสมรพิปรานีเฝ้าม ระวังประณิเสนที่นอย
 เกิดอารมณ์ ชันงามงอนนี้ไม่งามเท่างามเงงม

ระเรียมใจเยื้องสุดใจเรียม วานอย่าเถียงถนอมสวามกัน
 วานอย่าเยื้องกระเปาะวันวานว้าว วานอย่ากล่าวคำเกียติ
 เกิดคนขึ้น วานอย่าถือน้ำพาดมาพาดกัน อย่าจึงมีเยื้องไม่
 ผ่อนใจเยย ๙๕

เจ้าฟ้าเจ้า ๗๖ คำ

๑ โฉมสุคนธ์ปด้นองนอย ทระหลบถนอมดินฟ้าก็อ วรณ
 ชำวขาวสวสวณิจำวันนิคม ประทเบตวิโรจน์เปนขวัญ
 ภูถิกร งามศรีงามศักดิ์ประเสริฐสม ประทอองงานเยื้องงาม
 ดิบสองงาม แด่ถอบชนขวัญน้องประคองมา แสงสวาม
 ไก่ชกคนน้ำกรวด ฤทธิดีโฉมนักประวิทา แด่แวรงเงน
 สันนิวาตอาทมา ึ่งโยมมาเจมดด้วยเงใจ เมื่อบุณถิกร
 ะไรวักถนอม ทาม ก็แวรงความพิศวที่ไม่อวงใจ
 คบเคเนนหมดประโคมอาไลใจ คว้าถนอมไปให้ทุกองวิ
 ความ แสงวันนถนอมพิศวง ระทามส่งเกล้าก็พวัน

ชยันตยาม ทั้งเกรงใจที่ผู้ใหญ่พญายาม ผู้มาตามเขาจะเคือง
 สรรพสิ่งซึ่ง ค่องนึ่งร้อนประหนึ่งศรเข้าเสียบจิตร แท้จริง

อุกซุกคิ พวงหวัง สุกเสน่ห่อกุณน้ำจืดด้วยกำบัง สุกจะสังเสน
 อกถ้ำปากกาอ สุกซึกสุรชอแล้วรอก็คิ แต่บ่้วยบ่ียมาก็กาน
 ปรุมาลหมาย สุกเพียรที่จะเวียนมาเวทชาย ใ้แก่กำยหน้า
 นึกคหนึ่งศรวณ ทั้งเข้าเอนหมื่นระบถวิมลภักตร์

ด้วยเวศวังนวมวิภยสุตสงวน จนชบมณิศศรีไม่มีนวล
 กลแต่จรวณจิกรวอนอราราย พ้นคนจนจนอ่อนจิตร
 ที่ไหนสนิทก็สู่สำทสละสมาน ก็ไม่สมอารมณ์กรมประมาณ
 ทั้งเพื่องการกของใหญ่ไว้ ใ้ล้กาย ก็ไม่ร้อนแรงมาด

เหมือนนาคเสนห์ จนทอศเททเวศราไม่ชอกช่าย เหลืออารมณ์
 ที่จะช่มเขาคความสบาย ทั้งจะท่ายไปทุกซกุ่มทวิตรอม
 แสนกระสันกลัดกลัดเพื่อองสลับ คิดปรารพย์จะไม่ทันถึง

วันอันอม ชอกุศลผลกตัญญูทั้งชอม อย่าให้จอมชีพค้าง
 เตี้ยาตากัน นิสักทจนแล้วจึงสู่สำทสละสมาน มา รังสุวิศ

ราชเจ้าเวียงชัย ชยคำวิหควิภาที่ว่าพรณ แล้วเยาบันบถ
 หน้านิราราน เหม้นคืบว้อผ่นเขญไ้เยนอก ช้วยหีบยก
 ฆ่าให้ม้วยไมทวิสมาน ถึงมีวับแต่จะจับที่ทวนาร
 ภาไ้ยำนหน้าผับว่านวมี่ จะคิดคุณสนของสนั่นทนต์
 กว่าจะสุทไ้ญจวนควรรักกวพิ ไม่พ้อเล่นเช่นชวยหลาย
 ถิ่นมี จะขึ้นสู่วิตจักรกาล สรพัสถนอกใจและในอก
 จะหีบยกมาไ้ร้องประคองสมาน จนม้วยดินสิ้นฟ้าช้าวาว
 ชยาคเณงการมีไ้ร้กษณ์นโรยงาม ขอน้องควรงยังบัน
 ลักรัตน พิจจจักรับนางไ้วางสนาม มอของคั่นอมไปด้วย
 ใจงาม ถึงมีทามแต่ว่าคอบก็ชอบใจ แม้นมีการนเวียน
 ที่เยี่ยมภักถร จะพลิกผลัดก็อย่าจคัธฉณาไ้สรย แท่งสวแล้ว
 ข่าวนหลายคนไป เชนทูลไ้อย่าทำสเทิน เอย จะ
 นายภิมเสน ๓๖ คำ

มีผู้โยกโยกเกรงระทวดความ
 ไม่ยกที่เขมม มีบ้านเขมม
 ฤศยาเบียดเบียนเปลี่ยนนาม
 ร้ายใจรักใจรักไฟลาม
 บามโถมไถ่ร้ายกลาวยก
 ไทจะรับไต่ร้ายขจรจวกรักษ์
 ออกจะหักเลี้ยววันจะพิน
 ไทจะรับท้าวร้ายเจ้าชายปน
 เหลือทนเหลือทนทุกข์ทรม
 แสนะกว่าข้าอภิวัดถึง
 ค้างในกลจะไกลจกอันเกษม
 วศเจ้าสมชั้นทั้งกลั่นกระตอม
 ยามอนมิตไถ่นอนนอนสละบาย
 จนนวลฉวีไฉนฉอมด้วย
 ทรมตราก คิจะจากกันไปแล้วเจหาย
 ในจิตรเวทังหนึ่ง
 เฝ้าบนานามระคาย
 เพียงจะวายอวิตรม้วยด้วยสุตเวง
 ออเพกเมื่อเหตุจะอุบถ
 สวรรค์เป็นดังหลากเสด็จ
 ม่ม่มุ่ทรวงดังแลกง
 สุกนเส่งแสงว้างสยของเขน
 ภากระพอกมอกชาวเป็นชาวหลวง
 ไถ่ละตาทกเพียงกัน
 เหมื่อนกันชน
 ปลอกบ่อนกันชนเป็นพระเป็น
 ฝนเห
 วิประสาตประหลาดใจ
 ความวิตกเหมื่อนอกจะแตกแยก
 เมื่อนเรกเหตุยังไม่เห็นว่าเป็นไฉน
 จะเกิดอภิวัดลุดอกไทย

ประจางให้ต๋น ๒ อัครวทย

จระเข้, กิ้งก่า, งู, นก

มณฑลเมืองแก้วเมืองนครราชสีมา

ญาทิ-๑. ยะระ สภาสมาพันธ์

ของกษัตริย์ภควัฒน

วิชาภาษาอังกฤษ ปั่นจักรยาน

โจร.ภิกขาร'วชิรราช.มอ.ภายหลัง

เปลี่ยนความยาวกติกาลขยับ

วังวัง คนปรนึ่งเอาหน้าเส่นอกความ

๑๑๖๕
ฉบับพิมพ์ภาษาไทย

๗. เชื้อโรคชนิดอื่นๆที่ไม่ได้กล่าว

โกธกร. จึงใจพ้องกับเพ็ญ

ถาม จะไ้มีสามแผ่นภาพเป็นผงกฐี

อุปมาตั้งพระหาญ ๖๖ วรรค

เขาไม้ฟาดชนคทางบขร้างค

เรื่องพิ โธโธกรชการะผลว่า

คณิศร ปลูกโพธิ์ไม้มรยาจรรณนา

แม่ เหว้าตพ่วงพื้ไม้ทำถากจิฐ

๑ ขตุลภ เลียบไถ่หวะโรหาญ

ขมื่นหมายจะให้ตายตบ

ประธาน คณะผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนาพลังงาน

ถ้าเป็นอนาคต

ไม่เหมือน

นิลแก่นสุกสีนอมปนจอมขวัญ

รวารกษเสวรม

หัตถ์มเห งกัณ

อันชาติมันนั้นอะไรไม่เกรงก

ความพอ

มรดกตกทอด

โพธิ์ราชโพธิ์ พงศ์กาพย์ทองสองท

ไม่ทศ

ญาณพลวิภาณ^๓ ๓

ไทยและญี่ปุ่นจะลงนาม

๗๗๕

[illegible]

สุกที่มอหมอ

ถ้ายาทิพย์ถึงมีหิโธมาหะชกคือ

แตกอรอกถันขึ้นฮารมณช่วย

ก็จะก่อเอก ลาวันเพาโรค

ทั้งทุก ไส้กระส่ำระส่ายระคายด้วย

ที่พวกผู้พวย บานภาน

จ. รวย จำอ่านรยอย่าเหนงบ้านเนือง

คงมีเมตตาบว ไป

ตามตัว ไร่ไร้นทั่วสิ้นคณฺญานพิ เหลือง

พระสมุทเขยเข้า

ปลาทายเลื่อง

ทั้งแผ่นดินจะกระเทืองด้วยความเมื่อย

ระเด่นทกม บุษบาวา แสงนภา

นี้ถ้าปากกว่าแสนประดาเสียง

สี่พาย่อเนนอระอาญบ่าเพ็ช

ก็ซึ่งเลื้อยเข้าโพโลไม่ขาดวัน

ฝ่ายเจ้า ทวีศุทธิ์รังษิกรณ

นี้เร่งวันไนเจียนระชาสัน

ทวยชิตินระมีก นมาทักกัน

ลิโทษนั้นเข้าทวยระกิตกม

ทั้งบนบานศาลท้าวเทพาภิษ

ให้ชวนชักมิตรสมาเมาสู่สม

พิศวาดิยอย่าให้ขาดสมาคม

เคยนิยยังไรอย่าไวยว

จนทวาลันดินเคียนทวนักข

ถึงม้วยกดับอย่าให้ม้วยเส่นทา

อย่าช้ ขึ้นช่นคมของทั้งสองรา

เหมือนเมตาคณโทษที่ชรวา

เพราะพ ชีอก็แล้วเป็นประเท

ไม่รู้เรยว่าอะไรจะเร่งผาญ

ลกขเว เขยเคียดเคียดกราน ให้วิวาห์นาคแตกชำระข้าพชาย
 ใช้สัญญาว่ามีทมิฬมืดแห่ง มีรักแว้งว้างคนให้คนหงาย
 อันความจริงพึงเป็นเพื่อเกาฮอง ห้าไม้ตายก็ติดอยู่กลางแปด
 จะหาใครขออาพาหอก ก็ไม่ตกจนกินแยกแยะกระหนก
 เวณามัทธมนั้นเกิดแรง จมเกล็ดแห่งหอยหิวกระเพาะ
 แทะกระเดือกสีกอแห้งอยู่แก้ว ๗ ไม่มีแววลงมาเลยจะท่าแผ่น
 นี้น้ำหกลึกมากป็นมาครวณ ดอกจึงฟ้าฝนทุกขทุเลาเบา
 ยาลับแสนงาทำน้ำตาตก ถึงกลิ้งกริ่งระทวยเห็นขึ้นเนินเขา
 คุณหาบกลายแปดโทษกับโจรชเว ไม่แล้วเล่าข้าหลังว่าจริงจริง
 เพราะอันนิยามาสถิตยกันงาม รุ่งเกิดความชุ่มชื่นเกิด
 เรืองขวัญ ก็ต้องทำราก่อน กานกล่าจริง จะยังงอนใจมิ
 ไกลขอ ผู้ที่ยังคิดเขาว่าสกนธ์ความถึ เมื่อยบดกลวมากแล้ว
 บดขอ จะทนทน จัวว่ากับคนขอ ไม่เสียบ นกหน้า
 กระมื่นเขว เมื่อย่างกลิ้งมิ ใ้รับประพาศนุช เหม้นเท
 หุด ไปลิเกหาเขาเขื่อ ขาวด้วยมาดเป็นน้ำมีฉันทาเขื่อ

ที่รู้เขารู้เราให้หายวุ่น

จนของสงฆ์ยังมียาเทียบ

จนเพียบพร้อมเรื่องเพียงระเหิงก็เฝ

ที่ย่านวังคงสนม

ไม่ลืกลัฟลอย ถึงจนลงก็กลัววุ่นใจ คิดฤๅหนึ่งจะ

ใคร่ ซึ่งได้คนสรวน จึงทบทวนทศกนิหิโสม ข่าวระบือ

ระบือกันเอยเอย ให้ตาใจระบือใจระบือคำ พวกพระวิฤตยา

พยามาบท เขม้ มากกลอนกันเอย คำ เราจุ่มหมองแต่ไม่

ยอมเวรคำ เปนโยคีอันอันนิลมา แต่ใจโง่โง่เอย

เจียรจน เข้มบดกลอนไม่ยอมกลอน คำ ถึงสุจริตก็ระบือเป็น

คันทา เปนถั่วกลอนเอย จะว่าไปก็ระบือมาน นพพิภพกับนิภ

มีพยศ ให้อภัยกลอนเอยว่ามาน บัดนี้ ข้างอยู่ก็ระบือระบือ

เพราะประมาณไม่ประมาณว่ามกลอน วิสาสะระระระให้ขานทุก

ถ้ไปก็ระบือเป็นโยคีคันทิน สงวาทนบ่าวระบือกับวาทิน

จาณี เทนน้ำจาวระบือระบือกลอน โขลกวนนี้ จระบือระบือกับกลอน

โง่โง่ ระบือระบือ โง่โง่ ระบือระบือ ระบือระบือ ระบือระบือ

โง่โง่ ระบือระบือ ระบือระบือ ระบือระบือ ระบือระบือ

ยามนี้ นฤศยามมาภิรมย์แห่ง ถิ่นมีข้ามาทให้ชโย ตทวยย์ เกรง
 ปรกฏาณแห่งไปห้วยบัวกรูกรัน จะว่าคุณก็ผู้ใดเล่าใน ใญ
 ยาวาววังเก็จ รามเทียบคณัน เหม่ นชั้นนี้ในยามนี้รอนาถัน
 ปรกฏาณนี้เข้าคู่พาน เยย ะ
 น อภิรมย์ ๙๒ ค

๑. สุกสารล้านนาต่นหา จำตอโหมในอศิภา ท้ายจีนระ
 ปรกฏาณนี้ แสนิระทมกมลสาวกั ย้าย ทั้งสุเม
 ปรกฏาณนี้ เพราะหมอยกโศกมโหระพา ธี วัน
 ปรกฏาณนี้ กลิ่นนี้ยังเสมอประทุมมณค
 ปรกฏาณนี้ ความนี้ พันธนีรุชชีรามา
 ปรกฏาณนี้ แด่มอวัยเสถียร นรีวิธมาค
 ปรกฏาณนี้ แต่กถา ๆ จะได้ถักนต
 ปรกฏาณนี้ ถิ่นนี้ให้หม่อมเหวหิระยัย
 ปรกฏาณนี้ นสุภาเมตจะเอี่ยมวิธสา
 ปรกฏาณนี้

บัณฑิตลาอัฐเพวระถวิลบัว ถ้าสมานรวง จ. นั้นระสรวรค์
 ก็เล่าเล้าถวิลระนั้นจะยั้งชั่ว ถึงมีน้ำมก้นให้ก็ไม่กลวิ
 แทะดะเข้าแบ้มดะยักขณมนวต ก็อยู่ในมูจันถิ่นขุดม
 เชิญประนอมไมตรีถวิลความสงวน ซึ่งสุทนต์ ย้ายแนว บมมา
 ทั้งนวน ก็ใจควรแก้ว วัชนั้นดุกนรง เถิดยูกุลาว นี
 พิศนัย ประคองสวาทอย่าให้ขาดทำนอง ซึ่งสุทนต์
 เมืองวิเศษประจักษ์แรง จานอย่านเสกแล้วให้ถวิลคณ
 ประการใดในประเวณีถวิล ขบขันระสรวรค์ ในสม
 กราบฟ้าสุญสิ้นม้วยสิ้นทอน เชิญสุทนต์ สมนั้นดะยัก
 ขบเชิญเขื่อนขามดะยักมว เชิญสุทนต์ ทมมาจวิญมา
 นอบจวิญ เชิญสมานการโดยมบด จานขยานันท
 เกียรวิญเกียรกาย ข เชิญขันธ์ดะยักขณ ขบระสรวรค์
 เชิญประจักษ์มวมากให้หมีขหมาย จานขันธ์ดะยักขณ
 สวาทวิญ กว้าวระสรวรค์ให้ประจักษ์ ขบระสรวรค์
 เขื่อนมะนิเมขลา ขสรวรค์สุทนต์ ขบระสรวรค์

ไรจำนงปลง ฟ้าพิศวดหวัง นคู่บารมีของเกียง ครั้นนางโยนน้ำให้
 คิวสวาม ถิ่นแท่งร้างขวานอันสนั่นเสียง อันไฉน ยมกิดาว
 พิโรธเพียง ขึ้นระเหวียงบนแผ่นฟ้าจักรวาล หมายใจ ๆ จนพ้น
 พลาที อักตายนอนไม่มาดลสังหารผลาญ อันฝ่ายผู้ทูลพร
 มาน ทอระสางใจ ได้ทวงใจเพื่อน แสนกวิณมีไต่ถื่น
 เลนที่จว บารุณนี้ไม่มีสมนเห็นอื่น ไต่ทวั ยนนั้นจะระจก
 เกือน ถ้ามีเย็นจะโอให้ทวง ไทม วักลินกิดาววิจิ
 ติตรไว้ ยามสูง โยถเม้งวัน ไทม ไซ้ แทวังพเนียงตรงบระโคม
 เชิญแม่ ให้น้ำใจสมเกณ กว้าง ๕ ขอบนอกเนตรทอในน่านขอ
 เขามันนมเยทลงเสว เจ้งามโล่งยม แด่จ้อมใจอยู่กิสุกที่
 ไทโจม จึ่งเยลลชอกลายหักถได้กิดน้า แม้นบวามักเฝ้า
 นานลอง อย่าขังลว ที่เข้าฟ้าทปาวาณนา จะนับชาติมาด
 ทวงนาพิภา ทั้งภาทยะสวสมาณ แยะ ๕ ๕

๑ ฟังสารบุรีคณินรฐา เหนงามขานวลน้ำกั้วจ๋า เรอแก้หน้า
 ที่เปนนัยน์นามโก ช้งนำคำมาประนิตอประนิตมา
 จ. ขอรับอภัยท้าวแจ้งใส ตะกะโ ยะวัน โกรธก็แดงใจ
 จ. รวยใจเป็นอะไรโค. ถ่ม ท้วยเทนท์น้ำขุ่นนางต๋อจางเสนา
 จ. เตย. ขอบ้างอุ. ระถัมภ์ ช้การขณนี้ถึงทรงนาคา
 พรอามฤกษ์เสงาม นัยน์ม วิถีกันก็มีคนมีก็ ท้วยบาทมี
 มิให้มกในเงียม เพราะหลาย จึงไว้วางใจเต็ม
 รักขอ้อมอศอไปแอยม ก้านมีนิศวิศนค่างา ยอไทย
 ถิระโกรธ โกรธหนึ่งน. ร. ร. นี้รักมเห็นรักกับชาวมณ
 เมวเขาคนแค้นน้ำไปหาจ. ตั้งก้มชงระคนกษัตริ
 ถ้าใครประจันแยม ระแอมสรวต แสนสนิทักก็จกข่มไม่ ละครจน
 ฤาเขารวภายเข้ามา ย. ภา ประการไทในปากก็จ. อยู่
 จ. ตามบุญเดิมมิใช่จะคำคำ จ. ขอบ้ทนายใจจกข. ทำ
 หกๆจิวยคำค. คนคอย ทุกวันนี้ ทั่ว นัยน์ เวียงไปของ
 ถิ. โ ย. าวะโอรช. ย. ภา. วน. ย. ภา. วน. ย. ภา. วน. ย. ภา. วน.

ชมร่วมฮาร พว. ร้อง จะรู้แห่งแผ่นดินไว้ทำไหน อ้อโยโย
 นมโงะสื้นเลียง มีโชโชนะว่าคำแต่ขง เพราะทนาง
 นลักรเมืองสมรเมต วรรณิตาเจฟให้ ซึ่ง วามสัจย กวีย
 อุบัตถำสีกก็คิดเขิน จะว่าเร้งก็เครื่องจะทำเสหิน ไม่ควรวการ
 ก็ระกินการ เอย ๖๖

เจ้าสระแก้ว ๖๖ คำ

๑ โยโสณเวทนานะอดิโย ความระกำซ้ใจระโยเย
 มีนเกบะยแปเปะ อยู่เช่นนี้ เพียงรวงที่ระแย แดะ เปนสรง
 โยนระง จ้งโงเท ในอากั ไม่วายรวดจากวัชยลัคนา
 มีคำร่น รวดูคิดเปเนิจการ แสนสนห์ในสมรยิ่งศรบัค
 แดะว่า ยี่งโงนี้ไม่มีสวาน แดะวัน ๆ ภาะอูระวาน
 แดะสละสาโงจิวงคุดสิงอัน เภาโงว พงจางโงเห็น
 จางออยขึ้นโงโง้นกกระเสมสั ต้ รุจุนหุ สเลศ
 ๖๖ อ้อโยโยอยู่โยโยโยโย โง้นพอยก ก็พ้อง ๖๖

เกิ่นขึ้น ทำมาถูกขึ้นเบียงบ้ายธิบายหนี ก้นแก้ลับบ่พอ
 เล่นอยู่เช่นนี้ ทำท่าจะฉวยให้ระอาใจ สดขีว ติดา
 หลากใจที่ จะท้อ โนในทรมันไปถึงไหน ชันถนาคซึ่งสถิตย
 ใช้ไถลไถล อะระโงโงวราชานชื่อนช มีนาคณ์ มีนาคณ์
 สวงนภักดา เหตุว่าวิชัยข้างเดียวจึงเจือวเทอ แต่เหลือบ
 เลื่อนเข้าไม่เบียงจักอยู่เเต นทเคินเมินสวาทไ้ไ้มาทใจ จะบ้า
 บัตกักมานประหารทวง จะระล่ำเลอภพแล้วฤๅไหน
 ฤๅว่าหมายจะการระอาใจ รงกักให้ก่เบกษที่ชั่ววร โฉม
 เผลาเขารสกลนแก้วใจก็ สถิตยถึงพิณพระฉิมเขตร ข้ามมาคร
 นัตถักเกอ ยากจะขยับสู่ราชันใดไป ชันคนบรรพนี้ผู้
 อยู่ดูมื่น ยังโศกขบักสุบรรณบิไปสมไท้ แสนสำราญในสถน
 พินวนไธย ทำใจจ้มาทให้ทรมาน ชันยี่หลกกันเขารว
 ใจจะทวง น้าว่าที่บุตรบุตรสถาน ไม่บ่ไปที่จะไ้สัถการ
 ก็ไม่พา ถืองโงมโงมไ้ไ้ ใจโงมมื่นนี้ นบ ชนคน
 ร้องไห้ในคต ทวามาศวี ชวนนี้ ใจคตมาหลายปี ไ้ใจใหม่

เหมือนนกพิราบ จิตรกร ของกระต่ายนบปากาหลัง นางไม่หวัง
 แก่ตายพิศวอด ไข่ก้ามหลังเหลี่ยกลากลับากองค บั้นจะบ่อง
 ชีวิตรเปนนิทาน ก็ได้เก ลั่นนั้นแนบแนบสมร ร่มวันบั้นเปรม
 กระเทียมสาร ผ่าพิศผู้ทรนาค ในนาหนองวัดยักหักขวามณ
 แม่นไ้โหม้นก้างรังรังจั่ว กลัว ต้มูกมากหมายจะไม่สม
 แต่มิ^๕อันอยู่^๕ม. ยอนชวชชุม จะเที่ยวมรุมทวนมรูก
 ทูกริษา ทั้งโมริทิตกรห้อยนอแสง แก่แสงหวัง
 เมขลา ส่วนเมขลาไม่มีจิตรเทศนา มะรยาเมยพทแลนคณ
 สุกธิดทั้งเจ็ดเสนาหสิท ฝักดังกละ ทักคินิมิรถึง
 วารว อาตมเจ้าได้ตักคอง วิกะวังแนบแนบระพา จมูก
 นิกราวรรณาสง กรตวรกองเกยวอดตลธดา ยังไม่ทันลิ้น
 รัตนกา ไม่ว ฝ่นรอยสักัญวาวรังจั่ว ว่าเขลาได้รำไรแล้ว
 ไชยา สอกลายตาสุดที่ระแวงแล้ว ทั้งใครมาท ขยิก
 กลไ้เก้จว แสนมลิ้งวโชนรูไ้ยุบเทา นึกในนิมิร
 เทนฉีกประหลาด กอนังนารณใช้คนได้มาทา จเยี่ยมสารได้

ชานอึกชา เปนเวลาที่พอมนต์เสกต่าง พึงระวังขึ้นที่วิภววิ
 แหกทวีปอยู่ด้วยจิตนาทนง เกือบกระชอนที่กระชอนสารณ
 แวง ให้หัวแห้งเหี่ยวรักโอษฐ์ใจ แม้นยังช่วยช่วยหา
 สมองผู้ เปนไฉนสาราระหาให้ ไฉนมีวิภวระหาคะนึ่งขาดใจ
 เปนไฉนชิวช่วยทำนาย เฮย

243
19 N799 66 87

[illegible]

จะส่งเกิดแก่งเกาะก้อที่สน

พระพรหมมุนี

แต่ว่าชนบ^๕จะจากใจ

พจนานุกรมศัพท์ภาษาไทย

อาจจะทักด้วยไม่เลวจริงๆ สงสัย

แปดหมื่น ไหว้ราชธารมณการณ

๖. ศักยภาพยังคงตกไม่ทั่ววัน

พระบรมมหาราชวัง

เทศน์สอน ^๕ ^๖ ^๗ ^๘ ^๙ ^{๑๐} ^{๑๑} ^{๑๒} ^{๑๓} ^{๑๔} ^{๑๕} ^{๑๖} ^{๑๗} ^{๑๘} ^{๑๙} ^{๒๐} ^{๒๑} ^{๒๒} ^{๒๓} ^{๒๔} ^{๒๕} ^{๒๖} ^{๒๗} ^{๒๘} ^{๒๙} ^{๓๐} ^{๓๑} ^{๓๒} ^{๓๓} ^{๓๔} ^{๓๕} ^{๓๖} ^{๓๗} ^{๓๘} ^{๓๙} ^{๔๐} ^{๔๑} ^{๔๒} ^{๔๓} ^{๔๔} ^{๔๕} ^{๔๖} ^{๔๗} ^{๔๘} ^{๔๙} ^{๕๐} ^{๕๑} ^{๕๒} ^{๕๓} ^{๕๔} ^{๕๕} ^{๕๖} ^{๕๗} ^{๕๘} ^{๕๙} ^{๖๐} ^{๖๑} ^{๖๒} ^{๖๓} ^{๖๔} ^{๖๕} ^{๖๖} ^{๖๗} ^{๖๘} ^{๖๙} ^{๗๐} ^{๗๑} ^{๗๒} ^{๗๓} ^{๗๔} ^{๗๕} ^{๗๖} ^{๗๗} ^{๗๘} ^{๗๙} ^{๘๐} ^{๘๑} ^{๘๒} ^{๘๓} ^{๘๔} ^{๘๕} ^{๘๖} ^{๘๗} ^{๘๘} ^{๘๙} ^{๙๐} ^{๙๑} ^{๙๒} ^{๙๓} ^{๙๔} ^{๙๕} ^{๙๖} ^{๙๗} ^{๙๘} ^{๙๙} ^{๑๐๐} ^{๑๐๑} ^{๑๐๒} ^{๑๐๓} ^{๑๐๔} ^{๑๐๕} ^{๑๐๖} ^{๑๐๗} ^{๑๐๘} ^{๑๐๙} ^{๑๑๐} ^{๑๑๑} ^{๑๑๒} ^{๑๑๓} ^{๑๑๔} ^{๑๑๕} ^{๑๑๖} ^{๑๑๗} ^{๑๑๘} ^{๑๑๙} ^{๑๒๐} ^{๑๒๑} ^{๑๒๒} ^{๑๒๓} ^{๑๒๔} ^{๑๒๕} ^{๑๒๖} ^{๑๒๗} ^{๑๒๘} ^{๑๒๙} ^{๑๓๐} ^{๑๓๑} ^{๑๓๒} ^{๑๓๓} ^{๑๓๔} ^{๑๓๕} ^{๑๓๖} ^{๑๓๗} ^{๑๓๘} ^{๑๓๙} ^{๑๔๐} ^{๑๔๑} ^{๑๔๒} ^{๑๔๓} ^{๑๔๔} ^{๑๔๕} ^{๑๔๖} ^{๑๔๗} ^{๑๔๘} ^{๑๔๙} ^{๑๕๐} ^{๑๕๑} ^{๑๕๒} ^{๑๕๓} ^{๑๕๔} ^{๑๕๕} ^{๑๕๖} ^{๑๕๗} ^{๑๕๘} ^{๑๕๙} ^{๑๖๐} ^{๑๖๑} ^{๑๖๒} ^{๑๖๓} ^{๑๖๔} ^{๑๖๕} ^{๑๖๖} ^{๑๖๗} ^{๑๖๘} ^{๑๖๙} ^{๑๗๐} ^{๑๗๑} ^{๑๗๒} ^{๑๗๓} ^{๑๗๔} ^{๑๗๕} ^{๑๗๖} ^{๑๗๗} ^{๑๗๘} ^{๑๗๙} ^{๑๘๐} ^{๑๘๑} ^{๑๘๒} ^{๑๘๓} ^{๑๘๔} ^{๑๘๕} ^{๑๘๖} ^{๑๘๗} ^{๑๘๘} ^{๑๘๙} ^{๑๙๐} ^{๑๙๑} ^{๑๙๒} ^{๑๙๓} ^{๑๙๔} ^{๑๙๕} ^{๑๙๖} ^{๑๙๗} ^{๑๙๘} ^{๑๙๙} ^{๒๐๐} ^{๒๐๑} ^{๒๐๒} ^{๒๐๓} ^{๒๐๔} ^{๒๐๕} ^{๒๐๖} ^{๒๐๗} ^{๒๐๘} ^{๒๐๙} ^{๒๑๐} ^{๒๑๑} ^{๒๑๒} ^{๒๑๓} ^{๒๑๔} ^{๒๑๕} ^{๒๑๖} ^{๒๑๗} ^{๒๑๘} ^{๒๑๙} ^{๒๒๐} ^{๒๒๑} ^{๒๒๒} ^{๒๒๓} ^{๒๒๔} ^{๒๒๕} ^{๒๒๖} ^{๒๒๗} ^{๒๒๘} ^{๒๒๙} ^{๒๓๐} ^{๒๓๑} ^{๒๓๒} ^{๒๓๓} ^{๒๓๔} ^{๒๓๕} ^{๒๓๖} ^{๒๓๗} ^{๒๓๘} ^{๒๓๙} ^{๒๔๐} ^{๒๔๑} ^{๒๔๒} ^{๒๔๓} ^{๒๔๔} ^{๒๔๕} ^{๒๔๖} ^{๒๔๗} ^{๒๔๘} ^{๒๔๙} ^{๒๕๐} ^{๒๕๑} ^{๒๕๒} ^{๒๕๓} ^{๒๕๔} ^{๒๕๕} ^{๒๕๖} ^{๒๕๗} ^{๒๕๘} ^{๒๕๙} ^{๒๖๐} ^{๒๖๑} ^{๒๖๒} ^{๒๖๓} ^{๒๖๔} ^{๒๖๕} ^{๒๖๖} ^{๒๖๗} ^{๒๖๘} ^{๒๖๙} ^{๒๗๐} ^{๒๗๑} ^{๒๗๒} ^{๒๗๓} ^{๒๗๔} ^{๒๗๕} ^{๒๗๖} ^{๒๗๗} ^{๒๗๘} ^{๒๗๙} ^{๒๘๐} ^{๒๘๑} ^{๒๘๒} ^{๒๘๓} ^{๒๘๔} ^{๒๘๕} ^{๒๘๖} ^{๒๘๗} ^{๒๘๘} ^{๒๘๙} ^{๒๙๐} ^{๒๙๑} ^{๒๙๒} ^{๒๙๓} ^{๒๙๔} ^{๒๙๕} ^{๒๙๖} ^{๒๙๗} ^{๒๙๘} ^{๒๙๙} ^{๓๐๐} ^{๓๐๑} ^{๓๐๒} ^{๓๐๓} ^{๓๐๔} ^{๓๐๕} ^{๓๐๖} ^{๓๐๗} ^{๓๐๘} ^{๓๐๙} ^{๓๑๐} ^{๓๑๑} ^{๓๑๒} ^{๓๑๓} ^{๓๑๔} ^{๓๑๕} ^{๓๑๖} ^{๓๑๗} ^{๓๑๘} ^{๓๑๙} ^{๓๒๐} ^{๓๒๑} ^{๓๒๒} ^{๓๒๓} ^{๓๒๔} ^{๓๒๕} ^{๓๒๖} ^{๓๒๗} ^{๓๒๘} ^{๓๒๙} ^{๓๓๐} ^{๓๓๑} ^{๓๓๒} ^{๓๓๓} ^{๓๓๔} ^{๓๓๕} ^{๓๓๖} ^{๓๓๗} ^{๓๓๘} ^{๓๓๙} ^{๓๔๐} ^{๓๔๑} ^{๓๔๒} ^{๓๔๓} ^{๓๔๔} ^{๓๔๕} ^{๓๔๖} ^{๓๔๗} ^{๓๔๘} ^{๓๔๙} ^{๓๕๐} ^{๓๕๑} ^{๓๕๒} ^{๓๕๓} ^{๓๕๔} ^{๓๕๕} ^{๓๕๖} ^{๓๕๗} ^{๓๕๘} ^{๓๕๙} ^{๓๖๐} ^{๓๖๑} ^{๓๖}

๗ มณฑลอุดรสาครกัน

เกาะตัน หินเมฆะสมุทรนา

เหตุนี้ว่าอยู่ภายในร่างกายอื่น

เรื่องยมเย นันทาวนเสนา

๖๖๖ บวชเณร ๗๗๗ นวพรรษา

จะปรากฏ ผู้ระแวงใน

หรือ กิ่งบนเสา วนพุ่มจะโตม้วน

ปร.น. หัตถนบนิวสนองไข

ค.ย.ศ. ๒๔๖๕

โรงเรียนโหรช่วยกันช่วยทำงาน

กบฏชาลวันจะช่วยเหลือโดยประการ

๑. พาสังโยนน้ำขึ้น

๑๕๓๖-๑๕๔๐

สิ่งนี้หมายความว่า...

21. 1927. 24

၁၄၈၈

วันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๑๕๖๖

三十一

9031-218

(Faint bleed-through from the reverse side)

...

ประทับพน ขอให้คนบันทึาณฤตักู จงทเบรวัณณิกกชยจัก
 ให้รักเนิ่น อย่ามีนเนินหมางเคื่องระควงอยู่ ไต่เงินชบ
 ข่อยาตอเบญชู้ เหมือนช่วยกู้แก้เงรระกำใจ ชั่วชมชู้ก็ชู้
 พิรมยวัณณ เหมือนช่วยรักชวนทางพิสโสม แม้ได้เบบแนบ
 นวลสนิกใน จะปลื้มใจทั้งเปรมปรีดา จงทชมนนิกนิกนิกแนบ
 จ.อมแอบอ้อนน้อมเสนา ทักนาเจ้าเช่นแก้วแล้ไธสกลา
 มาตามแถวอนนทวารเนียบกราย นวลโสมแข่งแฝพิมณิก ท
 พัลลอบถ้ำรับขวัญแล้วขวัญหาย อันใดมั่นได้ทำวินาย
 กลั่นขจายกนธรมสมาธิโย ทาสุนอ^๕ป็นเนื้อใจอกระแจะ
 นั้นแล้วจะก่อยกลาเิกะทายโหย เพราะเหนกักทว^๕เพ็ญ
 จะจักให้คืนโอย เมื่ออมโยโยกขวัญมาชมเชย จังสอกลว
 ประสงสาราสนอง จำรองอ^๕โยณไมตรีพิชิตอย นั้นแน่เจ้า
 จงแปวพิปวายเปรย เชิญเคลตสุกสว้อยสรวาน่า ถึงไม่มา
 ก็รักสามัคคีตกริ่ง เหมือนไม่ทิ้งทักความอุบถันภัก แม้มี
 สอนองสารน้อมเสนัคหน้า จะเศร้าซ้ำทุกข์อกอกลวิศรวณู

ก็ว่าเร่กันสมภพทุกคืนสอ

มีไว้มวยขมระพริ้วทั่วหัวสวน

จึงจะขาดที่พินาศหนาคะปาวจน หวนก็ย้อนบนนาควัน เย ย ๗๕

นายทิมเสน ๔๐ คำ

— ๑๑ —

๑ แสนวัยยสุทวิธยแตรบังเอิญ นิจาข้างไม้เฒ่าเฒ่า
เพราะหวังเชยๆมาชำระกำไ โฉน. ก็จึงไม่วุ่นวายรณบาง
ระหมื่นหมางมิตรเนินไปถึงไหน ฤาแต่เงงซัด ทวนทัตสนา
จระโกละเลียเถิดเจ้า ย่ำเอาความ ส่นทวนที่พินาศระมาท
จะปลื้มอาศน์ม ไทพรหชนชาม รั้งนเจียนอยู่เฝ้าเพียรพยายาม
เพราะรักเอยงามอยู่ทวยงนคณชนม แสนถวิลมิไถ่วายวัน
เกวส สดสังเกตมิตวมาแต่ประจวบ ท้าวทวิษณุกถรวงแกล
ระทม ประคองจะลุ่มใจม้วยด้วยจินตนา สดทนระลือต
สรวารักษ ทวงประจักษ์ใจความเส่นหา นระไวใจข้างไม้เฒ่า
เป็นหน้าแค้นฤว่าหน้าไม้ควรครอง มี ต่เมื่องหมางมื่น
ละเกณนิตร สุวิทวิษณวกถรวงนของ แต่มาทนายมา

ไม่ว่าจะ ช่าง ไฉนนี้ งนาทรวงเสนาคนาน ไม่เค.จิกรเลย
 ที่เสวากัง ผู้ยกเอาหม่อม อสมาน แก้วอันลือชื่อนาน
 ดินนา น้าบ่อขมิ้นกัณยาธิ เสนอตัว ช่างวิเศษมัย น
 เท.ม แก้ว เรอ.ให้ว่าทสว ก็ทมาย ไชจะเลื่องลวงพ แลภ
 อาจ วานอย่าบ่ ยากบิการะบว ศวณู เสิ่นเจดอยสุกสร้อย
 สรวาลลย อยวกักรลงหม่นฟ้า ทั่วจน ถึงมีมากก็รัก
 สลามกำคงร อย.เอนวอนเวียงวิ ยเลียบเลย เอย ะ
 นายจุ้ยพันขาว ๑๔ กั

๑ สกัสมสารสุริห.ขนิฐา เ.นงอนคำที่ไว้ วัฒนา ครอบ
 ทนั แก่นเกียรระกายใจ ทั้งแบบสลกตเสนัพื้นแทนงจิกร
 ทวันผกคามแต่ขเณไกรย ลุทะโย สั.รังโ.เรอเยาเล.ใจ
 ขอ.โย.มาประมากกัน เสนอภักทกรเด็กที่รักยแวงอนอม
 เจ้ากัยอมแจ้งจริงทุกสิ่งสรรพ เมื่อนเสนสนิกภิกครุ่นไม่ขาดวัน
 ยิง มาบม้น งามาสรวาทวราย แต่ รุนนุ.แ.วิกรมย. น

ก็ไม่ว่ากัน ที่นั่นแหละ นี่ก็พอ
 รุ่งสาคิดถึงที่ตัวนี้ ก็
 ย่อมจะวางใจ คิดเป็นราว ราว
 ไม่เหมือนนี้ของจึงไปงบน
 บั้มาท ลูกสาวที่กระด ณาไป สงวด ถึงรักใคร่ไม่ได้ทำหือ
 นวด มีแม่มาวันหนึ่งปี มาดมา แม่ไป ไป แล้วให้ ยึด
 สู้ วิถีร่วม สันหา ทระอ ที่เจ้ หมี่ สันหา ก็ ยึด อยู่
 จนเย็น แม่เฒ่า เขาบอกว่า นิยามไป สันหา ถึง ขัน
 สันหา ยึดมา ทว่า ก็จำไป ทว่า เจริญนาง จนเห็น นางใจ
 เท่ เท่ใจ ยึด มารู้ ผู้ ที่ เจริญ ไม่แจ้ง เหตุของวัน
 นี้ ถ้าใดน จึงคนางทระ อม จนที่ไป ใช้ โย นเป็นไว้ ภา
 เจ้าเมื่อนั้นนี้ แม่เมื่อนั้น สรวน สรวน สรวน ภาจะจาก
 รัก ระดู ยึดนี้ ถ้าทำดอระ อม มาพาที่ ขยให้ ที่ตั้ง
 จักจะว่าภา แม้ รักปร จักใน วาม สย ไม่วิบคี่น
 ทมลงสถาน ถ้าหน้า แพนงก็จะมา ลงซึ่งสาบว บัว กวไต
 เว้นดู ยึด เย

จะ

[illegible]

โสรจิก จึ่งลืบทสาธนเบเล่หา เบญจตะให้ขะโสรจิก
 เหมื่อนวารีทิพรตมาโทรมกาย ศกสารช้านแฉ้วเช่สว เสง
 ถึงชรานกีย่าชาดสวาทักหมาย จงรู้ภัยรู้สงวน หักกราก
 อยู่ซังทาสทอญโยลั่นชอ เอช

สมุทรควา ๓๔ คำ

๑ ขาวเขียนช่องแฉ้วโสรจิก เกล็ดโสรจิกเบญจตะโสรจิก
 แต่โสรจิกคอกคอกคอกคอก แต่จันท์โสรจิก
 หวด ให้ช้อยวนคอกคอกคอกคอก จันท์จันท์จันท์จันท์
 กับเวรฐาประเวศวิเวคทาง เกล็ดโสรจิกเบญจตะโสรจิก
 พันธเจษณ์มัยมัยมัยมัยมัย มัยมัยมัยมัยมัยมัยมัย
 รนกันพวงไขว้กันคอกคอกคอก จันท์จันท์จันท์จันท์
 สก้านท้าว ๆ เกล็ดโสรจิกเบญจตะโสรจิก แต่จันท์
 แฉ้วจันท์จันท์จันท์จันท์จันท์ รนกันพวงไขว้กันคอกคอก
 เกล็ดโสรจิกเบญจตะโสรจิก จันท์จันท์จันท์จันท์จันท์

เจ้ายอพี่ แดงขาวด แม่ป๋องมีกมัทย์ช่วยมาศ อัน ล้อม
 ตวากก็ไม่วายกลัวหวอด ทนางเฒ่าว่า นุ่งนี้กลัวครวญ
 ประมอหวักขึ้น ในเขตรหัว แต่เจียมใจกลัดใจมึงจะสนเร
 เล่นกันยังมีขึ้น เราย้อนหัว แต่ตาตูด บุกก็วารดี
 ถึงศกมีเสียดใจทนางกิจงาม เล่น วันพี่ นึกมาสมา
 มีใจรักมาจ้ หัวนี้ ยันขาม จะขมใจก็จะเป็นเขายาม
 เข่าจางนข่อน ร้องในหัวว่า แต่ลูกพี่พี่รักเป็นโศกโศน
 ทนายใจไว้เป็นลูกพี่พี่ จะว่าววัดสมัสมัเก่า
 จอ้นเฒ่าให้ ขบหัวใจเรา จะว่าวหัวหัวหัว หัวหัว
 ร่วมมวยไม ใจได้มาจ จะมีากากกว่าจะเร ขื่อวอง
 จะเล่า ร้องไป หัวขมหัวขม แต่ลูกพี่พี่เกิดพระสงฆ์
 จอ้นเฒ่าให้ ขบหัวใจเรา ช่วยประตองอย่าให้
 สดของไม วิ่ง แม่อย่าเมืองเสขรงม้วนนี้ มึงก็ เจ้าพี่
 ซาญส วสอศักดิ์ลา ขม เรนกลอนดว โศกนตวาคัน
 เปนใจประมาธจากหน้าขววัน แจ้งประจันจันเชิงจิตกระบ

ครวญ ช่างเจ็บในใจจริงเจ็บน้ำใจให้ ผู้วิความมิได้สิ้นทว
 แม้เจ้าชบะที ช่างระบอผล มีแต่มีว่าหน้ามอย
 ทอใจนี้ กล้วยเรือนแต่อย่างส าสาร ถึงระบอ ก็เยื่อได้
 ไกรรู้ล้า ถัดจากในวังคำที่รำพึง น่าจะขบะ ร้อยเอ็ดเอ็ดไถ่น
 เพียรสปร้างแล้วเรื่อระบอหน้า อย่างระบอไว้ไว้ สดทวน
 จรตอสารให้มาสนม ก็น่าจะขบะ ขบะมาสู่ขวัญที่เก็บเยื่อ าระ
 • คุณทวดทรง ๓๐ คำ

๑ โลกอัน ๆ ครวญ ช่างเจ็บในใจจริงเจ็บน้ำใจให้ ผู้วิความมิได้สิ้นทว
 ครวญ ช่างเจ็บในใจจริงเจ็บน้ำใจให้ ผู้วิความมิได้สิ้นทว
 วิจารณ์ ช่างระบอผล มีแต่มีว่าหน้ามอย
 ทอใจนี้ กล้วยเรือนแต่อย่างส าสาร ถึงระบอ ก็เยื่อได้
 ไกรรู้ล้า ถัดจากในวังคำที่รำพึง น่าจะขบะ ร้อยเอ็ดเอ็ดไถ่น
 เพียรสปร้างแล้วเรื่อระบอหน้า อย่างระบอไว้ไว้ สดทวน
 จรตอสารให้มาสนม ก็น่าจะขบะ ขบะมาสู่ขวัญที่เก็บเยื่อ าระ
 • คุณทวดทรง ๓๐ คำ

ตระกูลแรก โสภณวิมลบุรุษ บัณฑิต ย่อมประจักษ์ตนงาม
 ตามประสา - เมื่อนามมีคู่กับม้วย ธรรมคำที่ดีเลิศ ไม่สู้
 ชินสักครึ่งอยู่เทียบเปลี่ยนอาชญา ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 ไม้หนักขึ้น ๒๖

๑ โสภณวิมลบุรุษประจักษ์ตนงาม ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 มาแปลงประเม ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย มาแปลงประเม
 โสภณวิมลบุรุษประจักษ์ตนงาม ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 ควรแผ้วถางความไว้มากมาย ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 ที่หมายน้องๆของข้าวิเศษ หิ ฝนฟ้า ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 หาดินแดนสูงต่ำโดยลิ ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 แสนวิเศษ ใต้นสนวิเศษ ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 เกษัตริย์เจ้าบ้านมีมาพิ ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 เสด็จไปเฝ้าที่แปลงเมเส ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย
 ถิ่นที่งามนวลรกรก้วยของคณินทร ฤาจะพูดยกพิ้งถิ่นโน้นเคย

น้ำใจมิใช่ใจจริงใจจริง

ถึงล้นเกล้า ไม่สู้รักกับนางสง

ขอพิชิตดวงใจรัก รักจริงจริง

ถ้าพิชิตไม่ได้ขอขงให้ไป

ปณิธานขลุ่ยกลึงกลึง

จะฉีกแผ่นขลุ่ยกลึงไป

แผ่นขลุ่ยกลึงให้คนใจ

รักใคร่ได้ก็จะเกิดมาจนทอง

ขอขมขื่นใจยังรักใคร่

หนึ่งก็ขมขื่นใจ

หนทาง เพชรเม็ดเล็ก ๆ สวรรค์

ทั้งจะทรงแต่

กมลวิเศษบุญ มีน้ำใจรักใคร่

จะอันนางอัน

อันถึงใจจริง รักใคร่

ถึงรักจริง

ขอไว้ หายใจ จะให้รักใคร่ รักใคร่

เช่นใจจริง

แล้วรักใคร่

แล้วรักใคร่ รักใคร่

ขอขมขื่นใจยังรักใคร่

แล้วรักใคร่ รักใคร่

ขอพิชิตดวงใจรัก รักจริงจริง

โลกย์ก็ไม่มีรักใคร่ รักใคร่

รักใคร่แล้ว รักใคร่

จะหาความรัก รักใคร่

คต ๖ โยชฐารมมม

ข. ฝึการกระทำของชนโดยสมัคร

ขอฝากเงินฝากประจำ

၇၆၆၆၆ ၇၆၆၆၆ ၇၆၆၆၆ ၇၆၆၆၆ ၇၆၆၆၆

จอเชื้อ บูเตกรลบ นวรสักนอชบั้ง

ขอว่าปรากฏมาตามนี้

ภาษา ของปากใหม่ ไหวของตุลา ของปาก ชั่วไว้เป็น ชั่วครกตั้ง

ขอฝากภัณฑารักษ์พิจารณาแก้ไขอีกครั้ง

๑๖๖

ស្រុកស្រីសោយ

សិល្បៈរូបភាពសាសនា

๓๓๓ ๓๓๓ ๓๓๓

๕๖๖

1870

ປະໂຫມ

410604070000

พระยาโกษาธิบดี

1103. 93

เรื่องว่าใจที่จริง

เรื่อง การตั้งกองบัญชาการ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

ใบไม้ที่ร่วงของฤดูร้อน

Diên

วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร

กรมการช่างภายในหลวง

ประจักษ์เชิดศักดิ์ เสน่หา

เจ้าของมณฑลพิษณุโลก

ไว้สำหรับคนนอกนอก ในทวิษั

๒๒๖

[illegible]

ไม่ดู ไก่จากอเมริกัน ๑๐

ปราณี สอนวิชา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ เสด็จมาในสวน

พรมานมีความนวลที่ขี้ไทน ย่าหนึ่งน้อยนั้นยังหมองทู่ไทย
 งามไทยเข้าให้ฉีกกักรอน หนับไม่มองว่าสาวาต กากนตไฉน
 จะวันลักกันคน ไม่หยากเข้าหยากคยเคกกัน กว่าจะเย็น
 สวรรสถาน เมอ ๖๖

พินิติน ๕๖ คำ

๑ แกศรตัวแต่พิศเนางงวน ไม่ชวนนี้ถ่วงนางว่างควม
 ประมวนโทษเพียงแผ่นสุราโพม อยุ่ไทยอยู่ด้วยใจประหวัดจิตร
 จึ่งลืบทาความคึกคัก ชนม ใ้ปราชัยซึ่งปองประตองโถม
 ใ้มีความหลังจาวัวพรพรรณแรง ที่ไรจึงวิญษะกับเศร้า
 อยเซอฐูเฮาที่มาขึ้นถอง ว่า โคนงมกัณมทรงสุวนทณแปรง
 เก่ปานแผ่บตมาถพระสารบุรี เท พึ่งชำระชำระขึ้นสนมกั
 ภาโดยวิญษกรังการณแล้วทระกิล ละครคำขอว่าโค่นุพาพิน
 ประฤกัณในเซตวนเวิโรไล โคนนี้เงระไ้ถอลถอนช เณฐา
 บุการกลาบท งปภาไทย ยิ่งกล่าวโค่นกับระโรจนถนไ

จนเข้าในวิมเขตนิเวศนวง เขมฐาวังมณฑลเจ้าพรหม
 ลำเลียงจับโตตรัณศมรทมาง พันธกายนังมาทวารพลา
 เพราะหวังนางจิตรน้อยมณฑล ยิ่งพิศโฉมก็ประโลมถน
 จิตร ทั้งสุรางาประสิทธิ์ประสาทรสงว จะล้นนางแสนหน้า
 มาประมวญ ไม่ควรไปเียบกักรพริ้งแว เสนม้นักก
 อยู่ไม่กล้าปราศไรยถาม กันแจ้งความเย่ไม่เกรงมณัศว
 พักลาเขมฐาจิรา แสนนิมรเพียงจะตื่นเมื่อใด กะหยับ
 แก้วดาวหวังวังเงิน ประจงใจประคองคณัศว ไม่เหน
 ช้องตริภคินธรรมา เพราะชบชิตยลนคณัศว งาม
 สุกสกตที่ระทนไว้หน้า จึงหยับกเขาคลี่มาขึ้นแดง ให้งาม
 มีารงามจิตรประจบมณฑล ขยเชิญแรงแจ้งสารสมานความ
 แม้นถึงคักก็จะมีนคัศว เย้าได้ โดยอกคณัศว งาม
 งามแห่งวังก็ ท.จำไม่เบาความ เพราะไรทวมใจจิตรจิตรกัน
 ขยเชิญใจมาลิกไปประหวัดจิตร ขยเชิญมิตรมาเก็กน
 ถนอมขวัญ ให้ชื่นโสมประโลมทั่ววัน งามปนขวัญ

เนตรงานสามกษปะ

ระ

วันทอีนาร ๒๔ คำ

๑ ไกลกับวิบตยนิหารสาร เสนาะพณั่มบุศยาโดยลาญ
 กันเจอรานข้ามฤกษ์มาไววัน ให้ชุ่มชุ่มพุ่มศโรเทศ แต่
 กริ่งเหกด้วยทวศเทณเกิดนิธ เหม้นกรวางจันท์กัณธ
 ไทรวรวัน จ. ถัดถันเอวจากันท์ใช้ทาง ถ่วงแน่นเชือก
 ยามทาสักกั ว่าระวิกันษาโดยให้เนาง เหม้นเมฆาก
 พนัสุอาทาร สุธ้างเฒ่อมหมายประมาณไกล สร้อยจันทรา
 นลสารก ถ้อยกว่าทณันไนนทกองค์ เหม้น เหม้นแต่รอน
 ช้อนแสงแจ้งบุญไป เหม้นแผ้วไระให้กล้าน้ำอาตุ เพราะ
 ปราณเฒ่อมหนึ่งมีสารสวัสดิ์ นีพณั้จักเข้ว่าเช่นกับแสงสุว
 ข้ามกาตุยัณจันทรจะบุญ ทถาจะทกมถกันเหม้นนิณมา
 มีปราณเฒ่อมประทยกยัง เพราะทวงรังเหม้นหนึ่งจึงวาสนา
 ดังทวิวิกันธรุทกกับินา คุไม่ทหน้าที่จะหน่ายเสนทรา

พระยงทั้งถึงสยงลวงศ ไม่รักษาราชบัญญัติราชมน ให้นินวัน
 ไทยกันกวีถวณ ทั้งจะอ่อนชดม้วยทวยวันจวอ ก็มิแฉจาก
 ใจจะไว้ใจท ฟ้าควยลิตกัระณิกนท้านสวต ยันลัทธิวิชา
 อดนอมนวด ควรมิควววังแจ้งแสงทง แยะ ะ

ขายขันนุชา ๑๖ ค

1

๐๐๐

๐ ปางพิลาศสมานสุมาเรย์ลนร ถัดหมายทวงหมายเทือน
 ทารากร ชันลลยณนวิพาโอ พาย นันต์เพ็ดเต็นโตในเวทาศ
 ถึงจะมากก็ไม่เสียจึงแวงหมาย มิได้ยักก็ยกไถ่กันนิเวราช
 เมียงหมายรั่มพิมานมธง นุ้รทหมายที่ระมาตตามดยสมาน
 สุธหารที่จะเทิรวทาศทอง สุธลิตที่จะเข้าเคียงประคอง
 สุกสนองใจสนิทเสน่หกัน โอ้นักนัษบว้ท่งเททศ จะต้อง
 นองชดเนตรกันแสงลลย จะเลียบเทมัยนึ่งกยเคื่อน
 ทวัน เมื่อเลียวเหล็บมถักรพิณขุนร ยิ่งคึงก็ยิ่งนาจร
 เหน้กักร ฉวยดูวักเงี้ยวก็ทอกกไทยถอน ไม่เหนกามี่ว่าระนำ

ไทโลกก ไม่เห็นว่าเป็นอะไรให้แถมอะไร เกษมเมื่อไรก็เคย
 ยะโยมเล่น ครั้นถึง เห็นแล้วก็ถึงแก่แก่เนื้อหอย ยามทำนิน
 ใด ก็หาอะไรดี ทน ถนอมแต่ใจเกษมสุขุม ไม่กาย จะแผ่แผ่
 หัก โสภโสภา นั้นนัยยะแต่ ะวิทวิทหาย จะหาทุบแต่ทุบเดียว
 เย็นเย็นว้าย มีไถ่ขายความฉืดที่จินตนา แล่นแถวที่สุด
 ทอกรังนี้เคย ไม่เห็นอะไรว่าอะไรจะหาหา แต่บางใดล
 แล่นอโกลาตลอดเวลา เห็นก็คิดไม่เห็นหน้าแล้ววาว แล่น
 วิทกจะรวมเรือนเหมือนเหมือน หวัง หวังจะภาณมาประภักษ
 เมื่อนั้นแล้วก็วิทกวิทกวิทก วิทกวิทกวิทกวิทกวิทก
 แล่นวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทก
 หัก พรวินทรอยู่ลุ่มวิมานวิมานของ ฤาษีปองโหม
 กระต่ายคง สรรพการกระทำบัพัตสาชาติ จะหาชั่วตาม
 ดับวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทก
 ชกกระทำแต่ที่ทองก้อน ให้สุกวิทกวิทกวิทกวิทกวิทก
 เพราทำกักรไม่มีศักดิ์เสมอเหมือน ใครจะช่วยบำรุงวิทก

ช่วยทักเตือน ไชยเพือนก็ระงับไปในวัน ถึงจำจากเพวระ
 วิชาดให้วัยี ชะลอกกลัยไปจนสิ้นชั่ววัน ได้ตั้งใหม่กิจ
 ศักดิ์ผูกพันช ไซ้หม่อมมาว่าระมัยนมา ณ ถัดใช้จิตร
 ไชยสรวลใจโกลน ชะเกาะไวยมทิศไผ่มาสมาน ทักช
 มหันต์มรณพเณรณาน จณัฐธานกัสถิตสิ่งพาวเม้ง
 ไชยภักดิ์เหน้อยแล้วความสุข จณัฐธานกัสถิตสิ่งพาวเม้ง
 สรปลุกใจปล้ำให้โกลาเปลือย ชิงกรุ่นก็กลแล้วก็ กิ่งของเครือวณ
 เมื่อเวรมาขำราศให้ชวกริช ลงจณัฐกัไว้ให้จาม
 เกิกทราวมสงวน กิดเล้งขมจันมรักการต่างชวกร
 ไกรสรวนไม่เลาจุลสรวนกาช เชนสุกถวิตุตสี่ บบพนิชาค
 ที่มุ่งมาชิมก็สรวนมาพมหาอ เจบกิจกิตระวางชั่ววาว
 ก็เลียบคายทวยฮาโดยมิไ้ลา เชิญสำราญเกิกมเมเย่หมอง
 ภาทกร จงจกัคักกรลิตยในศภา ทชเม้งไวยนกำหนดมรณ
 ขอเหนหนันเล้ยักกัญชกชขันใจ ขบเล้งเรอที่มุ่งมาชวกริช
 มาทสมักหมายสมานพักไสม ใต้เหนหนันแล้วจะลาชั่ววาว

จะขอโยนให้โย โสภณกรรมกัน ถึงอยู่ที่ สักที่หนึ่งโน้นเพราะ
 ไซ้คู่ จึงมิให้ชู้ โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกันแล้วใน
 โสภณกรรมกัน จอหมอนมัย โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 สองเคียวร่วมสรวาง จอหมอนมัย โสภณกรรมกัน
 โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 เกิดโศกโศกให้โศกโศก โสภณกรรมกัน
 สลาย รักโยนโยนให้โยน โสภณกรรมกัน
 มาสุมะงาน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 พยายามตามลัทธิโยน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน

๐ สักที่ชื่อว่าลัทธิโยน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน
 โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน โสภณกรรมกัน

ประเวศสถานสถิตย ก็ที่เจริญกับชาวสืบสาธกาม ท้าว
 นึกแทนระโศกแจ้งที่ใจความ ยิงรักยงมาอยู่ญาติไม่ยิตี
 จำถึงสำราญการเสด็จไม่รู้ประสงค เหมือนหนึ่งของคบยุธา
 ษาหือ ก็จะมีปะตาปาเป็นนางชี นี่หะที่เอ็งคิดก็ทงพร
 ไม่ทว บอไทยในอาวสมรนาเรก จะทงทวก็ทวก็ทว
 ประยูรพรหม ฤาจะเพื่องเยวาทาพม ฤาจะปดงสว ที่ถึงชาติกา
 จะภคโศกก็ไม่แจ้งประจักษ์หู จะนึ่งคบบเพพาคณา อยะกัต
 ภาทพลาคตงทวงพาลา ก็เหมือนกันทำทวงกลายสืบทาเนวอ
 ก็โศกการแต่สงสารจึงช่วยยลชน งามนิม นให้ทงงานพร
 ทรามสงวน ถึงมีสท้านแต่เพื่องให้เคื่องทว อยะนวลเยา
 ให้นองช่งคำคน เย นึกแทนระโศกจึงทงสอ
 ที่จริงจิตรังจะไปเฝ้าผา ไมทอทรงมอช่งกับ นนเสกค้อ
 ความกักรวงกัวยาวรักยงทั้งทักเก็น นิจาเอียงมือเคศุช
 สำราญวัน จะลั่นชี ฤาจะคั่นช่ช่เฝ้าเม่น เตชะยภักทว
 ผัวผ้องเพื่องทวงเก็น เอยแต่เอ็งเอยพัวนพภาโย

มาบรรจบพบกันเมฆมัวหมอง ไม่เกินสองโลกยแต่ัวๆ โฉน
 จงวิกรมเกิดข่าขามเคื่องหฤไทย จงวิกรมให้ควรวอด
 ชนงศ์ จ.ช. นื่องพริ้งทอนสรวาสนง เจ้าข้าจึงก็
 คิดเป็นสิริมงคล บัดนี้หากันความญาที่ปวง ขววงษ์ จง
 กรองวังเช่นจัง เอย ๗๖

เจ้าฟ้าจุฑา ๒๒ คำ

๑ ขนิษฐนึ่งสละสุทวารโคม ถึงดวงจันทร์แจ่มฟ้า
 นภาโคม งามประโคมลานจิตรจินาทรง ยิ่งพิศยังพิศ
 เสน่หา โยนาค่างซึ่งตึงทรง งามสมคักก็ควรบูชประ
 ขววงษ์ จะสรรทอนงษ์เข้ามาเบื้อยไมเคื้อยเพ็ญ อันเขา
 ถ้ายดนักทวนนี้ศิวสม งามวิกกิตระงอนชายเท่นม
 พินางงามทรวงประจงเจียม ที่เลื่องมเื่องมอดค้ำต้องคม
 กังแค้นพิ โยธวิมตภักท ทัพเรงรักขนิษฐนึ่งทงสองสน
 ให้ท้าวคณินญาอันขามณ แต่เทือนมจใจสวาทไม่

ขาตึก เห็นน้ำตึกนุ่งบ่า รวงสวน ทุกคืนคำกราวรรณ
 วันรวนจิตร ที่วังเซโหมน้องทั้งสองนิกร เหน็ดคึกคึก
 แลสนยากระพาลเพี้ยน ไช้ดงศรีลมนบูรณประยูรทรง
 งามมทรงสารพางค์ทั้งนางเจ้าน นาวาต ยิงระ แลตุนแนบเพี้ยน
 ไม่ผิดเพี้ยนพิมพ์ระพาละม้ายกัน ทั้งอุบลละพาท พยทั้งคู่
 พังมุกแผ่นตะอยู่ในสระสวนวล ใดละนุกฟูชวงส ทั่วทั่ว
 มีจักรมรกันหม่อมมรเมือง บันเพียรระ นึ่งกมวิระเน ไม่หาผล
 ถาวรทั้งหลบเลี้ยง สู่เวทเวียนเยื้องเกโกลไม้กลั่นเคียง
 ระอุบายบ่ายเบี่ยงเทนสุคติ ถ้ามัย เทม้นสุราฤทธิ
 ติวชิตักติ ระผาจักรจัดมรเชบชบสรวะศรี ว่าจะเร่งเคย
 อุบลระกลนิ ฉายรัทพิมานทองประดาของเรย นิสสุฤทธิในก
 คิรเนนชักสน ฐานทนเส่นทานิจาเอื้อ มิไกรเคายทวศ
 ละครเลย ที่ต้นคองวากขึ้นทุกกวัน ยามนอ มิได้ขึ้นแต่
 ถัดวาล้อ ภาเคถิมทลก็เจมธกัแผ่น ว่าแนบสของทวาม
 ทรงวนชวนจำนั ทลงสาลัญญกถักไคตีไม้แป นอน จะเปรี๊ยะ

ปราชัย่ายพระธวัณจวนจิตร เมื่อก่อนวิธาอัน้องสียงสมร
 ไม่เอาโดยในสุรางคณเฑียร สู้กันจนไม่สมต้องไต่กรงกัน
 เป็นตามเคยราชชมภิรมสมาน แกล้งล้าวญปานไต่สวายสวรรค
 จนทางเผาศาญชั้เชววัน ก็คงบันไดอยู่แล้วไม่แคล้วตาย
 อันที่ปองสมรมิทรชนิษฐารภ แม้มไต่ลมสของสวาทก็ถึง
 มาดหมาย ถึงว่าใครจะกินหันชีวิ้นวาย ไม่เลื้อยตายด้วย
 พิสมภิรมรัก จงเหนใจเกิกที่จงเสน่หา สุกขัญญาที่จะทาน
 เหล็กทวารหัก แคว่มาถึงหนึ่งนึ่งรณหมองภาทร ใช้ว่ารัก
 แวงวอันไม่ยอนคลาย ขบเขญมิทรณนิษฐนึ่งของสมร
 ชั่วกับบรันมฤไทยพิไค้ตาย ไม่ควรวกิตหมายหมองข้าง
 ค้ำระคาย น้แน่สายสวาทพิระจแรง ถ้าธาสักวังงามรวมกันหัก
 ก็เหมือนพลอยเพชรรัตนน้ำหรักับแสง ถึงสูงชาติชาติค้ำราคา
 แพร ก็ควรแต่งเรือนร่งก้วยทองอุไร จ้างงานเลิศเพริศพิริบ
 ทระยมสวาท ใครจะธาทิณินทาไค้ จงรักตรองศุภกิจ
 น้้องอย่าแหม่งใจ บุราณท่านว่าไว้นี้ควรฟัง ซึ่งรักทำน้ือบ

เปรียบปราชมาทลายข้อ ไชยะพอลวงฉนิษฐาติศทวั
 พิปรายพร้องสารสวัสดิ์โทบท์จ้ง เจ้าทรงไท่ทองทั้ง
 สดงสุภา พิณมกล่อมรักบำรุงสงวน ให้สมควรด้วย
 ประยูรศดา ชยานึกแทนมงคลสัจที่จนา จงว่านสารด
 สดงโดยคตงรัก แม้นทราบสารสิ้นเรื่องไม่เคืองเขญ
 จงเปลื้องสไบให้มาเป็นสำคัญประจักษ์ จะให้เขยชมพลาภภ
 ท่างภักท เขาหน่วงหนักถาวรสมานนิรันนาน แยะ
 ๖๒ คำ

๑. ถายถวิลณชักชวนุชาสนอง ท่างผกาโกศมประทุมทอง
 ถึงไท่ทองเคียงจิตอย่าท้อใจ จงเมตตาการุณาพลนิท ข่ายปลัด
 ปลัดเลื้อยให้้องน้หอมของไหม ทวังฝากฉิพฐิวันคึงบันไธย
 ด้วยจงใจแจกนาเชษฐาหนัก อันความสวหีมาคคหมายก็พรายแพ่ง
 โฉนที่มิไ้ใจไปประจักษ์ จะพาเพียรพยายามด้วยความ
 รัก ก็เขรพหนักเกล็ดอาว่าทมิเมตา ใช้ไควเรจะเพน

อภิวิคตนั้น มีนาคหมองใจเทวศกถึงเซษฐา จะนอนนิ่งตัวแก่
 วัณฐ์มฤดา จนภักตวาทมอมอมด้วยทวอมใจ เห็นระมัวนกลี
 ทวีตเสนเสนหพิ ไม่ปราณีน้องจริงแล้วฤาโดน จึงตมางเมื่อ
 อนุชาสันธวโลย ถึงก็ไปก็ยิ่งเหนเป็นเชิงเขื่อน พระขามณ์
 วัณฐ์มฤดาหนักหนา ได้รูกษโณแต่ไรมาไม่มีเหมือน
 ฐัก้าขึ้นผืนภักตวไปตกเขื่อน ก็ไม่เขื่อนคำพ้องด้วยนึ่งเถย
 เหมือนสันธวาทิตาตมิตรแล้วนะที่ ไม่ปราณีอนุชานิจาเอย
 ฤาแห่งความว่าตามจริงไม่ควรเถย จะกินเถยไปเช่น
 นึกอย่าทวิกระแวง นึ่งรักพันแก่โดยสรวิต มิได้ก็เป็น
 ยลแอบแอบแฝง ที่วิ่งใจงามสมานไม่ทวแสดง จะแจ้ง
 ออกให้เห็นได้เอนก ทวจะพึงพินางเหมือนอย่างระเด่น
 เมื่อคราวเป็นใจใจด้วยไว้กู พึ่งช่วยอุปถัมภ์ช่วยคำพูด
 ให้ได้ สู้สมน้องประคององค ระเด่นกลัวมาคตมาจินกทว
 แต่โทษหาอยู่มิได้ทั้งใจประสงค ก็จำเริญวันทกาสถทว
 บัณจะปลงชีพมัวด้วยรักแวง นิทานได้พึ่งพาพาตนั้น

ช่วยรับสื่อสารปะหนั้นไปแจ้งเถลิง จินตนาอันยังทมาจะ
ทางแกล้ง ก็ให้จงปลดปล่อยให้ โยนตาม ทั้งช่วยเปลี่ยน
กลไกทรงมาตั้งให้ เปนความผิกชัยใหญ่มิไ้ข้าม อีเหนาไร
ชมพองต่างโฉมงาม ค่อยคลายความทุกข์ร้อนชาวไร
สอระเด่นจึงได้เป็นไมตรีจิร ก็เสวยสมนิมมกิตติพิศไสย
เหลือนศุภลักษณ์ให้พี่นางโดย มาอุ้มโกนหัวพุดทอง เพราะ
เมตตากวณทั้งสองสวติ ให้ร่วมอาสน์ว่า ห้างทั้งสองประสงค
ไม่กลัวเกรงอาญาชั่วปอง ก็เห็นคงเป็นพิศมฤตผลบุญ
อันศุภลักษณ์นบาคันนี้เปรียบพี่ รุกขของน้องคงนงเงาเทย
เห็นแก่รักถวญสาโ้การุณ จะชอบคุณพี่ไม่ลืมเลย
ฉันท้องจะไ้ครองพิรมสมาน เหม่เนนิทานที่รักช้ชนะ
พี่วัย ขอวานโอรุช่วยขยายพิบรายเรื่อย เจริญผลอยู่เรื่อยวัน
วันจนครวญ ใช้กราบไ้ตรสยสมว่าท่อนว่า เนชาฉั้น
พริ้วแต่กำสรวญ แสนสวติมาทน้องประคองนวล แต่ไทย
หวดอ้อมไ้วันเส้าวันวาย แม้นพี่ชววิจนาช่นว้า ก็ทน

ที่จะเสวยสมอารมณ์หมาย ถ้าพ้นจากไผ่ขมิ้น ตาจะไม่หาย
 จะเอาถาดยารองศณารัฐวิชัย ตามแกล้ว มีช้างนำ วาไร่น
 ให้ข้า ทูลเกล้าฯ เข้ากันวันจะหมั้นสมรัก ขอตราเม็บบรรณา
 สู่ลาภภักดิ์ ในถิ่นรักพินิจนางใจ จะเห็นว่า หวังหมายของ
 จักภักดิ์ซัดสน เหม็นเนืองว่า สายชลชะตาไกล จะหมายฝั่ง
 าลงสมทุเทศทุกไกล จะสิ่งไม่วุ่นน้อยไม่ดอยเคื่อง จะอัน
 รงสุทก่าดังประเทืองขวัญ ก็หมายใจว่า จะภายในแท้ที่ขึง
 แก่คำจอลงสัไว้เป็นเสบียง บ้างถึงชื่อที่หัว เย็นอุทิศวัน
 ินดี บ้างประหนึ่งนางเมขลา สันเขย่งช่องหล้า สดสรวน
 ข้างร่มม่วงในมหาสารภาน ไหวขอชีวิตพ้นจากทวนพลา
 กุ วีนไผ่ประจักษ์ด้วยนางหนัก เพราะว่ารัก รุก รุกกับ
 ไซยรู้ เหม็นกลิ่นรักหัวหวดในซอซลา จนนางพ้าม่วงไม่
 มีขมขื่น นี้จะชนะพินิจของน้องเขย แม้นเชื้อเขย เมื่อกี่จะ
 ม้วยทวยหาบสมุทร อย่าทิ้งภักดิ์ซัดสนในคำ วรณ จงฉนั้น
 ผ่อนให้น้องพ้นจนเวทนา หักอย่าเพ่งพราวความไม่งามรักใจ

ถึงนิกรรักแลพินิจสงวามหา

ไยอ่านแจ้งสทงเื่องโสภา

รณมาทเอยไ้ดูบุสวาทเอย

ระ

นายพิงเสน ๕ ๐ ก

๑ ทวีณนรณมมิ่งบำรุงสงวน กระส้นสวาทนั้นน่านานไม่
 ราชารวย แต่รวนโรครักสลับใจ พี่เกรงกริ่งเฝ้าจริงยัย
 ไม่ประจักษ์ จะร่อนรักเสกเหล่าฤาไฉน จึงทนใจไว้ให้คิด
 น้อมไป เมื่อรักไปเกิดสวามงคลสุราศลา เอยใดเจ้าคิด
 ถวิลหวัง มาเชือก^๕ตองอัน^๕มธุรา เมื่ออารมณ์^๕หวาน ๆ
 ถิ่นไม่จินตนา ไ้รักภาฤมาหลงกัวยมมาล ชัยพิ้งความ
 ฝ่ายคืบยเจ้าทวนเจ้า เห็นเรที่ระว่างภิรมสมาน ไซ้สัศรี
 แกล้งจะจันทาน แกล้งรอนรานไว้ร้างไค้ทางนวล
 ยินคนรักมกน้อยเท่าสิ้นหวัง จะเชือก^๕พวง^๕ไฉนตระทรมสงวน
 ก็ยอมแ้งว่าไม่แกล้งประจวบจน ทั้งฤาควาเคียดเคียด
 ทั้ยคืบกัน เชิญสมรอัน^๕จิงมธุรา หัวสัสมานสมัคให้

ฝนภักตล ย่นแรมสวาทินาคว้างให้เวนิมทน ดวงบุล
 เขวมิ่งสุมาลี พัดนอมอมใจบำรุงสงวน มิให้นวณชเต้า
 สลดศรี ไม่แรมสวาทินาคว้างรักภักตล อีเจ้าพี่มะยม
 ประมวลนาง สมรมิตรจงจิตเอนดูด้วย ถ้าพี่มัวก็จะฝากแก่
 ทวากสวาง ขวัญเมืองเย้าเกอเค็งคำระคาง จงคิดบ้างกะเน
 หนะเจ้าเย้าเบาใจ ชื่นวันนึ่งที่เขาร่ำรำพรรณบยก เป็นคำนอก
 เศศสมนิมมโชน จะมาทวนทวนเวรเ็นไปกะเนไฟ จงซึ่งใจทรอง
 ทั่วปรมาณการ เป็นสัจจังพินทุงสวาที้เจ้า งามเหวเย้าได้
 แคลงแวงสาร จงทราบไลศปวี โมชในหักยาน จะสมาน
 สมรร่วมซึ่งไมตรี เย้าหนักแทงว่ พินแกล้งประโกลนพ้อ
 ไม่คุ้มท้อไล่สร้อยมาแซมศรี เป็นความลัทธิได้คักแก่ความที่
 ถึงเพียงนี้จะไม่เทแก้วฤา เย

เจ้าสระแก้ว ๒๒ คำ

● ได้ว่ากรรมพจนนารกประภาสสนิท จะเรณูรักขิตมา

แก่ครว้ากรของอะไรไอ้ฮาหะว

แม่นมีเตชดั่งอะไ้ญเทศว

จะแนบหน้าถนอ^๕นัยประคองกร

บุ^๕ที่ราศ^๕นั้นจะรองทรวงของน

จะเฝ้า^๕วอนมิให้จากสวาทิเมิน

จะแนบ^๕เนื้อโศคนางไม่ห่างเกิน

มิให้เกินถึงกะขะระกันสกล

จะทั้งที่สุจริตไม่กิดถน

จำจนทวงไม่วัยไม่วุ^๕ความ

เจ้าอ่านทราบเสาวนาแล้วอย่าขาม

จึงจะงามทั้งสองฝ่ายเฮย

เล่นเจ้าทำฤๅไทในยเนศว

จะเฝ้า^๕เตาไปจำเภาจะนิศา

จะทำแท่นฤๅกันสุวรรณมาศ

จะแสงมรกตวางให้นางนอน

ทั้งจะมี^๕ยงพระธูมาธมเมื่อ

ถ้าถือนั้นจะซ่อนให้นางเกิน

ให้กรู^๕กรของบ้างเหมือนหย่น

ไม่แสงคำด้วยเจ้าอ^๕ยุบถกล

ถ้าเจ้า^๕เอนมธการณภาพ

จะรู้^๕กรู^๕สงวนให้ควรความ

จะ

นายพิมพ์ ๔๒ คำ

๑ อนุชามาทางทรวงูสถาน

วอน้อมสารสุจริตประสิทธิ์มา

เหตื้อทุกขที่ระทนมรณ

ยังสุขานิราโรคาโดน

คอยห่างไกลไกลเทศาภิบาล
 เสนอสถานทีฏาประการโก
 ที่สรวังมั่งมั่งของบุฏาโคณ
 วันรวบไจมาในันที่ขาว
 สัณตาร สวณัญญากันว่าพลัการ
 แสนทุกอหิม ไต่ไปไว้
 นัยกัไต่ไต่เขาไปว่าจน
 มาอยู่บ้านดิน ผินภักตมแดงยิ่งมของควี่
 หน้าว่าปร นั ไคพ่ไม่มาตามลัญญาโย
 แกลตง ฎาณลัถพันแห่งอยู่ฎาโคณ
 มีแจ้งประจักษ์ใจ อธิชาไลนังเหล่ที่คำรงก
 สรภักก็เปลี่ยนผลัก จะเจียนจักถึงไว้ไต่ ไคททอง
 ที่ระอาทราตรง คำรงคไจมาในความควม เกริทางย่าง
 จะถอยยัณนอยหยุท สุกไต่้วยใจระไกลถนอม
 ไชยวณอวณณควม ออมทวศปาวะศกงนาวา

จักขามฉานมีธรรมา แต่โศกโศกมัทธนะเรขารู จังให้ขงมอ
 ตมพั้งอถำมว เหนืออวพาพร ยมาทลายล แต่โศกมาว
 ฉานฉลิต ควันเข้าใกล้ ไซ่ช้อปะถา เหนือคหฬำชอคหฬำ
 แสงเจ้าเกรวโชนอรธนา นั้งระเงงแสงสุกสองเจ้า
 หังสาทาพิศอกนทรน ทาโชนโศโสมโศกนทร จวบจนบ้านทิม
 ปีมลันไ้ แลทมาธลลสาธนะ ติ. นทร คากาเรณนั้งนคหฬำ
 โคม ฤณไนเพ็งมโศกโศ โศโศโศโศโศโศ โศโศ โศ
 เหนือลลลลลลลลลล โศโศโศโศโศโศโศโศ โศโศ โศ
 วัณนพมอธมณเธิระ นั้งมณเธิระคหฬำเวทวาทม
 แออำมาถลลลลลลลลลล ควันไซ่ช้อปะถา
 จังให้ขงมอเข้าทวทโศโศโศ โศโศโศโศโศโศ โศโศ โศ
 ควันเข้าเข้ากักกักกักกักกักกัก สอกล้องนคหฬำ
 เลี้ยว สอกล้องนคหฬำกักกักกักกักกัก จังเลี้ยวเลี้ยวเลี้ยว
 คองศา เหนือวัโศโศโศโศโศโศ โศโศโศโศโศโศ โศโศ โศ
 โศโศโศโศโศโศโศโศ โศโศโศโศโศโศโศโศ โศโศ โศ

ให้เชิญเข้ามาทูลขอขมาแทนภักดี

จารึกกับชื่อบ้างทุกาโทษ

เห็นชะตาเหมือนนระภาเขาจำไป

ถื่นไถในโศกเพียงเขมจริง

กรมวังเกาะพระที่ถ่านหิน

พระนางกษัตริย์ทรงรักที่รักจึง

เวลาเที่ยงก็ให้ขากัดเลี้ยงพิง

ชื่อบ้างหนึ่งชื่อข้างเป็นทวาร

จำเวณพรวลธำพระชาวม

เห็นวิก.. ล้วนถวายแก้วบวงสรวง

ขอแรงเนอสนาคาขามวง

เวลาชุกกักรบวงตามเทวให้

ไกรทวนให้ทูลมาแทนภักดี

ขอสาธิตกับหนึ่งนี้

หมองใหม่ กรมวังหลวงก็ทราบแล้วแลไป ในถื่นนี้

บวรมณ์ เทนหาว่าดีทูลขอขมา ถิ่นมาเห็นในชบชว

จนาสก กับม.ต.ส. ฝะทอนหน้าขึ้น นิ่งทุกคฤหาเรบวรการใหญ่

เห็นนระภาเข้ามาทูลขอขมาแล้วแลไป นิ่งเจ้านายในวังก็ให้

ทวง นางกษัตริย์ได้ขอกำเนียงไปถื่น ประทานราชโองการ

จารึกกับชื่อบ้างทุกาโทษ นิ่งพิริวราชกิจชบชว

ครั้นถึงเวลาเช้าก็ให้ทูล ถิ่นแจ้งกระแสที่ประจักษ์ทรง

โดยนระภาเข้ามาทูลขอขมา ไทเมตต์ก็ให้ทูลพิริว พิลาทูล

ตลิ่งแกตามถวบนศรจาลอย

ถ้ำพญางูไขให้ชีวิตสม

เขาวังเวียนวามวิตามคธอง

ตลิ่งแกล่อช้างทางไฉนมาร

ไฉนคธองเจ็ดอันองว่าเพ

นี้เรณอยอกรกระดองกัถกร

เพนระกัถกรระกัถกรกร

อิมระกัถกรกรกรกรกร

ธกัถกรกรกรกรกรกร

กัถกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

ชวไลยกละในอนนธ

แลสวระกัถกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

กรกรกรกรกรกรกรกร

คงคาฤมาที่^{ผู้}เจม^{ผู้}น้อย
 ก็กระหายจ^{ผู้}ว^{ผู้}ที่^{ผู้}มี^{ผู้}ชด
 ถ้า^{ผู้}อยู่^{ผู้}ไกล^{ผู้}ๆ^{ผู้}จะ^{ผู้}ให้^{ผู้}ไป^{ผู้}แจ้ง^{ผู้}ที่
 แร^{ผู้}พ^{ผู้}เรือน^{ผู้}ก^{ผู้}ถึง^{ผู้}คำ^{ผู้}พูด^{ผู้}พร^{ผู้}าย
 แ^{ผู้}กับ^{ผู้}ม^{ผู้}ร^{ผู้}ย^{ผู้}ง^{ผู้}เ^{ผู้}อง^{ผู้}ป^{ผู้}ุ^{ผู้}ม^{ผู้}ค^{ผู้}ม^{ผู้}ย
 เ^{ผู้}น^{ผู้}ช^{ผู้}อ^{ผู้}ร^{ผู้}่ง^{ผู้}ค^{ผู้}อ^{ผู้}ง^{ผู้}อ^{ผู้}ไ^{ผู้}ย
 ใ^{ผู้}มา^{ผู้}น^{ผู้}า^{ผู้}ระ^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}ก^{ผู้}น^{ผู้}
 ช^{ผู้}ล^{ผู้}ไ^{ผู้}ก^{ผู้}แ^{ผู้}ว^{ผู้} ไม่^{ผู้}มี^{ผู้}น^{ผู้}า^{ผู้}ระ^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}ไ^{ผู้}ก^{ผู้}แ^{ผู้}ว^{ผู้}
 น^{ผู้}ก^{ผู้}ไ^{ผู้}น^{ผู้}น^{ผู้}ี^{ผู้}ง^{ผู้}ร^{ผู้}่^{ผู้}ค^{ผู้}ง^{ผู้}ค^{ผู้}น^{ผู้}
 ว^{ผู้}เ^{ผู้}น^{ผู้}ไ^{ผู้}จ^{ผู้}ำ^{ผู้}ส^{ผู้}ร^{ผู้}ง^{ผู้}ค^{ผู้}ว^{ผู้}ก^{ผู้}ม^{ผู้}
 ท^{ผู้}ว^{ผู้}ง^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}ก^{ผู้}ั^{ผู้}ง^{ผู้}ค^{ผู้}ง^{ผู้}ค^{ผู้}ม^{ผู้}
 พ^{ผู้}ว^{ผู้}ง^{ผู้}ว^{ผู้}ก^{ผู้} ย^{ผู้}อ^{ผู้}ม^{ผู้}ส^{ผู้}ง^{ผู้}ส^{ผู้}น^{ผู้}ท^{ผู้}ย^{ผู้}า^{ผู้}ล^{ผู้}ง^{ผู้}ก^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}บ^{ผู้}
 ไ^{ผู้}ม^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}อ^{ผู้}ม^{ผู้}พ^{ผู้}ม^{ผู้}ส^{ผู้}ท^{ผู้}ร^{ผู้}่ง^{ผู้}ว^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}ช^{ผู้}ด
 อ^{ผู้}ว^{ผู้}น^{ผู้}แ^{ผู้}ต^{ผู้}ง^{ผู้}ห^{ผู้}ัง^{ผู้}ค^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}จ^{ผู้}บ^{ผู้}
 ไ^{ผู้}ห^{ผู้}ย^{ผู้}ร^{ผู้}ว^{ผู้}ม^{ผู้}ไ^{ผู้}ม^{ผู้}ร^{ผู้}าย
 ก^{ผู้}ะ^{ผู้}ก^{ผู้}า^{ผู้}ม^{ผู้}ท^{ผู้}า^{ผู้}ย^{ผู้}ห^{ผู้}ัง^{ผู้}ห^{ผู้}ย^{ผู้}ก^{ผู้}ว^{ผู้}เ^{ผู้}ย^{ผู้}น^{ผู้}ก^{ผู้}ี^{ผู้}
 เ^{ผู้}พ^{ผู้}ธ^{ผู้}า^{ผู้}น^{ผู้}า^{ผู้}พิ^{ผู้}ก^{ผู้}

เจ้าเมืองแก้ว ได้ให้ของขึ้นทูลเกล้าฯ

ชดเม้า ก็อุ้งปากน้ำบางตะบวดา บึงนืดเปล่าเศร้าใจให้หา
 จรดกลาหมชดมวรมา หมายถึงมรภูวักเขาคิน เทนเพิ่มอัน
 มรภูวักพลวรมา ยิ่งร้อนวันจวนนักหนักวิต ที่เด่นสูง
 ล้วนฝูงกุมภวิ นอนแผ่ฝั่งสินธยาเวียง ชันโอบโพกุนภ
 ยี่ชั่ว ไม่กลัวเท่าทรวาเป็นแท่นตั้ง กัดระนิลนวมเนอ
 เมอเสบียง ไหววังเวียงไม่วาเวียง บ่าบระมาตกลาไม
 ถึงบาศกรก เหมอว่าอันสมหมาย เมื่อใจเญมาไถ่ขึ้นข้อ
 บางกรวาทรงวาวระวาน แสวเย้าใจทวยไกลนักทว
 มีกวร้างทางวัดสมิตสมาน แก้วไประจำใจไกลนาน
 ถึงตำราญจะเลื่อมศุขทุกเวลา ถึงการเด่นก็ ไม่เป็นถึงจวนัก
 อกระหักทวยจากพิเศ่นหา เคยเพนภักทรวาญวักจำญิต
 เคยพิธองพราจำญใจ ไม่เคยตุดชอนใจด้วยจำจาต
 แสนวิมากอน้องน้ากามโดน ทวีไกลใจของไม่มาไกล
 อาไธยมิไควยตลาขกนึ่ง ถึงคต้อจะเรณก็สุยตีก ที่คต
 จำแรมยิ่งกิดถึง ขามเขนเพนธวีไควตึง จนนอนจึงนอน

หน้าไม้วัก ครั้นเช้าศรเข้าใจลงเร็วให้เย ค่ำขอพระยาไฉ่ถึง
 เพชรบุรีศรี เขาท่ามะอ้ายลาวไฉ่อยู่ ฤทธิเจ้าทองระเทศนา
 ต่่าฟักน้ำยลลายระคนระเน้ง เหน่ตามหน่งพระตาหนักยังหล่นหล้า
 ให้หมายเมื่ข่มมัวเพื่กระธิดา โดยสกรจนาภิเษก
 นุ่งงาไฉ่ในทักวาลัน เกระตักแต่วันตรวญทวนฉวิธ
 ค่ำรงใจไปถึงเพชรบุรี ฤๅตักันสัสมประคักย จลาภตามตา
 แลล้าอาว ปรุยั้งวังแก้วในหล้า จังใจไปดะระคัอ
 เมือง ไร่นาไหนก็ไมถ่มน้ำโงยเซบ ชั่งเพรทันทีก่อนประระทุ
 ไฉระตา ชั่วละกัของนัอโย ตักเคะที่คยฤๅตามรอย
 จาพพา แลนัรมาชัณไม้นันไ เหน่ปุ่นเบืออย่างวางจางทงท
 ชั้ลลันสระ ถิ่นไปโยไชน โดยเหน่จนหลัฉิ่งฉิ่งไฉต
 ลอนไ้ไววัค หลัคอาว ไฉระทุคถึงที่คักคัก ไฉนระทุคถึง
 มิวคัฉะ ทอน ไฉนระทุคไฉนระทนความวนวัน
 ยามฉฉลัน เหน่ไม่วันวัน ยามกิน ทุคชระนเจ้า ยามนั้ง
 เจ้า ยามสระ ยามเก็บ ทุคกัน ยาม ทุค

ทวยใจ เหนือ เหนือ ก็นมกัณท์มาศ สุกสว่างก็ไม่มี ขาโสร่งไหว
 ราวกับน้ำจืด มีหัวเรื้อไกล ย่อมใช้ไป ข้างเมืองว่า
 แม้นชายใดที่สุกสว่าง โทนแก้ว แสงนวลกลเม็ด
 นมกัณท์ ร่มเย็นพิริยวาร ชื่นกึ่งกับน่านนทีหน้าชัย
 นายทิมเสน ๑๓๗ ทั่ว

๑ เลือดยกยักลงรักก็... ๒... ๓... ๔... ๕... ๖... ๗... ๘... ๙... ๑๐... ๑๑... ๑๒... ๑๓... ๑๔... ๑๕... ๑๖... ๑๗... ๑๘... ๑๙... ๒๐... ๒๑... ๒๒... ๒๓... ๒๔... ๒๕... ๒๖... ๒๗... ๒๘... ๒๙... ๓๐... ๓๑... ๓๒... ๓๓... ๓๔... ๓๕... ๓๖... ๓๗... ๓๘... ๓๙... ๔๐... ๔๑... ๔๒... ๔๓... ๔๔... ๔๕... ๔๖... ๔๗... ๔๘... ๔๙... ๕๐... ๕๑... ๕๒... ๕๓... ๕๔... ๕๕... ๕๖... ๕๗... ๕๘... ๕๙... ๖๐... ๖๑... ๖๒... ๖๓... ๖๔... ๖๕... ๖๖... ๖๗... ๖๘... ๖๙... ๗๐... ๗๑... ๗๒... ๗๓... ๗๔... ๗๕... ๗๖... ๗๗... ๗๘... ๗๙... ๘๐... ๘๑... ๘๒... ๘๓... ๘๔... ๘๕... ๘๖... ๘๗... ๘๘... ๘๙... ๙๐... ๙๑... ๙๒... ๙๓... ๙๔... ๙๕... ๙๖... ๙๗... ๙๘... ๙๙... ๑๐๐...

หัตถ์กว้างให้หมางสมาน

แสนว่าคาบเกิดถึงรักก็หนักใจ

ไม่ครีทรองรักบ้างมีข้างไหน

อันชาโดยล้นรักก็เข่นเลย

เพราะจับรักจึงรักมักเฝ้าชอนเผลอ

นิจาเอยก็คิดว่ารักจงหลงลม

เอยคนขอขวักฉันมักขม

รักขมแต่จึงรักมักก็จาง

เอยก็ควรดูรักมาโง่หมาง

จึงรักนาง รักสนิทสนมกาย

ถึงรัก ก็ก็ออกเล่าหวั่นรักษาหาย

จะจำเอยเสียด้วยรักที่แรมครวญ

ไม่เหนยอว่ารักจะหักทว

ไม่กลัวรักที่จะมาเป็นราศี

ขอขวักฤกษ์ดีก็พี่

ก็เต็มหน้าเอยรักได้ขยับประมาร

อันแวงรักก็ประจักษ์กับในช่อง

จึงปลื้มรักหากประระไป

ได้หัดรักก็จจะรับแต่ขยับประหยด

แต่แวงรัก มีได้ขมายระกายเลย

เมื่อเมื่นรักแล้วมีหน้ายังซ้ำรัก

เพราะรักหวานทองพาสแสงลงลม

โอ้ปลื้มรักพวงรักบ้างสงวน

เพราะรักขุมได้รู้ว่ามีบาง

ประหลาดคนรักนิตย่มวิบัติ

เป็นไฉนรักนี้ไฉนจึงไม่กลาย

เสียด้วยรักโอ้อาณิชาเอย

เลี่ยนแรงรักมาข่มขึงทว

มาแต่รักหักใจไม่ไว้หน้า

ถึงแต่รัก

นางวิ้งเวา จะรักรักเสียให้ขาดในชาตินี้ เพ่กรู้สึมิได้รักสุมักเจ้า
 ให้สาสมอารมณ์รักที่เหลืือเบา แต่เปล่าเปล่ารักวิ้งเวาทางใจ
 ถึงจิตรเจ้าจะมีรักก็หักเห่น เย้าทำเนนเชิงรักให้พิศไสย
 ไม่รักแล้วชมสวาทให้เต็มใจ ที่แก่งโคกเจ้ารักไม่ตัวกัน วนา
 รักนวลไม่ควรคู่ จะร่วมรู้ร่วมรักภิรมยขวัญ จะรักน้องมิได้
 ทั้งน้ำใจกัน ก็ระบับบากรักที่เจตนา ไม่รักยังยอชรักให้เห็นขยจิตร
 จะสู้ปลิวรักจากหน้าหน้า รรชารักทั้งขาดซึ่งเชลา เวารัก
 หนักถักถักถักเกลือกกลาย รักก่อระมิตอกเจ้าสวาท จึงจำรวน
 วนรักให้หักทลาย อีน้องรักชวทนต์จนวันตาย ไม่มาหมาย
 ฤกรักเจ้าเลย เอย อะ

พระยามหาสุภาพ ๓๔ คำ

๑ อธิวาจขอยกาค้นถึง จะถามเจ้าเขาเล่าฤทธิเชิง ว่ามี
 แขนงหนึ่งทำเนิรมา งามระมิตมพว้อมพว้างสารพวงรักคร
 วิไลยศกษณแก่ละอย่างนางกาตา ทรงเสวยกรมพเพ ย้ายา

๑ สมบูรณ์สุขสวัสดิ์คุณโฉม พิศภักตร์เพียงจะเลือนลนโยโฉม
 ชายไทยประโลมแล้วไม่ลืมเลย เวลใดนวิบัติยังเกิด
 ให้เวียนมริตตะรังทั้งทางเขน วัณณยังมีทันระชนเรอ
 นารีขบเคยแรมรสดอกทรวง แรกเริ่มมีเม้นจะได้เป็นมิ่งมิตร
 ไม่ควรคิดแก่เกสรของบวงสรวง แก่เทพาหารทั้งปวง
 หมดอมดวงทำการไถ่ถึงเพียงนี้ เหนบระหนึ่งจะเป็นลิตอภัยจักรจง
 มีรูขนงศเจ้าผู้กษัตริย์ นวลเทพไทยก็ไม่มี เป็นไฉนจึงมี
 วัณณกรรม ถึงเจ้าจะมิได้เสียโย โชนไว้อาไทยแก่พิภพ
 ขันวาจาเจ้าว่าพิชารว นอนนระทุกไปไม่วายวัน ยิ่งคิดก็ยิ่ง
 เสียดาย คงจะวายชีวาสาสัลย โศกเศร้าไปด้วยเขาจะตมจันท
 จะผ่อนผันฉันใดจะได้คืน เหนบสุคติภพที่จะคิดทำไฉน จึงแสน
 โศกไร้ใจให้สิ้น ไม่มีศุขทุกขแทรกเข้าเป็นพิน ระกสนน
 ทั้งกลักถนอม จะเสพโภชนากระยาหาร ราชหวานนนัก
 ชนอม เพราะที่มณฑลหมายสวาทเป็นอาวณณ จึงเสียดายอุดม
 คงพวง คมวิศดขังรู้งไม่ ไกรยวขังรู้งศุภา ถึงสัทโน

พมัททนาว่า ระจากบัวเอ็งมีชัยเอย กลับหน้ากตให้ถึงมา
 สักเดี๋ยว คู่สอถิณิครเมียบักรักใคร่ สักเดี๋ยวส่งใจคว่ำหาใจ
 มีใครจะจากถิ่นถาวรนิรันดร มาสวียาขวัญหาใจเอย
 ยามวิโยคเมื่อจะสิ้นแสงพร เบื่อว่า... ตลวิสัยนแดนจันทร์
 ยิงธาวรวิฆาตวาทรี มัจฉายิงรูหาใจเอยน้ำ เเงามลักคิ้ว
 ฤาไม่เอาใจพี่ ช่างวิบวักทักใจไมตรี แ่ก่กตปดอึ้งรูว่ามีโย
 วาจากรรมทั้งคมทาว ทั้งหนึ่งนหนาวหาน้ำไม่ จึงไม่แต่เมื่อ
 เจื่อหาใจเอย เสน่ห์ชนไม้ปลายก้านไม่ควรคิด โจ้วว่าพี่จะว่า
 เปด้าเอนอง บราณเพลงกล่าวไว้บทนิลิต ถ้าเป็นน้อ
 ทองคำฤาจำดูทช ระค่อกิตด้วยบักตักที่ไป ถึงเวาชั่วไม่
 เหมื่อนหนึ่งอย่างหญิง อันจะทิ้งวาทันนั้นทำไม จะสู้กับยา
 สักเป็นบ้นทักไป ถึงยากไรจะก้มหน้าประสาน สดข่งไวช
 แพนาวาเขาตงังไต้ จะแข่งวาทนาไขเหนซัคชน คราวนั้น
 กำมัจใจจน ให้พี่เชื่อใจคนจึงทนทุกข์ ถ้ามันพี่จะชิงสุก
 ก่อนห้าม ตัวยากก็จะไต่ความสุข ชั่วกัถอระมิตทำนุก จะได้ผูก

ลุดดาข้างไม้เท้า น้อยเอ๋ยพี่เขวากัป คนเขยพี่รักเขวากัป
 ปลีก น้อยเอ๋ยพี่เขวามังนิกร นางเขยพี่จะคิดเขาปลีกไป
 น้อยเอ๋ยพี่จะชมซาชมบ้าง นางเขยพี่จะร้างกะไรได้ น้อยเอ๋ย
 เป็นกำมัวไรทำได้ นิดใดเจ้าก็คิดเกิด เม จะ
 พระยายมราชคุณ ๓๙ คำ

๑ ไฉนเขาระบิรบือช่าว ว่าคราวนี้มีลาภเด่นตา
 ได้ดวงโกศมุกข์ของสวามี แต่มีเวสน์ถนาค เมื่แรก
 ทศนามังมาศ ก็ใครไปพูดพาทเพื่อนให้
 ฤาญลนายก็ยอมพร้อมใจ ทรุดให้หิ้วทากวามา กับบุษบง
 ในวงวารีเก่า ช่างไหนจะเพราเพริศประเสริฐว่า ฤาแต่ละกลต
 คนละอย่างท้วงต่างมา เทนบุษบงก็กับบุษบงจะเจ้าใจ ฤาบัณเฑาะ
 แต่ที่รงนา ฤาสุริยาตองตัวทาวนไม่ เก่าให้มรอาทวทวไป
 ชื่อน้อยมีไต่ทศนา ไม่ประคบขบขบเชิงทั้งสองฝ่าย ให้จะขาย
 ความซึ่งทั้งนา จะสอใส่เกสรให้ร่วงมา เทนบุษบงจะขอบ

บางหมางใจ เมื่อยามเวลาสรวลเคลเฝ้า จะชิงเข้าทำเหม่ง
 นั้งใกล้ ด้วยลิซชอบทำนองคล่องใช้ จะคักใหม่ให้ห่างระวางชม
 ฝ่ายใหม่ครั้นไต่ฮับประมาร จะมีแต่หมอบกวานกลานกัม
 ไทนจะเอยหน้าเวียงขึ้นเคียงคม จะประนมหนึ่งเยื้องท้าย
 ฝ่ายเก่าที่ซอเชิงกัน จะว่าพันเพดทอลถันก็ จะสัพยอกหยอก
 เข้าไถกองก็ จะบู้เขี้ยวปากชี้ให้กันดู ถึงนางใหม่จะแต่งกระษวน
 ถวาย ก็ระคิดายด้วยสททุกสเห็นอยู่ เกดเอกจะเป็นเหมือนตอง
 จามทร เมื่อพระรถมาสู่การ ก็มีไต่ชอบนั้นอันซูลี นางลัษณ
 ะที่เสนาหา แต่ประเทือนเบรียบปรายกันไปมา ท่พระรถว่า
 ขานจึงสมานกัน จะเป็นเหมือนตองนางเมื่อนางมา ฤาวัน
 ทากันศุขเกษมสัสต์ ถ้ารู้รัก สนิทสมานกัน นั้นแลสของบุษ
 บันจะวันาศ ขอพระภูเบ่งภาคมา จงทวายมาบริจาให้ชวากฏ
 จะเป็นก็สรรเสริญเจริญยศ เชยชดให้ลัษณะทั้งาม ฝ่ายเรผู้
 เขาอารมณ์ถึง คณึงไม่ประจักษ์จึงชักถาม จะประสงค้ง้างไถน
 เป็นใจความ ถ้าไม่งามก็เก่าจะชชทาน ถึงมีประสิทธิ์ประสงค

ให้ข้าก็เปลือง แต่ตามเรื่องที่ว่าข้าเหมือนหนึ่งพราหมณ์
 จัฟซอชทาน เมื่อมีการสุริยจันทรุปราคา มาทมนั้มิให้ตายด้วย
 พิศ แต่ทว่าเลือกเปลี่ยนก็ไม่ว่า หากไม่แก่แก่พระธา
 เหมือนตัวข้าที่แก่แก่ลักษณะ แม้ดังคนไทยจะไปตบะทานให้
 จะรับด้วยสิ่งใดใช้สัก ทั้งที่ว่าจะกลายเป็นชาติลักษณะ
 ด้วยสมมุติมาที่ลวาทย์ เฮย

สุนทรภู่ ๒๒ คำ

๑ แลนทุกข์ครั้งนี้ ไม่มีใครสมอบเหมือน แต่ก็เห็นว่าตามัก
กว่าสามสี่เดือน จนต้องเตือนตัวให้ตายไม่วายวัน ทั่วเขต
แค้นเหลือไม่สเทย โศกสั่น ทุกคืนทุกข์ค้ำใจนอนไม่หลับ
สุดแสนเข็ญเพราะไม่เห็นหน้าใจกัน ก็ยังค้นอกใจอาโอะตลิ่ง
จะทำให้สากใจยิ่งไร่นอ แม้เป็นขเลเก่าก็อาจจะยังถึง
นี้มากกว่ามหาสมุทรสควาพิง มีแต่เวียงโศกเศร้าเล่าทรวงทรม
ขนาดใจนี้ ะไรทลหาสนา แต่ก็เห็นว่าตามักไว้กับทรม

ถึงเช่นนี้แล้วไม่มีน้ำใจประนอม มี ต่กรรมความโกรธ
 พิโรธแรง ที่ควรช้อถ้อสัจวิบัติ จำกิจมิได้ขาดสวาทินสง
 ไม่ ไม่ สืบเอาไว้อะระแวง ก็ดื้อแนบเหมือนจะแข่ง
 แกล้ง ล้อคยาอ คิดถึงรักยามมีสุขวิ ไม่เห็นเอก
 ว่าระหัดไวยุทธ ได้ใจอยู่ไม่ไกล ฤาเกลียด
 ทุกขทัพอภัยประมาณ ถึงมิรักจะแกล้งวานพาสพิโรธ
 ไม่คุ้มโทษตกที่ทางจะหมายสมาน ก็เกลียดตายอยู่แท้
 ได้ บัญญา พิเคราะห์ท้าวไม่ทนควรจะคว้น ถ้าสุจริต
 ประทุษร้าย ควรจะหักสวาทให้ คหวิ นัถีสัจวิ
 เปนตราวิ ควรจำไม่ตบ ใจ มีแต่หาความผิด
 คิดความ ถึงจะยัง ใจ ไหว ความปราณีไม่มี
 ฤา ไร ไม่เอาใจถึงความหลัง ไร ไม่มีผิด
 มา ไร ไร สรรพวิ ไร ไร ไร
 ฤ ไร ไร ไร ไร ไร ไร
 ฤ ไร ไร ไร ไร ไร ไร
 ฤ ไร ไร ไร ไร ไร ไร

สุกกิดตัวกันเกิดในแควทอง แสยเป็นห่วงกลัวว่าความจะตามๆ
 ออกสาคีเพียวเวียงน้ำ จะสุกคอกทอง ว่ากลัวใครเบื่อกองไหนบ้างไม่หา
 ความวิเศษจะจนให้คนไปหาๆ ยังจะถือโทษว่าไว
 ฤาเคียดว่ามีได้กับเกิดตะกั่วกร จึงแก้หนัก ชั่วจะจนเป็น
 ไทไหน ฤายังไม่ ได้ฝากเลียบยังเจ็บใจ กับคนผู้เบียดเบียน
 ได้เชยกัน ถึงเจ็บเสียเหลือ ขี้ตบขี้กลืนเลียบ จะสู้รบเซพื่อ
 ขอรบขวัญ จะรอนความความใครขอโทษกัน มีให้ยั้งใจ
 มาจากไมตรี นิสัยได้ใจแล้วให้ใจโทษ จะคนขึ้นใครไป
 ก็ใช้ก็ เป็นวิบากจากกันแต่ก็ให้ จะคุมถือไว้เช่นนี้ บังควร
 ถึงจนจะหาความเมื่อคนแสนโสโครก เพราะนิเอนาเล่น
 ปองเป็นสองสงวน ให้แสตุดวาทนาโสการวณ ถ้าหมิ่น
 กระนั้นแล้วกลัวจะคนเคียด นิสัยสุกเล่นหาเอาโดยนิต
 สุกเล่นรักเฝ้าแต่จอมจอน อมเหลือย ทนแต่ทุกข์สุข ใช้ไป
 เมืองเมือง ไม่วายเมืองชื่อนาทั้งหน้าปอง สุกเล่นเซอู้ง
 ไม่เห็นซึ่งความชอบ ไม่รักต่อบนแล้วกับบึ้งซึ่งความทอ

คิดถ้อยการแปลที่ใครว่าครอง เมื่อมีแต่ต้องขึ้นทุกขบั้นทุกทรวง
 จะสั่งการอะไรเข้าเฝ้าทูลทอศ ก็ให้ในทรวงต่างน้ำพรา
 แค้นทรวง ที่ทุกขบั้นนวลถึงสนทนงปวง ก็แก้สว่าเสียว่าดวง
 ให้กลองลม ดวงให้กินแก้มก้ามมีสาเล่า ยังมาเฝ้าแต่คนค้า
 ความมดม คึดตึงใจ ไม่เจียมยิ่งเจียมมดม วิชาสมาธิคิด
 เหมขนเช่นวิชาสมาธิ ไม่เจียมมดม ถวายแก้กตัญญู
 ใจรุ่งโรจน์ทอศไม่อันหน้า จิตตวิเสสในทรวงความทำ
 นี้นะขิกที่เฝ้าหน้าให้มดมา วิชาสมาธิถวายเพราะสมาธิสวดี
 คึดเหม็นความมดมาที่ปรารถนา ขยายสวดีจะไม่ชื่อว่า
 เพราะรวบญหาข้างเดียวเจียมเจียมใจ ทุกเวลาเข้าเฝ้าแต่พราหมณ์
 มรุตสวดีทุกพิภพ ไม่นมทานถ้าจะลาไม่เอาใจ ขอบ่า
 ให้มดเค็ดนมของพ้องปากกัน เชิญไปร่วมเรื่องภิกษุที่สมภักต
 ความรักการจะร้องเคียงขวัญ ถวายสวดีใจเจียมเจียมวัน
 รุ่งโรจน์มดมคึดทุกวันกัน เว้นเขมคึดคึดคึดแล้ว
 นัยหน้า แลวกันเขมคึดคึดคึด ไม่เจียมมดมถวายรัก

ไม่ยวดยิน จะแค้นชิงรักเล่าไม่เข้ากร บารมว่าใจอย่าง
 ย้ายสวักก็ ไร่องงใจรักสมักสมาน มัดได้ความเคืองแค้น
 แค้นประมาณ ตรวจะรวนรักเมื่อไฉนไว้ตัว ชนซ้อนแห่งเรา
 ก็แจ้งน้ำใจระหนก แต่เจียมกับถวิลด้วยไม่วักให้ใครหัว
 ถึงบ่ขบปองถึงให้รักถวิลลงนัว เลี้ยงดาบชื่อระยาจวทอกล่าดิน
 จะถวักหักใจเสียได้ขาด เขาโหมนัศดักสวักให้จากสิ้น
 ไม้ประกันด้วยคำวณปนาถิน อะโหล่สิ้นกันเลี้ยงเด็กเอ๋ย อะ
 เจ้พระอิศ ๕๖ คำ

๑ เหนวักบิตเบื่อนท่าเชอนเลบ ประตึงฟ่งพบประกันประเปรย
 ถักเคยยังมีกันกลลวเรน แก่เวียนทวังทั้งใจมาวัก
 สักเท่าไรมาแล้วไม่เงงเทน เหมือนทวาก่าจะให้น้ำตากระเทน
 ฤาเช่นตังยี่น้อไม่ค่นำใจ ได้เลี้ยงแรงบ่งจิตรมาอยู่เพอน
 มาชิงเชอนอกเขื่อนนี่เป็นโดน รักนี้ของนงสน่ายอาไลโลก
 มีแต่โหลให้ชำระกำกาย แสทกรมระกมทรวงถึงครพิณ

มาตังอิทธิฤทธิ์อยู่ไม่ขาด

แต่กายหน้าอันขวัญชาวมรรณ

มาตังพิศมศรเศวตที่ทรงศม

ดอุมิตยวิมลวิภา

เสื่อให้ทนต์มนทินก่อน

ดอุมิตยวิมลวิภา

อวยปฐกวิมลเมธะกำหนดนามแหดม

ว่าดอุมิตยวิมลวิภา

พลันแยก ออกรบดอุมิตยวิมลวิภา

บิณฑิมาเป็นบ้านนี้

เป็นอะไรก็ตามว่าถึง

จึงรู้หนึ่งมิไ้ ถึงวาจาครวญ

จะกลั่นนอกลิ้นอยู่ไม่ขาด

ทั้งผิวหน้าพาดับจับตนเองมณ

ถึงวันนั้นคอบนึ่งนึ่งนึ่ง

ลักแสงนากก็ ไม่มาใจสหาย

จนเจิญเนโธสถสุรามฤ

ทั้งทั้งฟ้าพลาทกเข้าปักคตม

เจ้าคือไทเทวศักดิ์ศักดิ์เรก

เมื่อนั้นช่วยชีวาให้ถาวร

วิมลของเป็นของสนของภัก

ฤาจะเกินอยู่ด้วยเกียร

นี้วันวิมลฤาจะเลิกให้

แต่กตฤา

เหนใคร

แล้วชาอังกสิวคนจะเสสรว

อยู่ในใจรวนรวนด้วยแรงดรม

เทแล้วนี้มั่งฤาจะโธม

ดรมสวทิมิได้ขาดคำพูด

ทุกขมิตกนึ่งนึ่งนึ่ง

๕
 ทนเคียดขื่นจนวันเดือนลับเงา คอยเปล่าศึกละลอกๆไป ยอวัน
 ๕
 ไม่ยอมทนหนาวหนาวของดินพระบาท ใจจะขาดมือก็ยั้ง
 ๕
 พิณม้วนขวัญ แลนอหทัยลอบหาว่าจาย้อย นับวันกลยวันถวิลเชย
 ๕
 วิภคณีกวักจักระหกระเหิร จะเก็บไพรกระไรหนานิจาเนื้อ
 ๕
 จะก้องลมระบมแนกต ผลกรรมเบย เล็บเกาะกัฏฐาเคย
 ๕
 ผ่องระหมองมลา ไม่ค บ้าหน้จะถึงโลก ชีงอุโฆษเลื่องสัว
 ๕
 ในไรศม จะวิ่งเวรวิว หวั่นกรรมผล ยิ่งคำทวิยิ่งน
 ๕
 ฤาไทยแทน คณได้ข่าวฉนิฐว่ามาถึง ปานประหนึ่งไค้
 ๕
 ทวิพณันสน ถากะพ้อบอข่าวเมื่อคราวกลอน
 ๕
 แสนเชยบูมไค้ชีบูมไค้เชยมา ภาเหณภักตพภักตมตัว
 ๕
 ทำเนิน ทำเนืองเกวินเจ้าจึงกราบฉนิฐมา รอยคุนแบ่งบุญไค้
 ๕
 ไม่นา ไค้ฉนิฐาภมแก้วประจักษ์ คิไค้ด้วยไค้ฉนิฐปาก
 ๕
 เป็นของฝากวิเศษสมเหตุสมสัน ก็ความศรัทธาเลอลงภวันคืน
 ๕
 จะเห็นราชภาทวิคฉนิฐ เปลื้องปลกหมกตของบักไค้
 ๕
 สิวาญไค้ นันนันทน์ หนอ ประมานรักก็ว่ารักไม่ไว้อ

แล้วเกยงโยยัว ทัตธาวาวเว

ไม่ทนทนทนทนทนทนทนทน

เห็นไม่บิโรโงนงกั นังเส

ถึงชะลาชะลาชะลาชะลา

จะเททองทองทองทองทอง

อันน้ำในน้ำกระของงง นนเหลอ

ที่จะรุ่งหมายพระหลายอัน

จึงวันใจเรใจเรเข้าบิโย

สุกกระสัเก่าทวดสลาทรวง

บิศาทกาท ใต้ทุดรามาแต่ดั่ง

ก็ยังมีมอยู่ยังไม้ใหญ่หุดวง

ทุกๆไว้ในถ้ำแผ่นหลังรวง

ไม่กระเข้าทุกๆดั่งนี้ แะ

ทวิ

เจ้าฟ้ากรุง ๔๒ คำ

๑ สรงนวิฤฎาณาทักธามทนทวน

ไม่รักหน้เธอว่าหน้เธอ

หมองนวด มาทาลว พ.ล.ให้ดมชาย

ไม่รักหน้เธอว่าหน้เธอ

ทัญญู ข้างทั้งสี่สี่ละไรหน้าใจทว

พินทองเข้าดมแต่งมวง

ไม่หมาบเธอว่าน้องจะทองแดง

จะดูลงระย่อมประรงน

โปกขเรศ ตามเพดพิไลที่ขอบแสวง

มีรักน้าพองมามองแปด

เข้าปดอมเหล่งแผ่งเล่นไม้หนวอย

แต่ความเรื่อมสนนึ่ง

วรรคยอก. บิมน้ำท่าระคดทรงผอมผอม ช่างเตวักได้ไป
 ขาคลอชอ ญาสนาสาธเนวระคตชเสกขิยูกิ ไม่รู้โดยว่าจะ
 ธาราโธลท่ง นิสเซชองญาจึงมาถวามะระนิ เชนกระนั้น
 เขียวไกรระยักวิ เปนราคีผัวรักไม่ขี้ดขาว แท้แรกเริ่มทวี
 รักเป็นภักตอ กลั้วรักกลเปเลพลกระแสงขาว ทำเลี่ยม
 เข็มประจบระลอบขาว ไม่พักขำก็เป็นขำจันทรของ
 ระเบียบกวนักไปไว้ได้ๆ เมื่อปลายมือก็จะเพราะอยู่ โหนงหนึ่ง
 ฝนทอทางลกก็สลับเพลง ช่างเล่าก็จะเก้งเข็นเต็นเลื้อ
 นิราจาจิตรเจ้าไม่คิดถึงความขลิ้ว พันทองคกรกษณะหลิ้ว
 นึกอุกตมญาจึงฉ้มตงเปเลวิ แล้วทำกริ้วพาโกรธก็จนเจียม
 สาระพิพิไรถะกระตบทัพ นิราจาติบไปได้ไม่ขาดเหนียม
 จว่านักรักเป็นจักรระคก็เคียม เหมือนทำเหนียมข่มเขาให้โคเคียม
 กล้วยเจ้าหัวมาตังโอง ทั้งรูปโหนงนั้น นว ควบดอม
 ขันรไฟพาธระขั้วมวอม ไม่เหมือนนม นมกรใหม่ก็โอง
 วิชาคิมักพยเขานับถิ กระณญาหม่อมแม่มีนระตง ข้างหม่อม

๑ คึกถึงแพรวเถื่อนแล้วเสียดายเหลือ เป็นผลมอของหม่อม
 ว่าท่ามะเถื่อน ใต้หมู่ตึกนัยเนอมาฉนวน ใจผู้ดังเพอะ
 เถาะให้เมื่อไซ้กับ ถกสำขอบหัวถวิลมาถึงบ้าน ผ่าดไปขอพบเมื่อ
 คนจันทน นึกประจักษ์คนจะไม่เฝ้า เมื่อคราวที่สิ่งศักดิ์มี
 เมื่อคราวชิงระไวชิงพจนันท์ ทำได้เกิดไม่เวทนา ถึงเผลวก็ยัง
 รักเพราะรอยกาย นัยลอบขอเป็นกระไวโชนเทอ จึงส่งข้อ
 เกื่องแก้มไม่หาย ถ้าไปไต่ขังไปไต่ไกลกาย ระหุกก็เสียให้
 ตามก็ตามบุญ สงสรวนว่าไปอย่าช้ามาก เหม็นในตัวระ
 ทบควาตรวาทันทุน แหม่นส่ายขลุ่ยหมิ่นตึงการณ
 จงคงทุนวิริยให้เรอกลาย ถึงสิ้นมาบอกยังมีแบบ
 นึกยอเก็บซ่อนไว้ยังไม่มีสาย เมื่อถูกขระทมิจะไต่ขมทางกาย
 ฤาจะขอเลาะระชายให้ถมแพ เพราะว่าเป็นลำคูลมแล้วผา
 ตามประสาภักดีไม่มีแค้น นิจาเอื้อทำเอื้อมีเล่ห์แรง เหม็นระ
 แกล้งให้อับประมาณคน เสียดายนักนิโรธเพื่อชลา
 ไล่ทัพทวาทะตนน้ำคร่ำที่ผ่าน แต่จะไปไหนศมมิกก็ถึงคน

มิให้ นอนถึงถึงตรงเลย เมื่อย่างนอนก็เขาค้มในภอนม
 ยัควนทเมกดินฉาบไม้ทวยระทย เหมือนจะนำความ
 ดินทให้ทิมสอย ถึงคราวซำกั ไต้ไชยเพรชใจ ที่นี้ส่ายส่าย
 นอนอันเพรค่า จจะย่ายยับเป็นโดน จจะงน้ำดูเจ้า
 ระเผาไฟ กำมะระโรเก่าของข้ามาตามทัน ที่ให้ใบนี้ลือ
 ไรสุวิท ภิภาจะให้ภูมำถ่วงหน้าขึ้น ตามประสาธาตุใจที่ไกลกัน
 ไม่สำคัญว่าระกิกเก็งระกาย เทนเปลี่ยนน้ำมาให้หันสมกิต
 ฤาจะพิทักของหม่อมนี้ ทระมหาย จึงตอบแทนคำไ้ระให้ไชย
 ธินจ่าน่าเกลียดตายเพรค่า เอย ะ

สุนทรท้วง ๒๔ คำ

๑ โฉมสุมาโดยทิพเกศ เจ้างามวันมั่งไปดูเว้คู่คุณ
 กับนิกรกลียาณวิน คุณบเลื่องมงามทราวมหาดี คั่งนางใน
 เทวราชภิรมยอวิธ ที่ตั้งวางไว้ เอยางมากจะชิน
 แกตั้งดอยดีธาสถิตสุเมรุลง มาลงเพ่งเห็นชดทินกรสินธุสพาน

ให้พิณในมณฑลสิ่งใด
 จามระมีสมนัยนี้ทั้งทางคองค
 ทรงศิริวิภา งามวิไลวรรณ
 ขึ้นเลี่ยมมอชกับลัญจวิมลกัศพร
 เพื่องจะชื่อ โขนวิภาภิรมย์ขวัญ
 ไม่ชื่อในมณฑลนี้สักสถาน
 จ. เจ้าพิณโขนของมณฑล
 อันบันทึกลาวนี้ผู้แต่ง
 ก็พาณเชิงแพน เลื่อนยศขึ้น
 เมืองจันทบูรเมืองม
 ที่ความจำ จึงตั้งใจไว้ หักใจ
 จึงรีบมาออกทำอยู่นาน
 แสนว่าคนจนคนยากจะ
 เมืองมณฑลนี้เพื่องจะ
 เขื่อนโขนวิภา
 ให้ทูลทูลนภักดีสัก
 ก็มีอาณานิคม
 ไถนคนหน้า ก็จะมี
 ครั้นสุดวอน
 แล้วก็ว่ากันว่า
 ว่าจะมีบุญนางระวิ
 จึงจำไว้
 จะได้มาตของนี้
 นานาแวงถึงใครว่า
 จะคงมา
 ครั้นสิ้นสุรา
 ภาวนาเวศเข้า
 อกพิณ
 บรมจะ
 จมเว
 จะตาม
 พิศวาท
 กับระวิ
 ไม่ชาว
 ยังจะ

พ่อรพมา อินทาทองผู้เป็น

พ่อผู้เป็นแม่เจ้าอินทาทอง

ใจจะขาดเสียไม่ว่าใคร

แต่ขอไปอยู่มีใจจะขาด

จนแต่บัดนี้มาจนบัดนี้

จนบัดนี้สิ้นสิ้นเสียหมดสิ้น

ไม่คิดอื่นอะไรแต่ที่คิดจะ

คิดจะทำอะไรอย่างหนึ่ง

สุดจะคิดจะทำไปจากใจ

พินิจเป็นมาแต่บัดนี้

แต่บัดนี้คิดจะทำอะไร

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

มีแต่ใจที่คิดจะทำ

ใจจะขาดไปจากใจ

[illegible]

ที่เรียนว่า ล้วนสัจจาใจงาม

แต่ลวณความประคิพทกค

เจริญเมื่อนั้นเจ้าสมานในกาบโศก

คิงส์ตันไฮทวอเตอร์

แต่ผู้ขายก็ให้ทราบซึ่งอันช่วย

หน้า: ๓๖

โทรมกาย ให้เขมรขายสู่พ่อหลวงกับหลวงจิตร จะมีผู้ซื้อ

ไหว้วานถวาย เมื่อไรจะถวาย คงช่วยถวาย

[illegible]

มีมาจ ๕ ของกันไปหนึ่ ๕ มาจ ๕ ในวังรวมพิกษา ๕

ถึงทศวรรษ. ข้าพเจ้าถึงที่
นี้เมื่อถึงใจของทางไกล

มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์

197W. 91 56 11

๑ ความรักที่บริสุทธิ์นั้นหา
 ชะลอความชั่วช้าไว้ได้ ไฉน

ผลรวมของสมาชิกที่
อยู่ในลำดับที่ ๑ ถึง ๑๐๐
เท่ากับ ๕๐๕๐

ผู้มีปัญญาเฉลียวฉลาด
มาพึ่งพิงธรรมในพระองค์นี้
แล้วจะบรรลุมรรค

กัมมวิภังคะ จกฺกะโยนํ โสฬสํ อธิคฺคณฺเณน ภาณิตํ

เลี้ยงแต่กายใจอย่าคลายกรเฝ้า เกล็ดอกว่าวาสนาของเรายัง
 เกษะความสัสนุวัตร ไ้บุญชดชดพชาติไว้แก่หลัง จะช่นได้มีให้
 กามักกำย แม้จะสละชาติไว้ทั้งในทรวง ขยให้ยังอยู่ในสิ่ง
 สุนิวัตร เป้นมัตถ์ทุกทั้งพระเมรุทอง จงจำคำที่พี่ว่าไว้
 หวังปวง เหม่นนิษิตาตวงสมรณียามา ต ไปอยู่ในนิมิตชัย
 ยังไม่คลายรักครวญวันวานทว ครององค์ไว้ทรงทักพระ
 จักว่า ครันล้นเกินทำมาได้เพิก ไ้ที่ร่วมเสวยศุภผลศกพิชัย
 ครบสรว้อยบุพชาติในสรวงสวรรค์ สดองพระนิศรเมื่อจัก
 พรายกัน แต่บุญท่านมีเป็นในนิศร บันเกราตของชน
 ทูพระนัก ครองแต่ไว้ไว้ครองจำนงหมาย เข้าตรเนจิกร
 คึกเล็ด คดวย โยนะต ยณพณัน แลแต่ไว้จิตรไว้ไว้เพิก
 เป้นข้าท่านไปเกิดอย่าหมองศรี ถึงตัวไกลก็ไว้ไว้เพิก
 มีแต่ที่ทรวงตรเมทุกวันครวญ แต่จากมานี้คิดว่าทุกกิจ
 แต่ชดชดเลี้ยงกายไม่หายทวน ถึงตัวไกลก็เหาะไรรังนวล
 มีแต่ครวญทั้งชั่ววันทุกวัน ถ้าจ้าวร้ายแล้วฝ่าฝ่าแค้นใจแค้น

มีแต่ที่ทรงพระมุกด์วันครวญ แต่ทว่ามานี้กว่าศักราช
 แต่ชุกคึกคักเกาะไม้หาทวน ถึงทั่วไปก็เข้าวังวนวล มีแต่
 คงอยู่พึ่งชาวทุกวันวาร ถ้าชั่วร้ายแล้วมีฝ่ายแต่ชอนเอน
 ทะเทวโคตรสุกที่สงสาร ที่ตายวันละวันเห็นซึ่งอวสาน
 เหน็ดทน แต่ระรอกยิ่งยากไป ชนชกใครครั้งนี้ไม่มีเหมือน
 เขามีเพื่อน ทั่วพลัดถิ่นไม่ ถึงพระรวมจากนางชกไป
 คำนึงคำเสพร่านที่ไกรมกีน ชกพอพึ่งจะแตกกราก
 แกล้งล้ามากยากใจทั่วไปกระชั้น จัญญาอยู่ ไม่อาจทุกวันคืน
 คำนึงใจชาวถิ่นนี้ทั้งก็หกละหวด ไร่นาทัชทะตฤาไทยถน
 อวสานไม่วายกระหายหวด ใจบจกนักทุกพระมทรวง
 เลียกกายดวงสมรชาวกำลา บ้างพระศรีจะหิวอุพุดพม
 เรายกของกินหนึ่งนัยนางอุมา ก็ไม่ไว้กวัดจินตะนา
 เหม้นชอกจกที่กลายไม่วายทวอม เหม้นชอกยี่เหวเสาวภาคย์
 กับบุษบา นั้นเทวาก็ภาคนถนอม ทำนพลัดถิ่นก็พจนได้วาย
 ทวอม บังเมยอุกพักรักนาง จะทุบทุกดทุกทุมนานักถวิล

พวาทะกัณฐิกานักไม่ว่าง ด้วยความภักตมณาง จนทรงบาง
 เปนกวีรา แล้วออก.เซย มาทแน้นชีวิตอันไหน ไหนจะไหนไหน
 ละครกัเชย กางกนกทางเรไรไม่รู้เลย ออกเ็นเรไรกตาดำดกมา
 ไหนจะทุกขระมาณด้วยนาณไหน ไหนจะเชนตุที่เศร้ายะโศกหา
 ไหนจะทุกขที่ทุกขความหลัมา ไหนจะโสภที่เลวไรใจ
 ไหนจะไรทำวาทกิก ถ้าชอกกิกบั้นเล. ททาโศก ชัยอย่างนี้
 ชะอย่างมีแก้ช. โศก เม้นมี. โดยเส. ดิกวัก. เชน ทำไมกับ
 ชีวิตทรวิทเท่านั้น เม้นวาทะทุกขไม่มีหลักตั้งเรณู . ต่. . .
 ทุกขไปทุกขเข้าเชน ข้าง. ไม่. หน้าขึ้น
 ออกดวระทมยับ ดักรณณกั.
 แลจะไหนน้ำใจกัน มีแก้วันททุกข.
 ได้วัก.
 ดง.
 เหมือนมาก.
 เม้น.
 เม้น. .

ทวนเจ้าพี่อ้อ เมื่อไรจะได้สมดังวามฉันทะ เมื่อไรกวฬ
 จะเกษจนถึงวายุ ใจของพี่มาบ่มาศ ท้ายสายแสนสุข
 สวาทที่เข้ามาหมาย ใจเจ้าผู้เจริญอารมณ์ชาย เจ้าแห่งหน้าพี่
 แก้วฤกษ์ใด ใจเจ้าผู้เมตตาตมิจิตร รงชิดชวนพี่บังอย่า
 ห่างไกร ใจเจ้าโอรสอนุชอุบล ไร ใจพี่ไว้องพาที
 พี่ไม่แพ้แต่กลียุคใด พี่มิให้จ้านมขมขื่น พี่ไม่เวรร้างประวณ
 พี่ไม่ฉวางใจพี่ปนเทา พี่ไม่ฉันทังใจนชายู้ พี่ไม่ฉวางใจผู้
 อันเชก พี่ไม่เก็บเป็นกลี้งระเม็ง พี่ไม่เก็บใจไว้กับทุกคน
 ใจพี่อ้ออย่าให้พี่สิ้นแรง ใจพี่คงศรัทธาอันอภัยชน
 อย่ให้พี่พว้านางนฤมิต อย่าให้เสียพี่ที่ทนมานมา
 อย่าให้เสียพี่พว้านอนนิกร อย่ให้เสียพี่ที่คิดปรารถนา อย่าให้เสีย
 ที่พี่ออกสำราญ อย่ให้เสียพี่ที่พารใจ อย่ให้เสียพี่ที่พว้าปดเบ
 อย่ให้เสียพี่ที่ปลดเพ็โสมบ ทั่วพี่เยื่อใกล้ตมือนใด ทุกใจที่จะ
 ได้มาทันที สุกอกที่ระยอกอกว่า สุกบัพญญาที่จะแจ้งในสารศรี
 สุกกลีกรับเจ้าบ่ไม่จาก แอให้เหินกับปดไฉน อีกขรพา

ฟ้าให้มาทั้งสี่ เจ้ารวางทีณ้องเย็บ ย่นอกนึ่งทอง
 สวาทินไปโดย ที่ไม่เคยเจ้าอย่าไว้ใจ ที่เคยแสร้งจึงแกล้ง
 กัถาเล่น ถ้าเกลือบมเกลือบจะเป็นที่สงสัย จงขอขมา
 ไว้ในใจ กว่าจะได้ของชอบระบอบ เย

เจ้าฟ้าเจ้า ๗๐ คำ

๑. ก็ถึงหม่อมราชมนต์ทุกสงสาร นิราลัยเคยเป็นโลก
 เป็รื่องไปรกราว สกิดรณาสถาพรบวรวิ เพ็ญจาม
 เมรุพิมานนิจานพัช ก็ได้มสุขเสวักกรมธกว่าทพหัง
 ไครจะสุขอยู่ปล้ำเป็นกำจ้ง ได้หมื่นนครังควรวกิมเนนจิมาอม
 จะมีสุขสักเท่าไรก็ไม่ขึ้น สมบัติขึ้นขึ้นใจคงไม่ยอม ถึงบวิสุท
 ผลมอระหมื่นหมอมของมอม ท้องจาอมธกิกอยู่ในทรวง
 ชันจะชันชอบกบไครให้สนิท ท้องเล้งมเจียมจิกรพิชิตวง
 จะทวนบึงแห่งสกนธคนทั้งปวง ก็ระลั่งลัดนิทานกัถาใจ
 ชันชาวโนไหนจะชันชมนับ

ก็ทั้งแก่งทั้งจางจางวิไล

ครั้นไม่ทราว่าในอณันต์ใด ทำอย่างใดก็ไม่สิ้นซึ่งนิทาน แม้น
 ถึงมัยศกธาราญาติก็ ขาวจะลึกลับทั้งคำกจะคำ คำกลอนขาว
 กล่าวลากเกินปกปิด มักพูดจาเต็มล้นให้อับประมาณ
 เพลิดเพลินหระเหมาดอันวาทอยู่ ทำวังเยื้องเผลอไม่ในโพธานที่
 จะหาหัยยี่สิบตลบถักกันทาน ไหวพานหนักก็หวั่นกลัววางรัง
 แยกกันบุญบุญชั่วหาบ้องปักอยู่ ไกลเป็นคู่อยู่พอใกล้คู่ชิง
 แม้นสนหทัยประสาธน์อยู่ พิศนา ขาวคงเห็นซึ่งโดยวังวง
 เบื้องบนประสาธน์พระคุณอันใด ชื่นชอบไว้ที่ควรใน
 สวรรค์สวรรค์ มีลูกกากระดกหัวหงดหงด แม้นไม่ทรงเหน
 หึงจึงกระเอย แม่น้ำปรางค์กษัตริย์มุกดาณ คงอันตรธานจาก
 แล้วออกเขย ทั้งระลอกหาวโพธิ์รายเปย ให้ชุมเรยชื่นชน
 พวงพวงกัน ไม่ให้หุ้มนุชปะนินยัต รนพินัยพิ หึงเป็นแห่งหิน
 แม่น้ำโพธิ์ พินสุททวาทิน ไหวระกันโดยเลาะรุกศรว์ไควม
 ทั้งการนัยพลอยแก่ท้ายนสภมุดัน ชื่นทั้งระสรวลส่วาง
 เลิศระยณีกิโคม เมื่อเห็นแก่กับต้นตำหนิ โพบพ ยัตติโคม

ก็ระแข่งกับแสงดาว ธรรมทานาไว้ไว้พี่ ถึงมั่งถึงเทียม
 อย่างวชิราขาร วิชาทวิภพก็เหมือนมีดาว ทุนคงกล่าว
 ชั่วพร้องว่า เมอขมิว ก็เพชรสกลอันเอนเกลอยู่เมกเปล้า
 จะเลื่อมเสกแสงมณีศรีสัตย์ ทาเรียนของทองถนอมให้สมทวี
 จะยั้งชั่วชั่ววาทะวิเชียร แผ่นเอียงคางนางอยู่อย่างนี้
 ไม่พ้นที่ศิราคำพาเคียร ครอบครองทั้งทำวิหกันก็เกื้อ
 ถัดนบเป็นพิเภกดีเผลอเผลอคาณ ซึ่งคำเปรียบเลี่ยมฤก
 ล้วนปลุกษา นานอย่าว่าหลังสวาก็เอนมหาราช เหนืออยู่เทียว
 เบลอวชิราเมธมาสนน ก็กลองสารพัดวิจิตร
 เกินไม่เท่าเลื่อมสลกมียศอยู่ เกลเป็นคู่ก็ระหงยี่วงมยุ
 ก็สิ้นทองแล้วจรวดถนอมอยู่ เย้าให้ฝูงจากจะไม่จวนเคียร
 จมื่นกาหาบุตรเหมือนในหงษ์มั่ง ให้ชาติเรวิญญาออกซึ่งต้อง
 วารอย่าจืศวาทหวั่นที่ว้างเรือง จมื่นบงอย่างสุวรรณก็หยา
 บุราพว่าเข้าเดือนหาเพิ่มเคียร เย้าอยู่เคียวปลื้มจืศจรดิกถา
 ตมอรรณได้ถมเหมือนดังเก็นมา ได้เคียรปารมภ์ช่วย

[illegible]

จบทระทานความทุกสิ่งจริงตาไป แม้หัวใจแล้วจรวี สมนัก
 ทนาย ให้อภัยผู้ใด บังคับร้อยร้อย บ่จะขายให้ถึงความ
 งามลาภ เบาอกบถกักรวี่ ใครให้หนัก จ ชัยบิณฑังรัก
 เย้าห้ ทวน ถั นบงา ทานอาวมะ เทนสกลว จงประวณ
 นิทราไปเป็นโมภวี ะพุ พิมภิกว ที่ไมคราศเคลื่อน
 ทุวันเดอสมิให้กลายนี้กลายนี้ ผู้ว่าใครไปจนทวยหาชีวิต
 ะยุ มีองมีระอ ะยุ ปะทุกัน แม้มีภิกให้ให้กับประสบัน
 บารตทินนทณนบพธรรค ะทุๆ ชาติธนาชากรักเย
 ด้วัน จ ม้วยกับกับกับกับกับกับ จเมตรี ะตามความ
 พิศวัก ให้สมมาทเหมือนทนายสกลว ะยาทนางเป็นพื้น
 ึ่งให้วังว ะญูโฮ ะนทอชนทาตามอาวมณ มีนสมภัก
 ใครกับใจคิด ะเคียงผู้ชชี สนิทสนม ะนณนกรวับ
 ปร ทับประทม ให้สนโสมนักแนบ ะยชก ะเย ะระ

๑ โลกทิพประทุมโกศมณฑลวรวดี พึงผูกพันด้วยกู่กัน
 อยู่ในวันโนทยานสถานชื่นชมนั่งบังใบโคจรนั่งอยู่ทั้งคู่
 ยากที่หมู่แมงภู่จะทิ้งกิริยา ไปไม่ทิ้งทะเลโลกย์เข้าโอบกอด
 ตามแต่กลิ่นอายแห่งโกศไม้โกศกลาย ชิงไม่นานหย่างผลกา
 สร้อยสายไซ อยู่ใบบนขนิณกระสินธุสาย ชุมกันที่กระดิ่งใน
 สรรพาว มีผาผวนหลายหลายไม่ระเริงเกิน เห็นของอุบถพัน
 กระสินธุถึงกลิ่นกลีบ หอมตรพกลีบระฟ้าเวหาทิร เว้น
 วิชาลิ้นฟุ้งระงูระวีลุ ดั่งเจ้าหญิงชาวหมู่แมงภู่ของ
 ทั่วเขตแดนไม้ ไกลมนนเป็นลูกกลีบ เห็นเจ้าผู้ครองวิธระบิณของ
 ตรีพระตบถกลีบทั่วบัพของ ให้รวมทั้งองค์นานสถานทอง
 บัดยังอ่อนหยอช้อยที่ระลอก จะที่ระลอกกลีบที่คาง
 เกรงว่าไปจะไม่รอดกลีบอย่าง ระลอกกว้างกลางถิ่นชาวบิณโน
 ใจหนึ่งรักหักจะไปใจหนึ่งรัง เป็นครั้ง ๆ ทรายทรายให้หลอโหล
 สงสารทรงภพวินที่คืนโดย ประกอบโดยก้องจิตตใช้ชกตาม
 ที่ยังทรงเมตตาเยี่ยมเยี่ยมจิตรณิกนี้ บ่ายการบั้นไต้กับประตบสน

ปะสงวาทิมาทหยาณแต่ตายฉลี อภะทมทวศเทว่าทุกเข้าเย็น
 แม้นพเนจรโกลัฬหปรารถนุภพ ที่ลอบจับจับฟ้ามาไต่หยด
 จะรู้หรือรณนุมาลย์ วนกรรณชน ถวายแว่นจันต์ลวดที่รักใคร่ตรม
 ขันเล็กนกกะทิกโปกเฝ้าเฝ้า เมื่อไรเล่าดวงประทุมที่คู่สม
 ะนัฟษายาศลาภกิจปราชูประจวบ ประณอนโสมกันผลกาละ
 เมื่อ จะย่ำเหยียบพิภพทุกโลกสุภาสอง ไกลามทองดมหาพิภพ
 นอนไว้ นอนไว้ นอนไว้ จะรักหรือว่าพิภพเจ้าสมร้อย
 เมื่อยามนอนหลับระบอจันทรทนต์ ประทับนอนประจวบจนหมอน
 นอน เมื่อยามนั่งหลับเฝ้าเงาให้กลอน จะสมร้อยคู่กันทุกคืนวัน
 นอนสนิทพิภพไทม์รักใคร่คู่กัน ใต้สมบุญ บัณฑิตในสวสวรรค์
 ะเหนใจที่วิญจนาภวักระจกวัน จะวิญจนาภวักระจกวัน
 ข้องเคือง จะรักใคร่ในนุชไม่สุกสัน จนมีระทีที่ขี้รัก
 ฟากฟ้าเคือง ทั้งวันกลางเวียงวิจิตรปดปลีกประจวบ มิได้ปลีก
 ปลีกสวาทินิราศนรม ที่ดลใจความทวามระมณีนัยนัย
 ประเทียบ อย่างระคายพิปรายเปรียบว่าเทียบนทล ไข่ระ

จะขอประจักษ์ โน่นทมิฬโอบนิน ถ้าเรลีสกุกกาสักขั้ว จว ย
 บัณณิกนัยะ ห้อยกิริยาคฤหาโรตังครุ คงจำลสมุทไถ่ถึงหมื่น
 หลั่งกลา ด้วยแรงราชบัณิ บินสวาม พลกพระพายระ
 ภิรมย์จากตื้นตื้น ได้ชกกลเหมือนขดขี้ไม้ลิ่ว ถึงจะตุก
 แสง ก็ไม่มีกลิ่น ต้องลงมือเขียนเพียงพอวัน
 จะขึ้น ขึ้นขอขมาตักสัปดาห์ รู้หัวรั้งกักใจไว้ในหัว
 ชึ่งหัวตาตา ให้หัวตา หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 การคน ใจดีเป็นนางงาม หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ใจไม่พ้อง กับนั้นหน้าหัว หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ทุกเวลา ของครวญรำวง หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ถึงกลิ้ง การระหกรนเห็นขึ้นเนินโกล หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ออกจะ ไหวหัวหัวหัวหัวหัวหัว หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ทุกขถึง เพี้ยนแพงทองทองสมร หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 ตะนคร เข้าสู่สวนสวนนาง หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา
 เกษม ต่างปวีเปรมประทีพไม่ขัดขวาง หัวตาหัวตาหัวตาหัวตา

[illegible]

พียงน้อยพียงน้อยเกล็ดกลดชวณได
 เทพให้พี่เป็นเจ้าของ
 พระทนต์โสมโสมถึงใจน้อง
 ให้ถั่วทองดอชฟ้าตงมาน้ำช
 เขื่อนกรวดวิจิตรละเอียดอ่อนนียบ
 มณฑาทิพย์ที่ประหินประคั้นใจ
 ในระตองสีทักไว มีที่ล้ามีค้อม
 จะรักไว้ว่าใครมอผ้าชมเชย
 มีขลุ่ยพเนจรอันกษมรณม
 ประทับแทนทรวงอนอม
 หอมระเหย เมื่อขามนึ่งนึ่งมาวางให้ทางเชย
 สรงวนเชย
 บิดชีลูกกันวัน จะพูนเพียรพิศวงก็ไม่ขาดรัก
 ให้สัมคัตติ
 สมน้อยในสรวรค์ เข่นรักอันระย้ามาพจน์ ๆ
 จะวัน
 ชวิญ ๆ ให้ตงมา
 จะ
 กรมหลวงภูวนศ ๕๖ คำ

แสดคือไขว่ไขว่ทระก้วยทวงมุดกัน
 เสนอสมโสมโสมเด่นไม่
 วันวัน
 ควรฤาจะไขว่ดัดไม่กลับคืน
 หน้าตาดอชตวงบุ
 ถิ่นจันทร์การะรัง
 มาบิคว้างแรมเวียนทวนขึ้น
 ทวีป
 ลับขรเบจก็ไม่วายขึ้น
 เทนโสมอันกิดอังกะตบลิบ

ระบุเบื้อป่นเวียนจักรจึงยังย้าย เทียวเทวีเทวเว่วยจนหาย
 ดิบ เลกนาฏาารณจันทรทิพ ช่างแรมรักหักทิม
 ไกลลิบลอย อันมนุษย์สู่ทะเลวังไปสรวงสวรรค์ ไม่จัก
 คุ้มคมตาชุกนักรุกขย ทั้งสิ้นฤทธิพิภพมีหมดเหมือนผล
 ทะนอย เหล็กไผ่น้อยตะขบแสงไทรเลื้อยเกี่ยว นิจา
 เชื้อเคยส่ำราญสวามสมีก มีระมานวัตรของนางว่าช่างเชียว
 บัร ใจไม่ใหญ่ความรวมสองเกสร เข้านั้นเห็นอวตาร
 รักจึงข้าแด่ ไผ่สุกไว้รักคนไม่สิ้นหมาย รักมา
 กลายกลับชาติประหลาดนาค เพราะถึงตัวรักหักส่นเข้า
 ตอนยบ ชีไก่อก่นจ้ กวี่ละลือลิ่วโค่น ชื่นชุกวัก
 ชักกระดางไล่ช้างใหญ่ ไก่กิมโหมปลุกปลุกไม่เกรียนไกรวัน
 หัวทำป่นฝนชุ่มหล่นเป็นโคลน พยโยคโยคโยนออกโชนเอน
 ตวงชาตลูกปลุกปลุกแปลกแค้นแสนง อก ผ่างงอกอกนตงทั้ง
 แสงเสน แม่น้ำควาวน้ำงานเย็นถาวรเกษ จะสอ
 สวมเสนาพรุทะเวหงาม ยอดบันทึาประชาชนทุกคผู้

ให้เจ้าผู้ตอถอกอกสนาม ว่าสุวรรณจินตสุตาพวงงาม เกือบได้
 สามร้อยแปดถึงแหวกแรง ที่นั่นเล่นโน้มน้าวโยนนั้น ไม่มี
 พริ้วชี้อาชาตของ เท้าพิศพลัดด้วยไปผวยแกง เพราะ
 หยอกได้ไ้สะแฉงเขาเองเท ท้วยสันตานพาสระโกละโถมมาก
 จึงจิกจากจับใหม่จนใจชั่ววูบ น้ำใจกว้างกว่าหนองที่ช่องทะเล
 ลึกเจเพญมวากักข่าวนวน สำนะลึกเจกระจำเริญมพยห์
 เพราะคลื่นกล้ำปลาชุกชุกหวน สมอทอดไม่ถึงก้นด้วยก้นพวน
 ชาติไปวันขึ้นพาทะไรโกละ คลื่นกระแทกแตกฟุ้งที่กระโกละ
 สำนะทำน้ำใสโครกโกละโหลย ฤทธะถ่านกะตูกะตูกะโกละ
 เสากะโกละเพี้ยขุบขุบเย็น ที่ช่องหัวสัวสำเนาเขาเข้าอยู่
 ทั้งจุนจุนใบปวงชวกเทินเทิน ใ้ยนิว่าเถวราใหญ่เข้าไปดิน
 ใ้ยสันคำวาคานิน้ำในเรา เข้มมันเทกเทกหาหวั
 ใ้ยงทัวไปทั้งขอกทะลอก ฤทธะอิตถฤทธิแรงไม่แบ่ง
 เขา ท่วงมาบุญมาเร สักที่ชั่วยักขุบวื้อ จึงรวบ
 ใ้ยงทัวไปทั้งขอกทะลอก ใ้ยงทัวไปทั้งขอกทะลอก

แม้นออกงานการประชันคงล้นๆ จะชื้อซื้อชื้อชื้อเป็น
 ขวบ ว่างาม
 เมาง ไปเปลี่ยนปลูกโรงราชอยู่สำเริง
 เมือง ศรีองเทศวิสเสง ในเชิงชนวนวงศ์เจ้าองอาจ
 ให้เซเซงเชื้อเข้ามาทางาน รักทุกหน้าผาพื้นประ
 ไม่ย่อหย่อนหวอนชยากชาติทหาร นางอิสร
 จัณยาน คล้าบุราณเรื่องรามาภิภา
 นกจิ รลัทธิทศ นาง
 มนโทโสภากลขามิ สงกระเบ็ลย์ ยวกรรม
 โจ้ววิเศษนิคเข้า สันนางน เหี่ยวเร่แร้วรัก ทำหมักหมม
 ไม่คิดศักรจักรพงษทรงพิรมย์ มาละศักดิ์นักถนมนิยม
 ญวน ชาวนาง ย่องรรณนิยมเส่งยงหมิม นี้ขยม
 ทวินอภัยว่าชานาสวน ไม่วักทรงเองก็อันเอ็น
 ทรบวน มารักช้วนเงินองค์ ราสะเอว เสียดย
 เหล ให้ชื้อแ บดเย็นเนาะเจ้าเขว
 วิไลชลาลัยจักรวีสองเพงทองเื่อ องอันเนว ชื้อรักศ

คิมกมอม

เคยทอมรับใช้หน้ากุดลาย

กลิ่นขี้

ทวามข้าทูลตายทั้งทวยหอม

เคยมียศยิ่งคุณถึงจุฬาราช

ยศพระเอกเขมือดทั้งยศเป็น

เคยชมชัชฎาผลตาไม่ขาดขาด

ชื่อจะดาวชาววังถึงวังเวเลียว

เคยคบเพื่อนเรือนชื่อ

ทักซันเขี้ยว

คงมีนเมืงหมายภักตร์ไม่หักทลาย

เคยทำ

ทักซันเขี้ยว

ไต่แต่ขึ้นแท่นแหลกกลาย

เคยเรียบทั่วกลั้วกลาดไม่อ้อ ทอชย

กับออกหน้ากลา

กลายให้อายยิ่ง

เหมือนมณีมีค่าราคามาก แต่หักจาก

มีแต่กลองแตกกลิ้ง

มีแก้วที่หักไว้แข็งเสียงแตงตึง

หลายมีแก้วที่หักนั้นหักหย่อนหยาน

อ้อแล้วแก้วเคียวคายปลั่ง

ปลั่งก่อน

ถึงกลางท่อนโหลยปลั่งว่าวายหวาน

ต่างโกลนปลั่งลงจับเข้าวังประทาน

จะหลงอมชมชวน

หวานจริง

ไม่เคยเคียวเช่นนี้ผู้รัก

ช่างรักอะไร

จิกรผู้รักผู้รัก

ญาติลงรักทนมพ้องพระอาพาถ์ถึง

จึงโน่นท้าวอ้อ อ้อก็ไม่หน่าย

เราป่วยปลั่งชดงานไม่นานนัก

มาตัวนักขายเย็บปรุสถาน

ฤๅเทมกัณธอันนอกเมืองตงาน

ให้เงยหน้าทอตาเหยาทางนรารอ

ฤๅข้าชีวิตสนิทแนบ

นั้นแลบ็อง

เจ้าจึงจองจำใหม่ในเหนอ

ฤๅต้อง

มนต์กรเล่ห์หงเฮฮอ

หม่อมกรมเจ้าข้าเจ้าจึงมาว่า

เขารูทังบางกอกซึ่งขอเดิม

ว่าเลี้ยงชีพพศพรบไว้ให้ลยหัว

คณคนผู้พึ่งไค้แพ้ ไก่ทัว

ช่างไม่กลัวพศผู้จักก็ลาย

ขรรณการว่าตัวคนชั่วช้า

ถึงรบกับคนที่ไม่มีความ

เหมือน

ปลาอยู่อยู่ในถ้ำท่าเท หาย

จะล้างตนจนวายไม่หายกาย

สวาทพศนุทซึ่งเป็นทาส

ของทำทางแกลงอยู่ก็ขาว

ของหมอนนี้ ตัวว่าวิสาขสีขาว

คหหายขาวขาวกลืน

เพราะดินธุ

อันปลาอยู่เกิดกำเริบหน้า

อยู่ประจํา

เจนน้องยังกลน

น้ำไม่ล้างได้ถมมิคาวปลา

ก็หมอนอยู่อย่างคำทำนายน

แม้หมอนมีชั่วช้าคนปราก

เหมือนเจนน้องจาวก้วยหมกคณาย

จะดี ฤๅชีวิตช่วงตัว

ตาย

มิให้หายกลายชั่วก็ชั่วนาน

โยมางหลงกล

กับคนชั่ว

หน้าจะมีมัทนีกาหนดประหวัดหวาน

จึงล้มรักล้มศพพยาน

ล้มตัวราญรอกไปอาลัยแพ

ล้มอิงแอบแนบให้น้ำในเรือใหญ่

ล้มกันโดยดุษฎีกายสว

กระแสร

ล้มชนในนาวากับผ้าแพ

เจ้าล้มแท้

ถ้ากำหนดประตอโถม

เลขวานร่วมฟักไถ่กถ

ประทุษร้ายไม่ไห้หนักไม่หัก

เจ้าล้มตระสละเราให้

เตว้าไทม

ไปแล่นโถมผิดใหม่ทีใหญ่โต

สนั่น

ทนต์หรือห้องถึงสองหลัง

กระช้านั่งนอน นอนในสนศกโช

ทิ้งอุณอกระเบกเสกแปดเคโท

เจ้าใช้เจ้าลั่นกลั่นเม

บำรุงอัยยอบตอกไม้ล้าโยชอก

ของดีพระยาลอยของ

ของชนม

ทั้งหมากพลูหงาทำเขากม

ให้แก้ระทม

ทนต์กักถ้าง

น้ำระกักถ้างเขยอชว

จึงล้มหมด

มิไ้หนักล้าลึกถ้าง

ถบตไว้ ไฟลั่นกลั่นลั่นจัง

เพราเจ้าพ้องเพี้ยนกว่าของทั้งวิญญา

จึงอ้อมใจไ้ก่อ

เงินงามมาก

จะประหมัดมีมัทนีกาหนด

เจ้าถว

ทอสมณัตถ์มีราคา

ข้าหม่นฆ่า ข้าเป็นทวิทั้งหัวทั้ง

กศราตชาติสุวิทย์ทั้งมีใหญ่

ช่างถึงใจเจ้าจาหนับหนอ

ทวิพัสสัน

ของกำนันบุญนักสุกเมือตรุษจีน

นมดบ้น

ขึ้นไปทอมทวยทวยมคาว

ซึ่งคู่สองของส่วยเจ้ารวทวิ.ย

ทั้งรวรับล่าคอกเงินออกขาว

ทั้งรวรับนักหนะบ่น

รนาว

นึกเมื่อไรได้ทอศรวาไม่จากนครน

ยังคร

ทอศรวาเข้าพระเสวร้าง

ศตวกลองขึ้นหนักหนาแทบ

กำเขน

ของขึ้นเออออกไปกับของศัสนม

ไล่ชะเนน

นัยไว้มีไกรทัน

นัยมีมอญทวยทวยเจ้าสนัด

กลอน

ย้ายร่ายร่ายระเหิน

ขึ้นสถปัดลูกอุกจากจลาจลรวร

ไม่พรนชยั้งคยทวยรวร

เทวสืบสาข้ายักอยู่ขวัไฉว

นิยมใหญ่ใจเทกนักหนอ

ทั้งรวบสามระวามัดเทม้นทมิธ

ยังไม่ถแรงนั้งนักทอการ

ฤทธิกลใหม่หมดมหากกลาย

มักหลายน้ำ

ผลพฤตขาวมลูกตารลูทวน

จึงเชือก

นิมิตหาน้ำเช่นน้ำตาน

ผลไฉนพานักนอไม่ทอใจ

ฝ่ายข้างโน้นเห็นจะมีภาชีกว่า

ดวงสุภาจึงได้ คิพพิศไธม ย

ข้างฝ่ายนี้ ^{ผู้}พลบยอมเยาไป

เจ้าจะไม่ลวาทักขิชาติ แอ ๗๖

กรมหลวงภูวนศ ๑๐๐ คำ

จบเพลงยาวโบราณแต่เก่า

